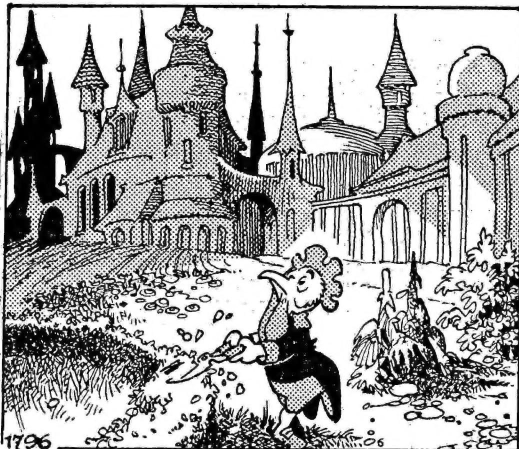
TOM POES EN DE WENS–WERKSTER

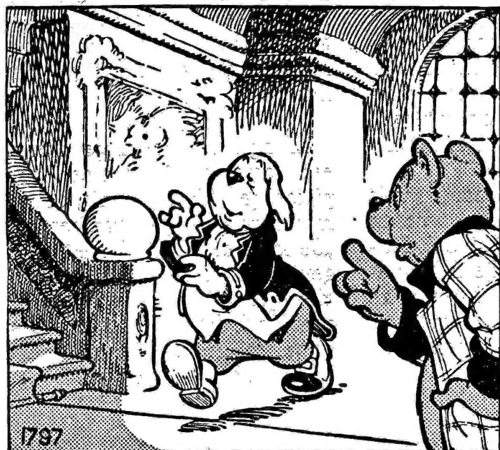
1796 Het is al lang geleden, dat markies Xavier Querulus de Cantecler de Barneveldt in de buurt van Rommeldam een buiten liet bouwen. Het oude kasteel Troebeloo, waarin hij geboren was, had hij aan de gemeente verkocht omdat het te ver van de stad lag. Daar had de wakkere edelman belangen bij vele bedrijven en instellingen, maar men moet nu niet denken, dat hij zijn tijd vulde met zaken doen. Nee, zo diep was het oude geslacht der Canteclers niet gezonken. Zijn nieuwe buitenhuis lag dan ook op aangename wijze tussen de heuvels en de bewoner kon men dikwijls door zijn park zien bewegen, mijmerend over een gedicht of doende zijn heg bij te knippen. Ook in de kookkunst was hij zeer bedreven en hij schepte er vermaak in om zijn pachters les in het spitten te geven.

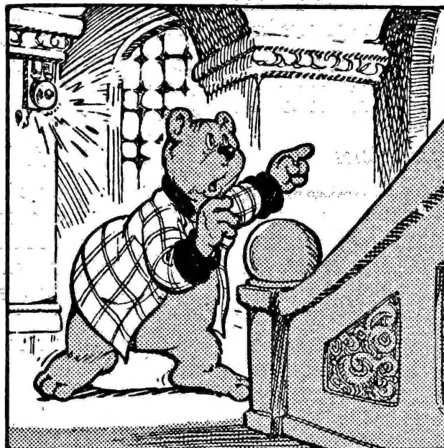
„De kunst is om de aarde op voorname wijze te fileren, zoals de eerste De Cantecler dat te Barneveld deed”, placht hij te zeggen.

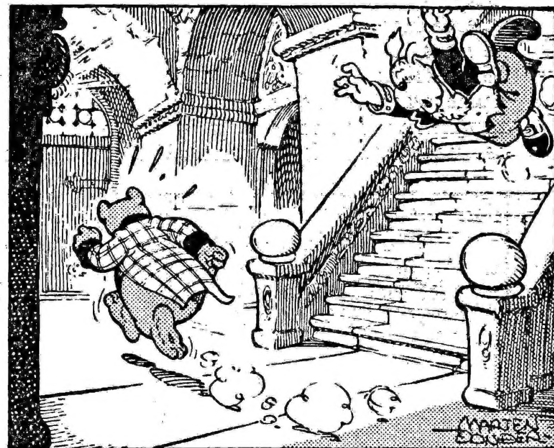
Het buiten beviel hem goed en hij zou dan ook tevreden met zijn leven geweest zijn wanneer Bommelstein niet aan de oostkant van zijn uitzicht gelegen had. „Die oude ruïne doet zeer aan het oog”, prevelde hij dikwijls wanneer zijn oog er op viel. „En de platte figuur Bommel is stuitend in deze omgeving. Bij gelegenheid zal ik een bod op die bouwval doen. Dan verdwijnt de bewoner en ik laat het ding met de grond gelijk maken”.

Het nu volgende verhaal, dat net als het vorige in die oude tijd speelt, handelt over de wonderlijke voorvallen die het gevolg van zijn misnoegen waren en ook over het dieptepunt waarin heer Bommel toen geraakt is.

TOM POES EN DE WENS–WERKSTER

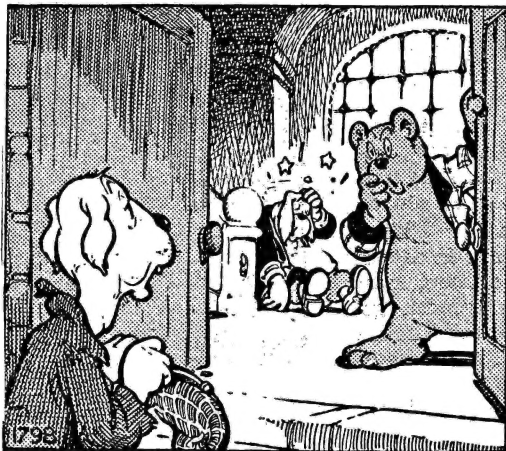

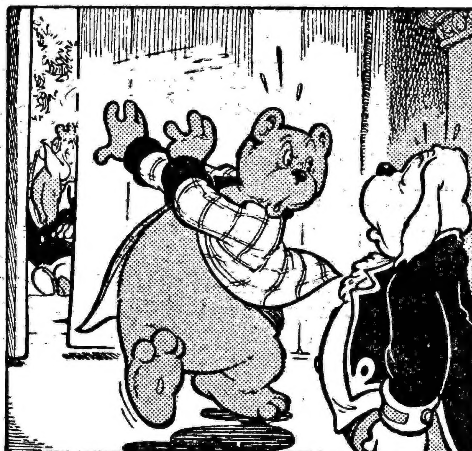

Op een keer, lang geleden, ontmoette heer Bommel de markies de Cantecler en raakte met hem in gesprek. De edelman gaf zo langs zijn neus langs te kennen dat hij over een belangrijke aangelegenheid wilde praten en daar maakte heer Ollie natuurlijk gebruik van door hem uit te nodigen voor een etentje. Het valt te begrijpen, dat hij zo'n vooraanstaande buurman waardig wilde ontvangen en daarom gaf hij Joost de hele dag nuttige raad, zodat de trouwe bediende tegen de avond geheel uitgeput was. „We moeten de tafel dekken met het voorvaderlijke porselein, dat ik gisteren gekocht heb, Joost", besloot heer Bommel om kwart voor zeven. „Haal het even van boven als je wilt, dan kan het afgewassen worden terwijl ik de markies een drankje geeft". „Zeer wel, heer Oliver!", zei de trouwe knecht en besteeg waardig de trap. Op dat moment werd er gebeld „Tjonge!", mompelde heer Bommel zorgelijk. „Zou dat de markies al zijn?" Hij keek verward om zich heen, maar Joost, die boven doende was kwam niet naar beneden en het bellen herhaalde zich. „Joost!", riep heer Ollie bij onder de trapleuning. „Joost! Hoor je dan niet, dat er gebeld wordt? Waarom doe je niet open? Als heer zijnde kan ik dat toch niet zelf doen?" Boven klonk enig gestommel, doch heer Bommel voelde, dat hij zijn bezoek niet langer kon laten wachten en snelde ontstemd naar de deur. De ijverige bediende had inmiddels het serviesgoed weer neergezet en repte zich naar beneden. Doch door de zenuwen vergiste hij zich een treedje en stortte van de trappen af, precies op het moment, dat heer Ollie de deur opende.

TOM POES EN DE WENS–WERKSTER

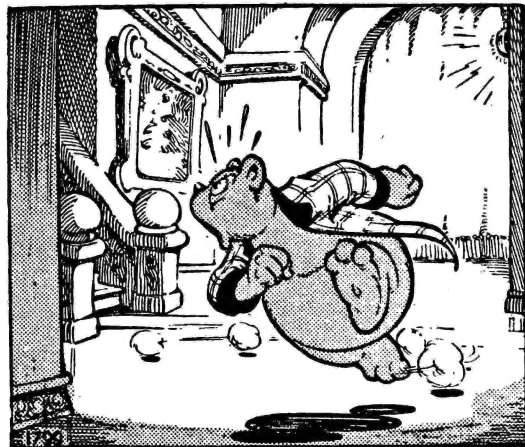

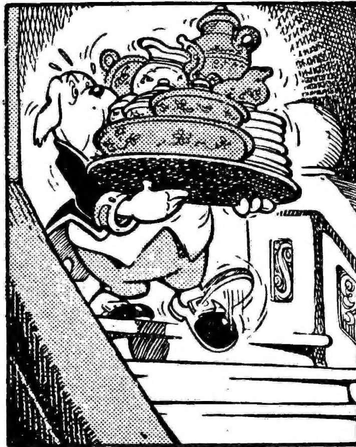

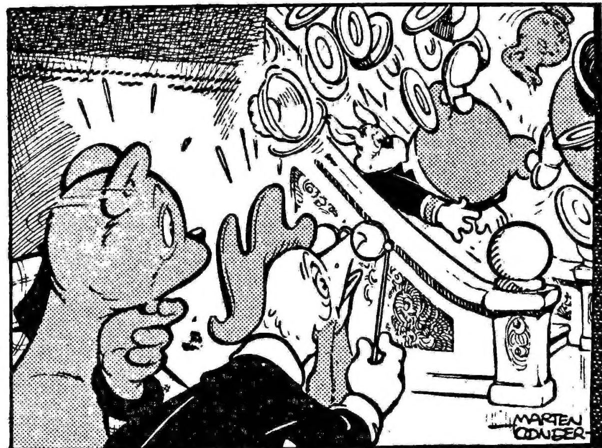

1798 Joost stortte onder denderend geraas de trappen af, terwijl heer Ollie verward de buitendeur opende. Er stond een vervallen grijsaard op de stoep, gehuld in de geur van spiritus. „Heb medelijden met een arme stakker!" drong deze op huilerige toon aan. „Een kleinigheidje, meneer - denk aan mijn vrouw en kinderen!" Heer Bommel stiet enkele onsamenhangende klanken uit, en wierp toen met een driftige beweging de deur toe voor de neus van de stakker. Nu wilde het toeval, dat precies op dat moment de markies de Cantecler de stoep besteeg. Deze staarde een ogenblik naar het dichtsmakkende houtwerk en wierp toen door zijn lorgnon een koele blik op de morsige oude, die onder het mompelen van bedreigingen de treden af kwam dalen. „Parbleu!" mompelde de edelman, „Bommel laat bezoek uit, zie ik! Waarschijnlijk een familielid!! Tak, tak! Het zijn me de buren wèl!" Heer Ollie had zich intussen naar zijn bediende gehaast om hem terecht te wijzen. „Dat gaat zo niet, Joost!" sprak hij. „In de eerste plaats moet je open doen als er gebeld wordt en in de tweede plaats moet je zonder lawaai de trap af kunnen dalen. Stel je voor dat de markies dit gezien had! Het lijkt nergens op voor een heer van mijn stand! En ga nu het servies halen!" De getroffen knecht spoedde zich opnieuw naar boven, en op het ogenblik dat hij daar aankwam, belde de markies kort doch dringend aan. Heer Bommel wrong zich de handen en keek met een zenuwtrek om de mond van de deur naar de trap. „Joost!" riep hij. „Joost dan toch! Daar wordt opnieuw gebeld! Doe toch open!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

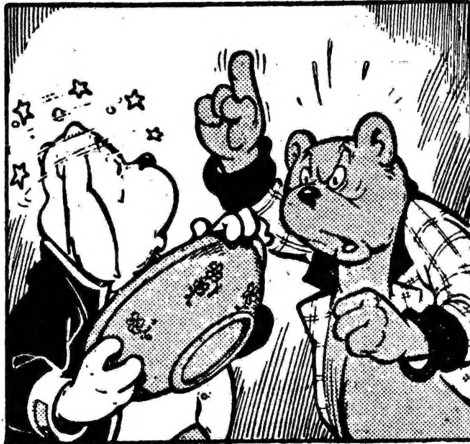

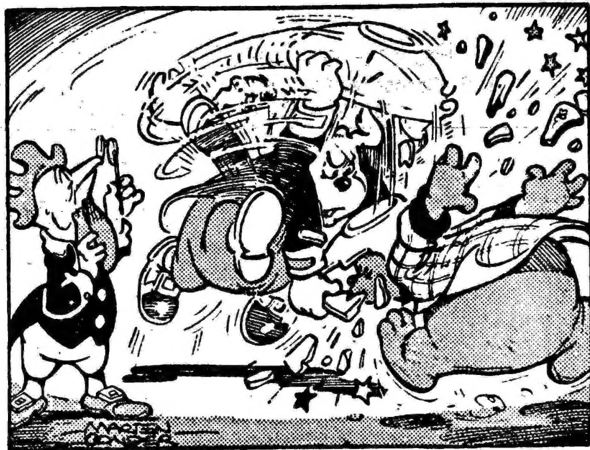

1799 De bediende Joost was boven, druk stommelend, bezig en het scheen, dat hij de bel niet hoorde. Heer Bommel verdubbelde zijn geroep onder aan de trap, maar toen de markies voor de tweede maal op de knop drukte, snelde hij ten einde raad maar weer persoonlijk naar de voordeur. „Als het die bedelaar weer is", mompelde hij tandenknarsend, „dan zal ik hem hard maar rechtvaardig aanpakken! En wat Joost betreft, daar heb ik een appeltje mee te schillen!" Nu was de arme Joost zo langzamerhand ook aan het einde van zijn zenuwen gekomen. Toen er gebeld werd, had hij juist het kostbare servies op een dienblad geladen en schuifelde er uiterst voorzichtig mee over de gang. Het geroep van heer Bommel maakte hem zeer nerveus, maar aangezien er geen enkele plek was, waar hij zijn zaken kwijt kon, besloot hij door te zetten. Het tweede schellen trof hem boven aan de trap en nu raakte hij zijn kalmte geheel kwijt. Tastend zocht zijn voet de traptrede, doch vond deze niet. En voor de tweede maal, die middag, verloor de trouwe knecht het evenwicht. Temidden van neerstortend kostelijk porselein bonkte hij de treden af en bleef versuft beneden in de hal liggen, terwijl de borden en schotels om hem heen regenden. Heer Bommel had juist de markies binnengelaten toen het gebeurde. De begroeting bestierf hem op de lippen en als door de donder getroffen bleef hij staan luisteren naar het breken van het vaatwerk. „Parbleu!" mompelde de markies, de lorgnon heffend. „Uw personeel is reeds aan het opdienen, hoor ik! Ik ben toch niet te laat, naar ik hoop?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

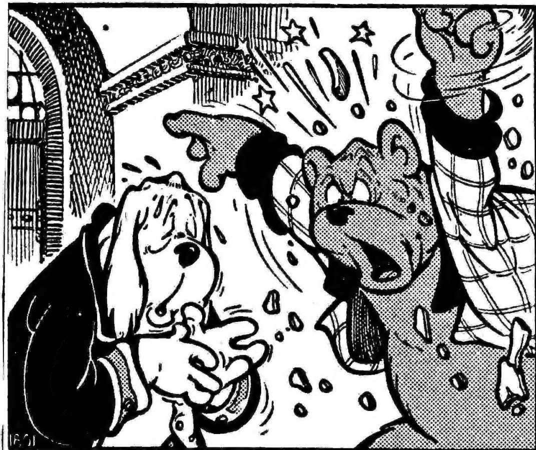

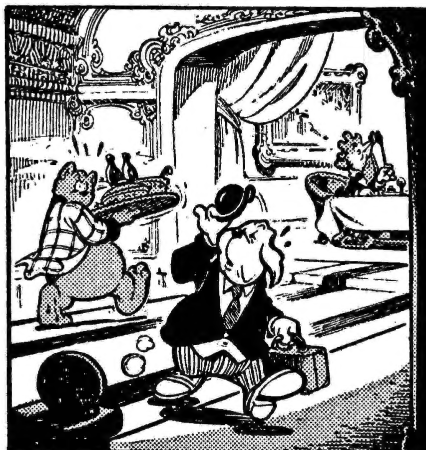

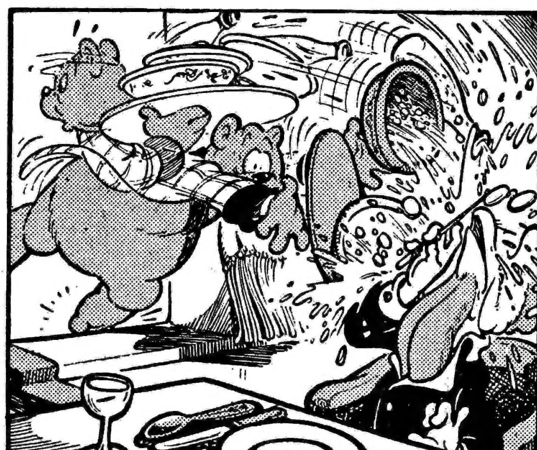

1800 Het zal ieder oplettend lezertje duidelijk zijn, dat de bediende Joost ernstig geschokt was. Na tot tweemaal toe van alle trappen gestort te zijn, voelde hij zich hoogst onprettig en het breken van heer Bommel's fraaiste serviesgoed, gedeeltelijk op zijn schedel, beroofde hem van de laatste weerstand. Hij bleef dan ook versuft liggen en reageerde niet toen heer Ollie en de markies zich over hem heenbogen. „Het komt me voor, dat uw lakei een weinig... eh ... onhandig is geweest!" mompelde de laatste meewarig. „Och ja, men heeft wat te stellen met het personeel tegenwoordig! Maar gelukkig is dat porselein van een goedkoop soort. Zeker keukengoed?" Deze laatste opmerking bracht heer Ollie tot het uiterste. En zijn woede uitte hij zeer onrechtvaardig op zijn ongelukkige knecht. „Joost, je bent een prul!" riep hij met overslaande stem. „Je kan niets! Je kan niet eens een deur opendoen als er gebeld wordt en je kan niet eens een goedkoop soort aardewerk naar de keuken dragen. Je bent een nul! Je bent een prutser en een knoeier! Je bent een.. eh... een frunnik!" De trouwe bediende richtte zich langzaam overeind. De zenuwen stegen hem naar het hoofd en met een droge snik greep hij een grote schaal, die als door een wonder heel was gebleven. Met een korte beweging bracht hij het vaatwerk omhoog en liet het toen met een grote kracht op heer Bommel's schedel neerdalen, zodat het in scherven uiteenspatte. „Parbleu!" mompelde de markies toen zijn gastheer tegen het parket sloeg. „Zéér slecht gedrild personeel! Maar ja, wat wil men, wanneer men zelf geen moreel overwicht heeft?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

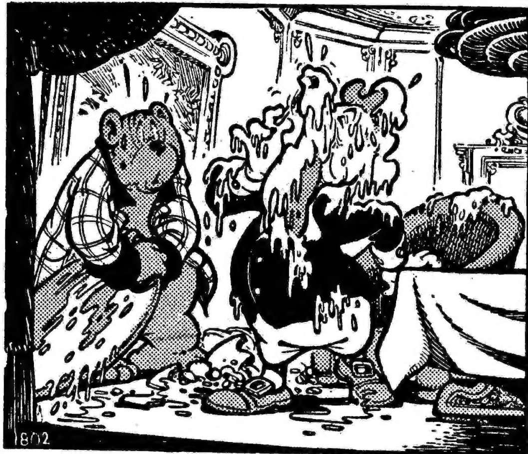

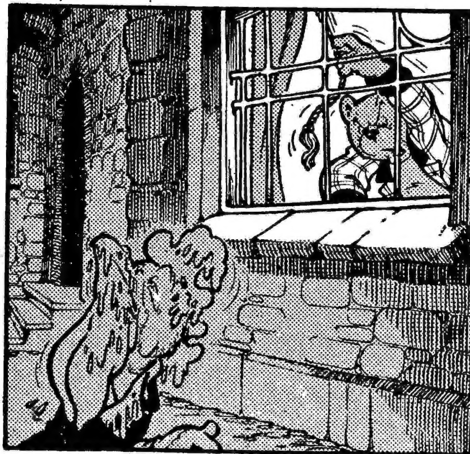

1801 Heer Bommel kwam langzaam weer overeind en betastte met een troebele blik de buil op zijn schedel. De bediende had inmiddels tijd genoeg gehad om de draagwijdte van zijn daad te overzien en hij voelde zich diep rampzalig. „Excuseer, heer Olivier!" sprak hij op bewogen toon. „Ik vermoed, dat de val me in het hoofd is geslagen, met uw nemen. Het was niet mijn bedoeling u te kwetsen - het was hoogst ongepast die schaal op uw persoon kapot te slaan, als ik zo vrij mag zijn!" „Er uit!" loeide heer Ollie, bevend van woede. „Er uit! Ik wil je nooit meer zien! Maak dat je weg komt, als je begrijpt wat ik bedoel!" Daarop wendde hij zich tot zijn gast. „Gaat u vast naar de eetkamer, markies!" vervolgde hij met een gemaakt lachje. „Ik zal persoonlijk de maaltijd opdienen! Dit was een klein misverstand. Dat kan gebeuren, nietwaar?" De markies trok met een zucht de wenkbrauwen een weinig op en zette zich aan tafel. En heer Ollie repte zich naar de keuken en deed zo goed en zo kwaad als dat ging, het eten in de schalen. Daarop zette hij alles op een dienblad en liep onzeker en morsend terug door de hal. Daar kwam hij de bediende Joost tegen, die met een koffertje in de hand op weg was naar de voordeur. „Vaarwel, heer Olivier!" sprak de trouwe knecht, droevig de bolhoed lichtend. „Ik ga, maar wanneer u me nodig hebt kunt u me bereiken in „Het Bonte Paard". Daar zal ik op uw berichten wachten, als u me toestaat". „Dan kan je lang wachten!" snauwde heer Ollie, die de klap met de schaal nog steeds in de schedel voelde kloppen, „Maak, dat je weg komt!" Zo sprekende, lette heer Bommel in zijn woede niet op de drempel. De gevolgen waren vreselijk. Hij struikelde, zodat het kostelijke eten werd uitgestort over de wachtende markies.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

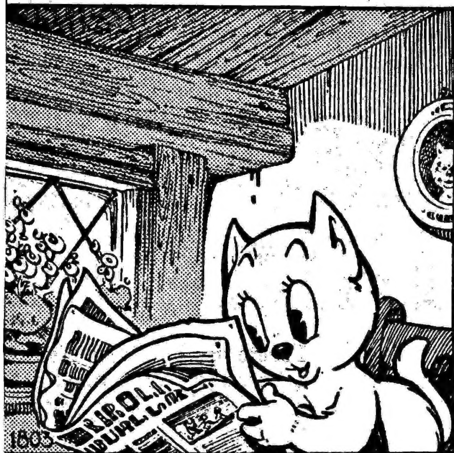

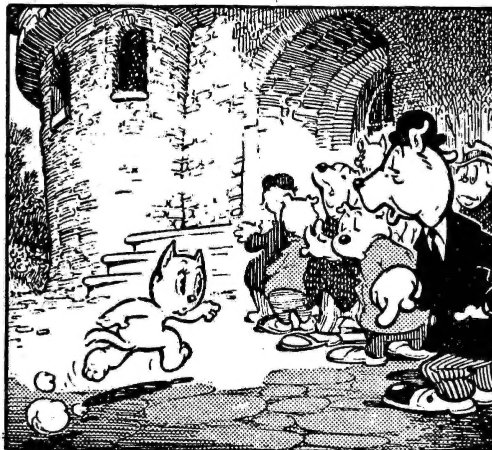

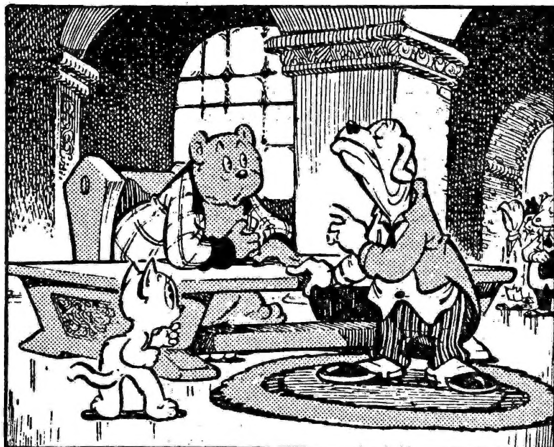

1802 Toen de markies heer Bommel's kostelijke maaltijd over zich kreeg uitgestort, bleef hij een ogenblik bewegingloos zitten. Daarna stond hij met grote waardigheid op en verwijderde enige selderij uit zijn ooghoek. „Voilà!" sprak hij met beheerste stem. „Ge hebt het uiterste aan lompheid bereikt, Bommel: Ge zijt een vlegel!" Heer Ollie frommelde aan zijn dienblad en zocht vergeefs naar woorden. De aandoening had hem geheel overmeesterd en het was hem onmogelijk een gepaste houding te vinden bij deze rampspoed. „Ge zult mij genoegdoening geven voor dit affront, waarde heer!" hernam de markies koel. Ik daag u uit tot een duel - ge kunt mijn secondanten tegemoet zien. „Vaarwel!" En met deze woorden schreed de edelman het huis uit. Heer Bommel wankelde naar een venster en blikte de fier voortstappende figuur na, die zich, bedekt met etensresten, langs zijn raam spoedde. Bij het passeren schudde de Cantecler meewarig het hoofd en dit was de laatste druppel in de emmer van heer Ollie's ellende. Met een gesmoorde kreet greep hij het koord van het zware overgordijn teneinde dit dicht te trekken. Maar de zenuwen hadden hem te pakken en daardoor gaf hij zo'n geweldige ruk, dat de eiken gordijnroe uit de muur losschoot en temidden van kalk en stof ter aarde stortte. Heer Bommel „werd zodoende bedolven onder vele meters fluweel en was voor enige tijd aan het oog onttrokken. Het zal dan ook misschien het beste zijn om hem eventjes in zijn ongeluk alleen te laten en eens te gaan zien, hoe Tom Poes het maakt.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

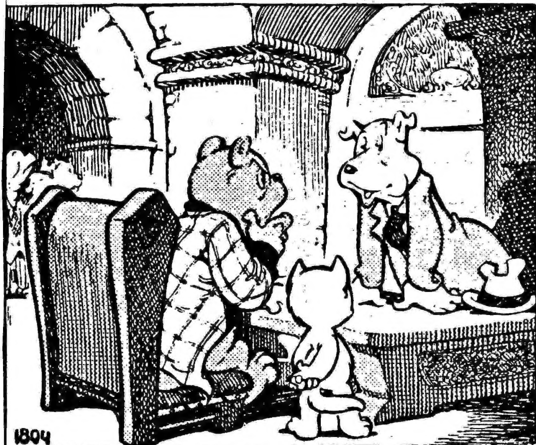

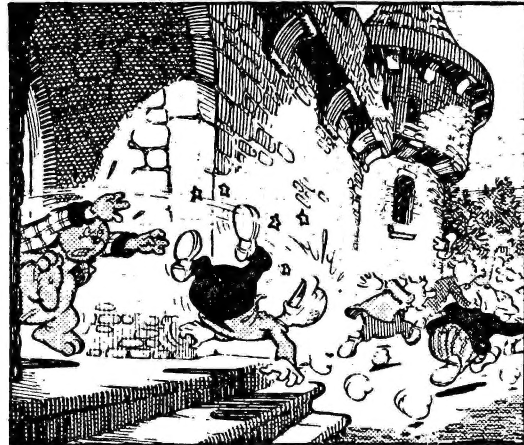

Tom Poes zat in zijn huisje de krant door te nemen om te zien of daarin nog avonturen werden aangeboden. Zo geraakte hij als vanzelf op de advertentiepagina en daar viel zijn oog onmiddellijk op een annonce waarin Olivier B. Bommel, heer van Bommelstein, een keurige bediende zocht, van onberispelijke levenswandel, goed kunnende koken en in staat zonder morsen tafel te dienen. „Tjonge!" mompelde Tom Poes. „Zou er iets met Joost gebeurd zijn? Als heer Ollie een nieuwe bediende zoekt, moet hij wel erg in de moeilijkheden zitten! Ik zal eens gaan kijken!" Hij sloot zijn voordeur en toen hij bij Bommelstein aankwam, zag hij daar een rij nette figuren, die ordelijk achter elkaar stonden opgesteld en die er uit zagen alsof ze op de advertentie waren gekomen. Tom Poes liep snel verder terwijl er uit de groep gemor opsteeg. Maar daar trok hij zich niets van aan. Met enig dringen schoof hij de hal binnen waar heer Bommel met zorgelijk gelaat achter een tafel zat, in gesprek met een betrekkingszoeker. „Kan je goed de deur opendoen als er gebeld wordt?" hoorde Tom Poes hem vragen. „Zonder vallen en zo?" „Dat zal wel gaan!" zei de ander uit de hoogte. „Maar voor we verder gaan, zou ik toch wel graag uw getuigschriften even inzien!" „Mijn getuigschriften?" herhaalde heer Ollie ontsteld. „Zeker!" hernam de bediende koeltjes. „Ik dien alleen bij eerste klas huizen! Zodoende!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

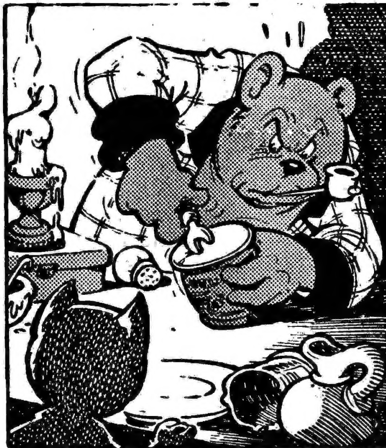

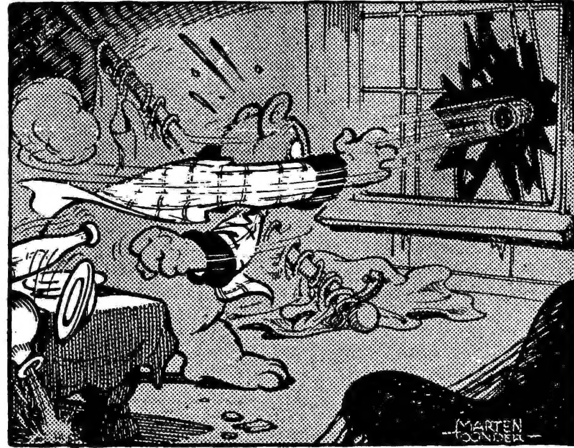
1804 Toen

Toen heer Bommel Tom Poes zag, klaarde zijn bekommerd gelaat een weinig op. „Eindelijk een bevriend gezicht"! zei hij. „Eindelijk iemand die mij begrijpt en die weet wat een heer toekomt. Kom, jonge vriend, help me bij het zoeken naar een geschikte bediende. „Waar is Joost gebleven?" vroeg Tom Poes. Maar de naam Joost scheen bij heer Ollie onaangename herinneringen op te wekken. Zijn voorhoofd groefde zich en zonder antwoorden wendde hij zich tot de volgende sollicitant. Deze trad voorwaarts en monsterde de werkgever met wantrouwig gelaat. „Ik kom voor die betrekking", sprak hij. „Maar voordat ik u mijn voorwaarden uiteenzet, zou ik graag van u vernemen, hoe het staat met de pensioenregeling". „Wie volgt?" riep heer Bommel geprikkeld. „Ik zoek een ijverige knecht en geen rentenier!" De rij schoof een weinig op en de volgende betrekkingzoeker meldde zich. „Het komt me voor, dat u niet met uw tijd meegaat, meneer Bommel!" sprak deze. „Onze vakvereniging zegt, dat wij gerechtvaardige eisen kunnen stellen. En daarom maak ik u er op attent, dat ik tenminste drie vrije dagen per week wens te hebben, benevens goede voeding, bewassing en huisvesting....". „Ik zal jou huisvesten!" kreet heer Ollie, in grote woede de gegadigde het huis uitwerpend.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

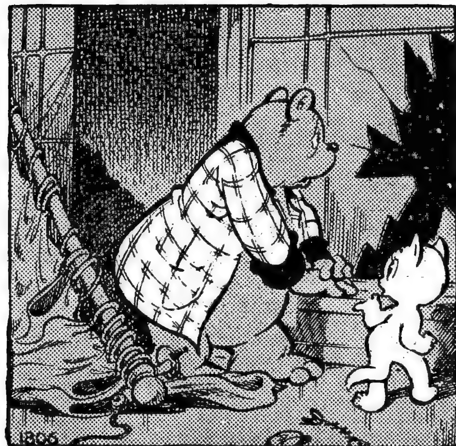

1805 Het was avond, toen de laatste bediende was verdreven en in de schemering over de horizon verdween. „Kom jonge vriend!" sprak heer Ollie mat. „Het is welletjes geweest. We gaan nu eten, want een Bommel eerbiedigt de wetten der gastvrijheid, hoe zorgelijk de omstandigheden ook mogen zijn. Denk je eens in: een heer, die zonder hulp de huishouding van slot Bommelstein moet drijven! Vreselijk, nietwaar?" Tom Poes keek naar de stapels vuile borden en de lege conservenblikken, die de grond bedekten. Zijn oog dwaalde langs de spinnewebben en de neergestorte gordijnen en hij merkte op, dat het electrische licht niet brandde en vervangen was door een walmende kaars. „Ja", zei hij, „het ziet er hier raar uit, heer Ollie! Niet erg gezellig! Waar is Joost toch?" „Praat me niet over Joost!" gromde heer Bommel. Hij nam een blikje spinazie van een stapel en stak de blikopener in het deksel. „Joost was lelijk tegen me", voer hij voort. „Ik heb hem... oef!! dat ding werkt niet! Help me liever eens. Ik moet ook altijd alles zelf doen! Waar was ik?

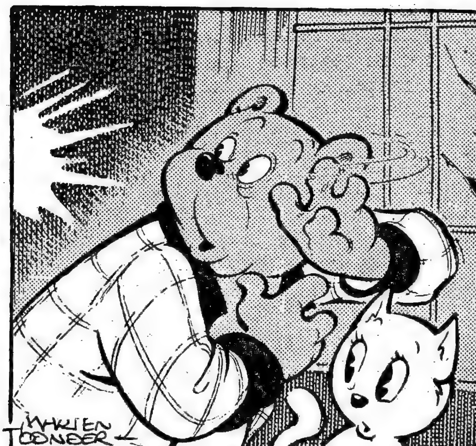
O, ja - ik heb hem moeten ontslaan! Hij ging te ver! Ik ben een geduldig heer, dat weet iedereen, maar.... au! Drommels, die blikopener glijdt uit! Hoe kan ik nu ook werken bij dit kaarslicht? Er is ook niemand die eens een nieuwe stop in de electrische leiding draait!"

„U hebt hem verkeerd in het blik gestoken, heer Ollie!" zei Tom Poes. „Zo, nog aanmerkingen ook!" riep heer Bommel. Hij bestaarde enkele ogenblikken met toenemende woede het blikje voedsel en wierp het toen met grote kracht door het dichte venster de nachtlucht in.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

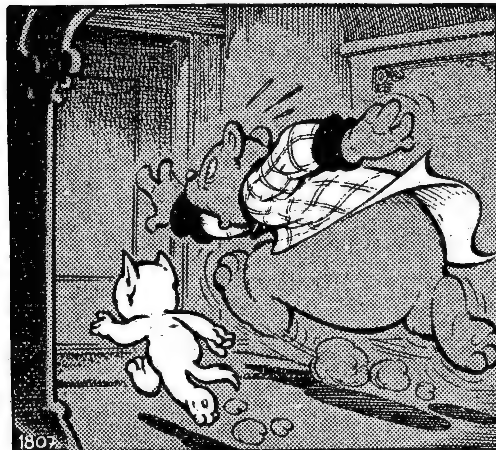

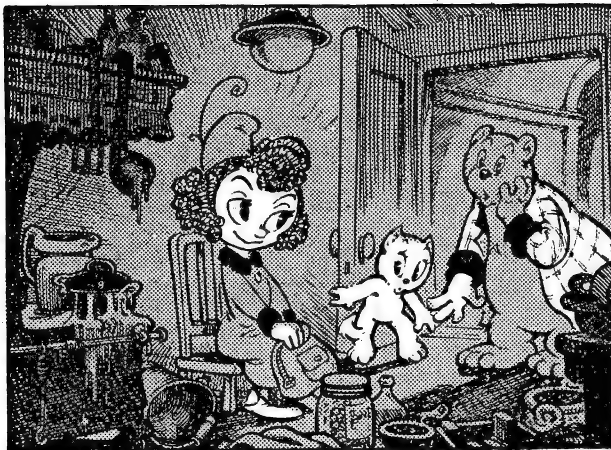

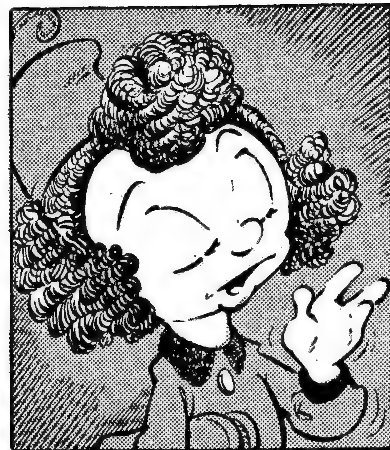

1806 Nadat heer Bommel het blik groente door zijn eigen ruiten had gegooid bedaarde zijn woede even snel als hij was opgekomen. Mismoedig trad hij aan het venster en staarde door het gebroken glas in de nachtlucht. „Wat een toestand!" mompelde hij. „Een verlaten heer in een verwaarloosd kasteel! Joost was lui en lomp, dat is waar, maar handig was hij toch wel, dat moet ik toegeven! Wat moet er u van mij worden, jonge vriend? Ik denk, dat ik de wijde wereld ga intrekken, eenzaam en onbegrepen, als je begrijpt wat ik bedoel. Reizende van herberg tot herberg, zonder bekende woon- of verblijfplaats, overal over en teveel.... nergens een woning ... ach, ach!" Tom Poes wilde net zeggen, dat zijn vriend toch wel een beetje overdreef, toen er plotseling in de zwarte hemel een ster verschoot. „Kijk!" riep hij, „een vallende ster! Nu kunt u een wens doen heer Ollie! Gauw dan!" „Een wens?!" herhaalde heer Bommel verward, „eh.... ja.... een wens! Wat...? Eh.... ik bedoel ... Ik wens iemand die voor mij zorgt en die al mijn wensen voorkomt, dàt wens ik!". Hij draaide zich òm en keek een beetje verlegen naar Tom Poes. „Onzin!" sprak hij kort. „Bijgeloof, anders niet! Vallende sterren en wensen doen zijn uit de tijd, dat moest je weten! Komaan, ik moet aan de slag. We hebben nog steeds niet gegeten en het wordt tijd, dat..." Op dat moment klonk er uit de keuken een klap, die de ruiten deed trillen en de kalk van het plafond deed storten. Heer Bommel gaf een gil. „D- daar heb je het al!" jammerde hij. „De vallende ster! De wens!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

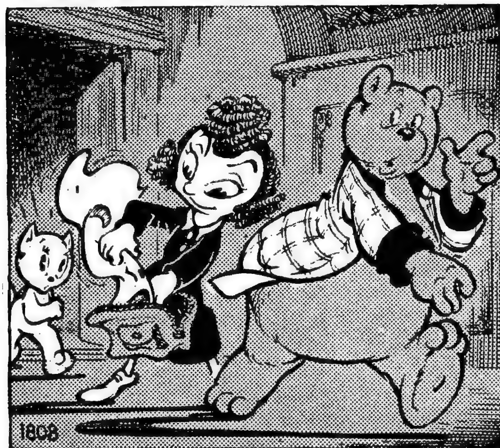

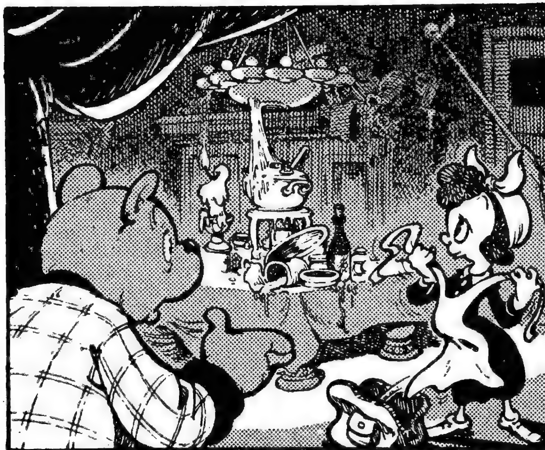
1807 Het duurde even voor heer Bommel zóver van zijn schrik hersteld was, dat hij tot daden durfde overgaan. „Er is iets ge-gebeurd" sprak hij bleek tot Tom Poes. „In de keuken, jonge vriend! Het dak ingestort - of misschien wel getroffen door die passerende vallende ster, als je begrijpt wat ik bedoel!" Hij trok zijn jas recht en stapte naar de deur. „Volg me, T-Tom Poes! Ik bedoel .... eh, ga jij maar voor, dan dek ik je in de rug!" Tom Poes rukte de deur open en rende door de hal naar de keuken. Dit vertrek was net als de rest van Bommelstein slechts door een kaars verlicht omdat heer Ollie geen kans had gezien om de doorgeslagen stoppen door nieuwe te vervangen. En in het zwakke, walmende schijnsel zat, temidden van ongewassen en vervuild vaatwerk, een vreemd figuurtje op een wrakke keukenstoel. „Een... een v-vrouw!" stamelde heer Ollie met grote angst in zijn stem. „Tjonge!" zei Tom Poes, „wie is dat?" Er heerste even stilte.

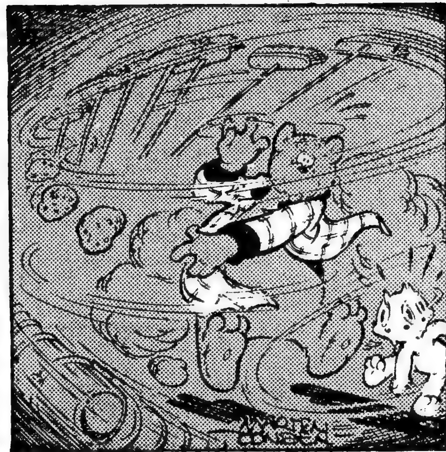
De vreemde bezoekster keek met een domme glimlach naar de verbaasde figuren in de deuropening en zei niets. „Kom aan!" zei heer Ollie, al zijn moed verzamelend, „wie bent u, mevrouw? B-bent u die gevallen ster?"

„Hihihi! Die is goed!" zei de vreemde. „Ik ben geen mevrouw, hoor! Ik ben de werkster. Op die advertentie zogezegd. Noem me maar gewoon Wijmpje, hoor!" „D..de w-werkster?" stamelde heer Bommel. „Op die advertentie? Maar ik heb helemaal geen werkster gevraagd! Ik vroeg een bediende!" „Hihihi, een bediende!" sprak Wijmpje geringschattend. „Mansvolk! Daar heb je niks aan, meneer. Ik ben goed voor alle werk, dat me opgedragen wordt!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

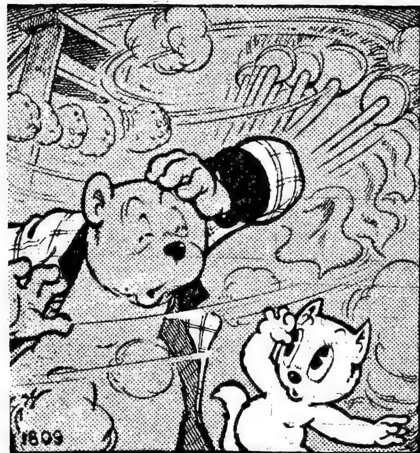

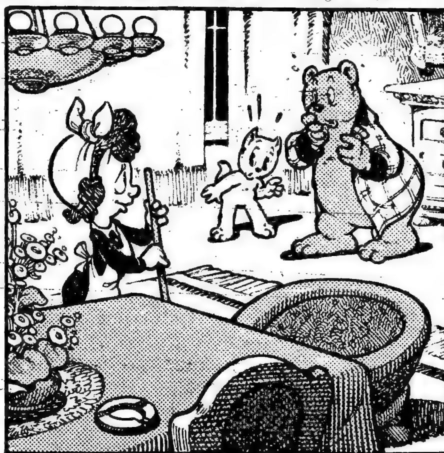

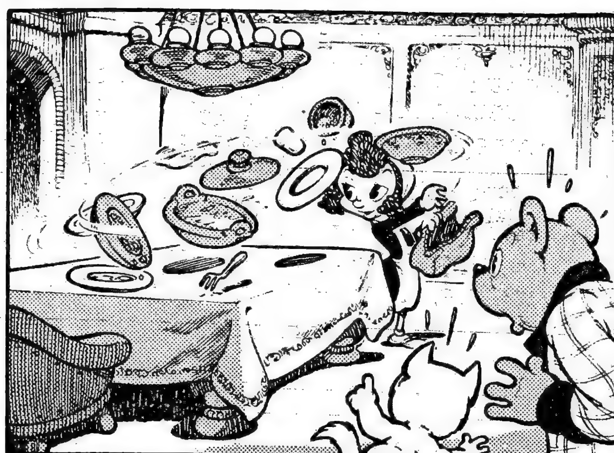
1808 Heer Ollie staarde verbluft naar het vreemde figuurtje, dat daar zo rustig op z'n keukenstoel zat. „Een gevallen ster!" mompelde hij zorgelijk, „een werk-ster! Ik heb daar nog nooit van gehoord, maar komaan, de tijden veranderen en met al die rommel in mijn huis mag ik niet al te kieskeurig zijn. Als het je dus ernst is met dat werken, goede vrouw, wil ik wel eens een proefje nemen. Kom maar mee!" Hij schreed de deur uit en liep waardig naar de eetkamer, waar hij zich een weg baande door het ongewassen vaatwerk. De werkster Wijmpje volgde hem opgewekt en trok onder het gaan haar hoed en mantel uit. Die stopte ze in de karabies die ze bij zich had en vervolgens strikte ze een stofdoek om haar permanent. Tenslotte hulde ze zich in een groot wit schort dat ze uit de tas trok, zodat ze bij het betreden van het eetvertrek geheel gereed scheen om aan het werk te gaan. „Kijk!" zei heer Ollie, vluchtig om zich heen kijkend, „wat een bende, niet? Maar och, je moet bedenken, dat een heer van mijn stand niet zo geschikt is om het huishouden te doen. Ik heb andere dingen aan het hoofd, als je begrijpt wat ik bedoel! Ga dus maar aan de gang, mijn kind!" „Hihihi!" zei Wijmpje. Ze deed echter niets en staarde tamelijk dom om zich heen. „Ga maar aan de gang" herhaalde heer Bommel. „Waar wacht je op?" „Op u!" zei de werkster.

„U hebt niet gezegd wàt ik moet doen!" „Dat is sterk!" riep heer Ollie. „Dat zie je toch wel? De kamer moet worden opgeruimd en de vaten moeten worden omgewassen en.... eh.... alles!" Nauwelijks had hij deze woorden gesproken of het leek alsof er een wervelwind in het onordelijke vertrek losbarstte.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

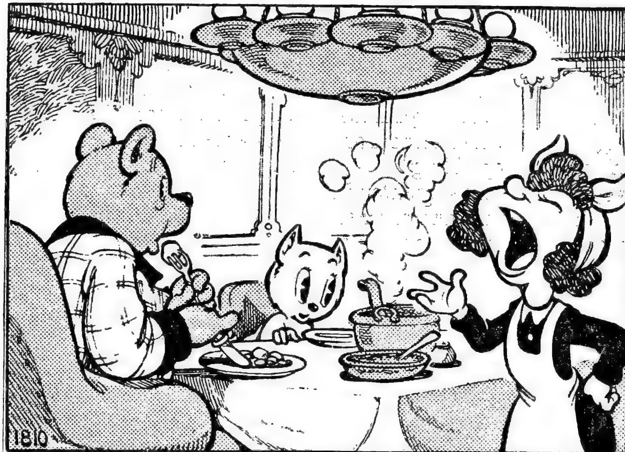

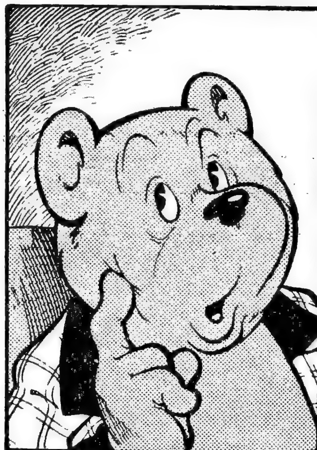

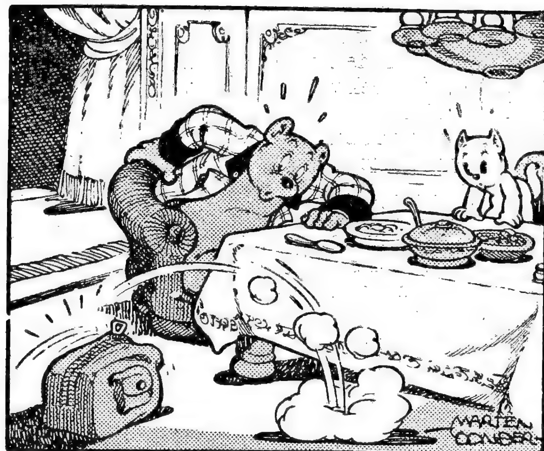

1809 Heer Bommel en Tom Poes staarden met open monden naar de wervelingen en stofwolken om hen heen. Terwijl de gordijnen met een doelmatige beweging op hun plaats werden gehangen, suisde het morsige vaatwerk de kamer uit. De kaars verdween op het moment, dat het electrische licht weer aanfloepte en intussen bewogen stofdoeken, sponsen en bezems zich met grote kracht door het vertrek. De werkster was temidden van al deze bedoening niet zichtbaar, daarvoor was de snelheid van het gebeuren te groot. Doch even snel als het begonnen was eindigde het ook weer. Terwijl het laatste geluid van een veger op een blik nog naklonk, verdichtten de flitsen zich plotseling tot de gedaante van Wijmpje, die rustig voor hen stond en een losgeraakt krulletje in haar stofdoek stopte. „Dat is dat!" sprak zij. „Wat nu, meneer?" „Drommels!" zei heer Ollie hijgend, „dat was niet gewoon! Zoiets heb ik nog nooit gezien! Dat is geen werken - dat is hekserij, wat jij, Tom Poes?" „Hm, ja" zei Tom Poes, „het was een mooi gezicht. Maar wat zou u er van denken om nu een beetje te gaan eten, heer Ollie?" „Goed, dat je het zegt!" zei heer Bommel, „ik zou mijn plichten als gastheer helemaal vergeten, in al die drukte! Kan je ook een eenvoudig, goed maal bereiden, goede vrouw?" „Hihihi! Ja zeker!" zei Wijmpje, dom lachend. Ze bleef echter rustig staan. „Wel .... eh...., waarom doe je het dan niet?" vroeg heer Bommel een beetje ongeduldig. „Omdat u het niet zegt!" legde de goede vrouw uit. „Wel heb je ooit!" riep heer Ollie. „Dat is sterk! Eh..... maak het eten klaar, Wijmpje!" Na deze woorden greep de vreemde werkster in haar karabies en liet bliksemsnel een lange rij schalen en borden op de tafel neerdalen. „Dat is dat!" sprak ze. „Wat nu, meneer?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

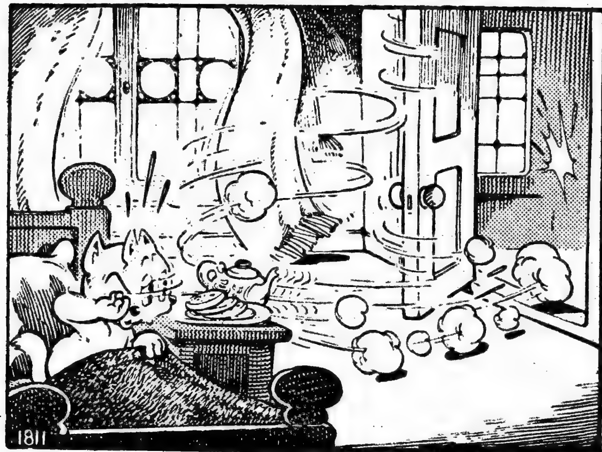

1810 Heer Bommel trad op de tafel toe en onderzocht de inhoud van de schalen. „Eten!" sprak hij goedkeurend. „Voortreffelijk eten zo te zien!" „Natuurlijk" riep de werkster Wijmpje veronwaardigd. „Wat dacht u dan?" U zegt: Ik wil eten hebben en ik zorg, dat er eten is. Dat is heel gewoon, want tenslotte kan ik zogezegd de hele huishouding doen met de fijne was er nog bij als het moet. Want ik ben niet alleen voor het ruwe werk, als u dat soms dacht. Niet, dat ik er vies van ben, dat niet. Mijn handen staan niet verkeerd en ik houd van aanpakken. Maar de fijnere trekjes zogezegd zijn mijn specialiteit!" „Hm, zo zo!" zei heer Ollie, „kijk eens aan!"

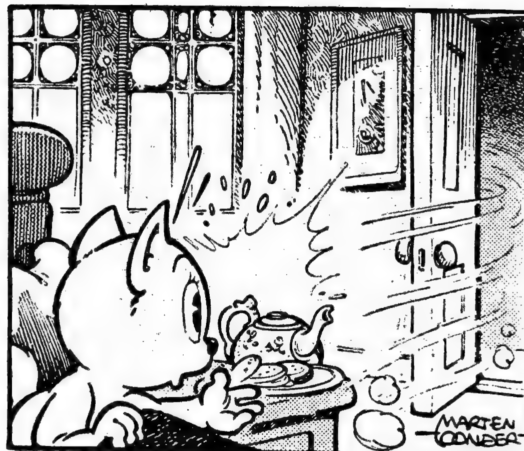
Hij was gaan zitten en proefde peinzend van het voedsel. „Het smaakt best", vervolgde hij, „je zou niet zeggen, dat het zo uit die tas komt, want het is goed op temperatuur, wat jij, Tom Poes?"

„Ja!" zei Tom Poes, „het is lekker!" „Mooi!" riep Wijmpje opgewekt, „dat is dan dat! Wat nu, meneer?" „Hm..." zei heer Ollie, zoekend om zich heen kijkend, „hm.... eh.... nu niets meer, goede vrouw. Het is genoeg voor vandaag, je kunt nu wel verdwijnen!" Er klonk een schurend geluid. De vreemde werkster was met grote snelheid in haar karabies gedoken en trok de ritssluiting zorgvuldig achter haar dicht. „Vreemd!" zei heer Ollie onthutst, „héél vreemd!" „Ja", gaf Tom Poes toe, „het is niet gewoon. Maar ze lijkt me een uitstekende hulp in de huishouding toe. Het enige rare aan haar is, dat ze niets uit zichzelf doet - ze doet alleen maar wat haar gezegd wordt!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

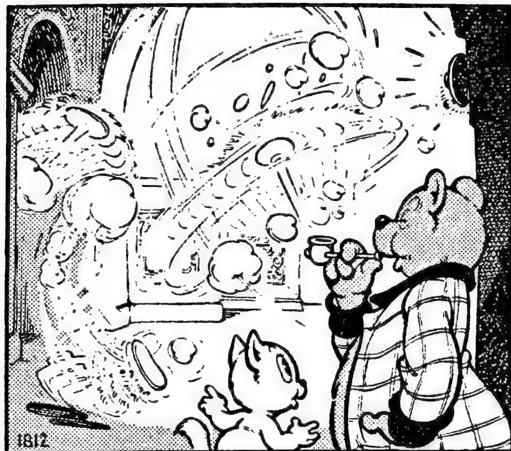

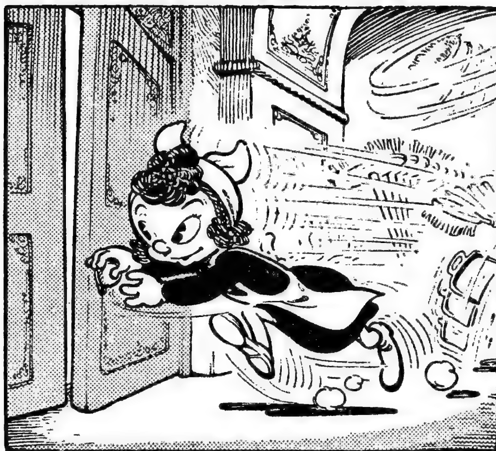

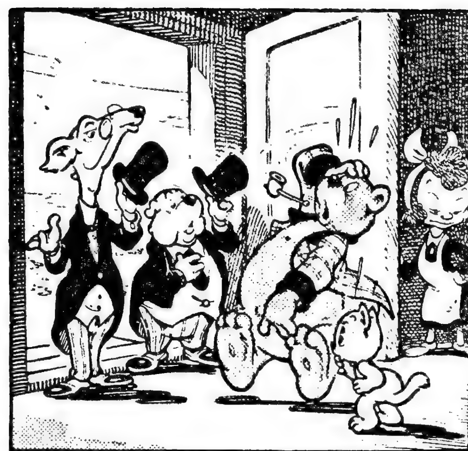
1811
Tom Poes werd de volgende morgen wakker door een korte klap op de deur van heer Ollie's logeerkamer. „Mpf... eh... binnen!" riep hij, slaperig overeindkomend. Wat er nu gebeurde, was zo snel, dat het met het beste oog niet te volgen was, laat staan dat het te tekenen zou zijn. De deur vloog open, een dienblad met thee en etenswaren zoefde op het nachtkastje, terwijl de gordijnen ratelend openschoven en een luide stem riep: „Goede morgen! Het is mooi weer en de wind komt uit het Zuiden!"

Daarop verdichtten de flitsen en stofwolken zich en nu werd de gestalte van Wijmpje, de werkster, zichtbaar. Ze stond in een afwezige houding bij het bed en schoof wat met de theepot. „Dat is dat!" sprak ze. „Wat moet er nu gebeuren?" Tom Poes had nog te veel last van slaperigheid om direkt een antwoord te vinden, maar langzamerhand herinnerde hij zich de vreemde komst van deze hulp in heer Bommel's huishouden en toen wist hij ook weer, dat dit merkwaardige karakter alleen maar deed wat haar werd opgedragen. Hij dacht dus even scherp na. „Wat moet er nu gebeuren?" mompelde hij. „Ik weet het niet. Eigenlijk zijn het mijn zaken niet - het is meer iets, wat heer Ollie aangaat. Heeft hij niets gezegd?" „Nee", zei Wijmpje, „ik geloof dat hij niet goed weet wat hij wil. En dat is erg lastig. zogezegd, want ik kan helemaal niet willen. Zodoende, ziet u?" „Hm", zei Tom Poes. „Ga dan maar het huis schoonmaken. Dat lijkt me het beste, want dat is in lange tijd niet gebeurd". Hij was nog niet helemaal uitgesproken, toen de werkster de kamer al uitflitste...

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

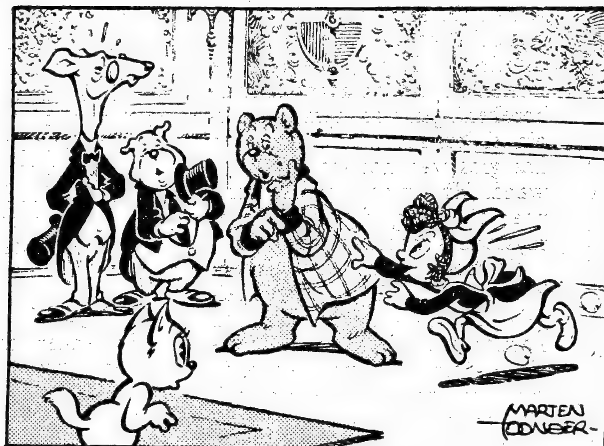
1812

Toen Tom Poes beneden kwam, vond hij heer Ollie aan de trap staan. Met een milde glimlach keek hij naar een werveling van bezems en dweilen, die in dolle vaart door de hal voer. Het gezoem van een stofzuiger overstemde het geschrob van boenders en het gerinkel van emmers. „Vreemd!" riep heer Bommel boven het tumult uit, „héél vreemd, jonge vriend. Ik weet zeker, dat dit voorvaderlijke slot nog nooit op deze manier is schoongemaakt. Maar het is wel heel bijzonder en ik weet zeker, dat mijn goede vader het een aller-aardigste manier zou hebben gevonden. Hij hield zo van aanpakken! „Ollie, jongen" zei hij altijd, „je weet . . .". Op dit moment werd er gebeld. Het gerinkel kwam nauwelijks boven het gerucht van de schoonmaak uit, maar het bleek dat de werkster Wijmpje goede oren had. Uit een werveling van gereedschappen schoot ze naar voren en opende de buitendeur. Daar stonden twee statige vreemdelingen, in stemmig zwart gekleed. Ze namen met gelijkvormige bewegingen hun hoge hoeden af en bogen lichtjes. Daarna wendden ze zich tot heer Ollie, die zich met open mond op de achtergrond bewoog. „Heer Olivier B. Bommel, vermoed ik?" vroeg de langste van de twee. „Mijn naam is Clevelaer van Guijtinge en dat is baron van Hoogwaaije." „Eh . . . aangenaam!" zei heer Bommel, „ik bedoel, zeer vereerd . . . het genoegen is aan mij, als u begrijpt wat ik bedoel!" „Juist", hernam de heer van Guijtinge, „wij zijn de secondanten van de markies van Cantecler de Barneveldt en komen de voorwaarden voor het duel bespreken!" „Duel!?" riep heer Bommel uit. „Wat eh . . . waarom . . . eh . . ." „Het tweegevecht!" verklaarde de baron, „u weet wel!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

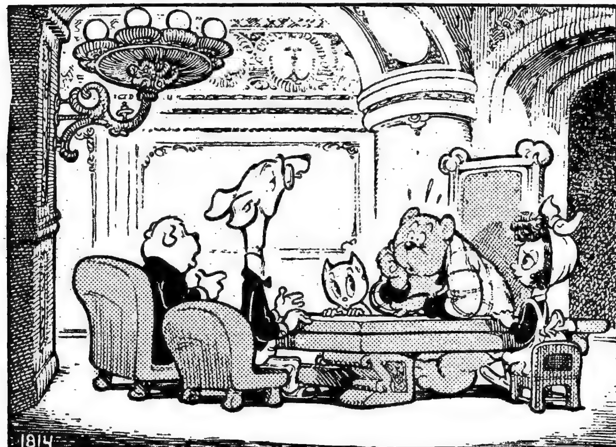

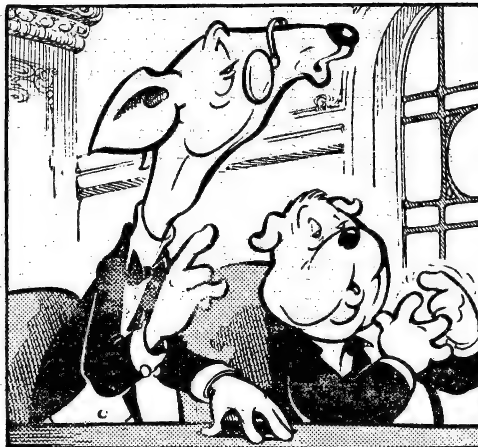

1813 Heer Bommel stond een ogenblik als door de donder getroffen naar de twee aanzienlijke bezoekers te staren. „Een d - du - duel?" stamelde hij eindelijk. „Duel met de markies? Een tweegevecht? Wat bedoelt u, als u begrijpt wat ik bedoel?" „Kom, kom!" sprak de heer van Guijtinge, „laat ons rustig blijven en de feiten onder ogen zien. U hebt enkele dagen geleden de markies van Cantecler ernstig beledigd!" „U hebt hem een maaltijd over het hoofd uitgekeerd!" voegde de baron van Hoogwaaije er aan toe. „Juist!" vervolgde de heer van Guijtinge, „een hele terrine vol soep in het halsboord, als ik juist ben ingelicht. De markies eist genoegdoening!" „Hij heeft ons als zijn secondanten aangewezen!" voer de baron voort. „Wees thans zo goed en noem ons uw secondanten, zodat we de voorwaarden kunnen regelen." „Mijn sec - secon - secondanten!" zei heer Bommel op piepende toon. „oEh . . . „Eh . . . Poes . . . eh . . . weet jij . . . doe dan wat, Tom Poes!" „Goed!" zei Tom Poes, „ik zal uw secondant zijn, heer Ollie. Maar u moet er nog een hebben. Bij een duel zijn er altijd twee van die lieden!" „Twee!" riep heer Bommel uit. „Ach, ach, wat een toestand!

Een tweegevecht. En dat voor een heer van mijn stand! En secon - secondanten! Twee secon - secondanten! Als ik nu maar een tweede wist!" Op dat moment sprong de werkster Wijmpje voorwaarts. „Hier ben ik! riep ze opgeruimd. „Als het meer niet is! Ik doe de hele huishouding, meneer, niet alleen de fijne was, maar ook het grove werk – als u maar zegt, hoe u het hebben wilt!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

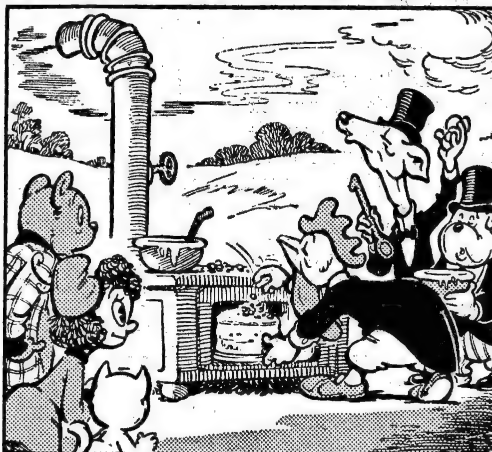

1814

De heer Clevelaer van Guijtinge staarde door zijn lorgnet glazig naar Wijmpje. „Hm, wel", merkte hij op, „dit vrouwspersoon is dus uw secondante? Komaan, het is ongebruikelijk, maar men moet roeien met de riemen die men heeft. Ik stel dan ook voor om nu de bespreking te openen." „Ja-ja!" zei heer Ollie zenuwachtig, „een goed idee. Laten we gaan zitten, dat is gezelliger. Willen de heren een sigaartje?" „Ter zake!" hernam de heer van Gijtinge koeltjes. „Wij zijn hier niet gekomen om te schertsen. Om te beginnen wil ik vaststellen, dat dit land te klein is voor de markies van Cantecler de Barneveldt en de heer eh . . . Bommel. Eén van beiden moet weg!" „Juist!" riep heer Ollie opgelucht. „Precies mijn idee! Laat de markies . . .". „Ahum!" voer de heer van Guijtinge voort, „daarom heb ik de eer namens de markies een tweekamp voor te stellen!" „Een tweekamp?" vroeg Tom Poes verbaasd. „Juist, ja!" bevestigde de baron. „De markies is van mening, dat er bij een duel niet gevochten hoeft te worden. Vechten is een lompe bezigheid, die slechts vermaak geeft aan boksers en staatslieden. Daarom zal er beslist worden wie er zal moeten vertrekken door middel van drie werkstukken: het bakken van de grootste en beste taart, het vlugste droogleggen van een van de twee armen van de rivier de Rommel en tenslotte het verrichten van de meest ridderlijke daad. De winnaar kan blijven waar hij is, de verliezer gaat heen en komt voorlopig niet terug. Heel eenvoudig, nietwaar?" Heer Bommel antwoordde niet, de ontroering was hem te machtig geworden . . .

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

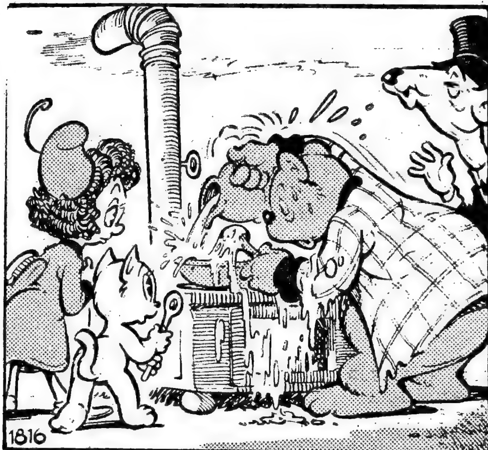

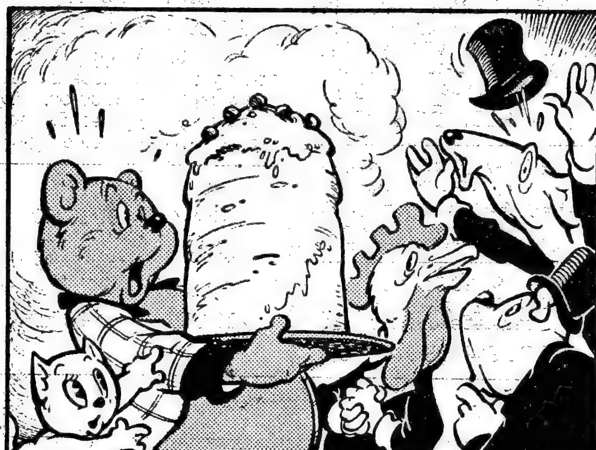

Na een slapeloze nacht begaf heer Bommel zich de volgende morgen met Tom Poes en de werkster Wijmpje op weg naar de plaats waar de tweekamp zou plaatsvinden.
Dat was het eiland in de rivier de Rommel, fraai en rustig gelegen en door een rustiek bruggetje met de vaste wal verbonden. De Markies was met zijn beide secondanten al aanwezig toen ze aankwamen. De drie heren stonden in waardige houdingen om een klein, walmend fornuisje geschaard en bogen lichtjes. „Laat ons geen tijd verbeuzelen met begroetingen!" sprak de baron van Hoogwaaije. „De markies zal beginnen met het eerste gedeelte van de tweekamp namelijk het vervaardigen van een taart!"
Op deze woorden trad de genoemde naar voren, sloeg de manchetten wat terug en vatte een schaal, die hij op handige wijze met meel vulde.
„Melk!" zei hij kort. De heer van Guijtinge reikte het gevraagde over en terwijl de markies begon te roeren, opende baron Hoogwaaije reeds het oventje. In snelle opeenvolging voegde de bekwame edelman al roerend vele zaken aan zijn baksel toe en tenslotte schoof hij met een geoefende beweging de hele zaak naar binnen, waarop hij met een korte klik de oven sloot.
„Voilà!" sprak hij.
„Drommels!" mompelde heer Ollie. Dit is geen werk voor een heer van mijn stand! Tom Poes! Hoe bak je zo'n ding? Waar moet je mee beginnen?"
„Ik weet het niet", zei Tom Poes. „En dit is tenslotte uw tweekamp en niet de mijne!"
Heer Bommel vond dat een erg ongeschikt antwoord en hij verviel in een grommig zwijgen, dat hij ook niet verbrak toen zijn tegenstander het gebak uit de oven haalde en het minzaam liet keuren door de secondanten...

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

Heer Bommel begreep, dat het nu zijn beurt was om een taart te vervaardigen. De markies en zijn vrienden zaten hem uit de hoogte op te nemen terwijl ze, al proevend, met verheerlijkte gezichten het baksel van Van Cantecler tot zich namen. Zelfs Tom Poes en de werkster Wijmpje gaven toe, dat het wel iets heel bijzonders was en dat het niet mee zou vallen iets beters te maken.

„Een Frans smaakje, zogezegd", zei Wijmpje. „Niet dat ik van die lif-laf houd, maar het is evengoed knap gedaan".

Heer Ollie gromde wat. Hij had onder veel gestommel en gerinkel van vallend vaatwerk een drabbig mengsel klaargekregen, dat hij nu aanlegde met wat bakmeel en keukenstroop. Ontevreden bezag hij enige tijd zijn werk en schoof het toen morsend in de oven.

„Parbleu! Een aardig geval!" sprak de markies.

"Een frommeltaart, zonder twijfel?"

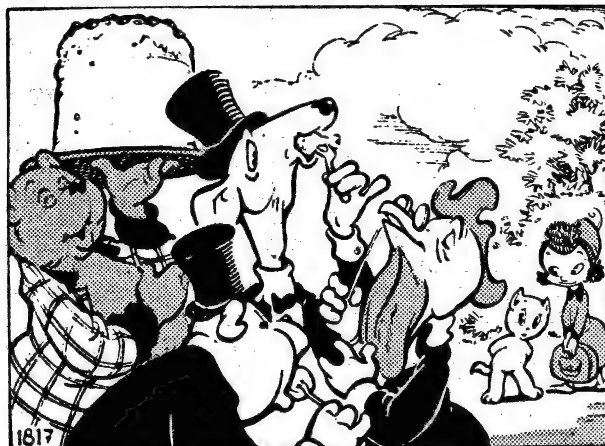
De secondanten lachten beschaafd achter de hand en heer Ollie liep rood aan. „Ik wou voor een lief ding, dat het een goeie was!" mompelde hij. „Dit is een ongelijke toestand voor een heer!"

Op deze woorden volgde een licht geritsel en Tom Poes merkte op, dat de plek waar de werkster al die tijd gezeten had, plotseling leeg was.

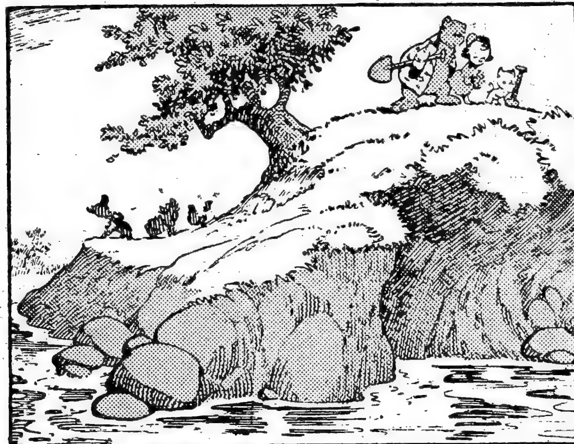
De anderen hadden dit niet zo in de gaten, maar Tom Poes dacht er het zijne van. Hij was dan ook de enige die niet verbaasd was, toen heer Ollie na een poosje de oven opende en daaruit ademloos en met uitpuilende ogen een kolossale taart tevoorschijn trok.

„Dat is niet gewoon!" mompelde hij. „Wat een geur! Wat een baksel! Het is een herentaart!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

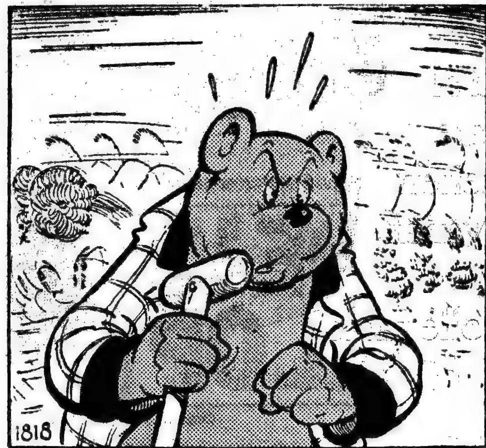

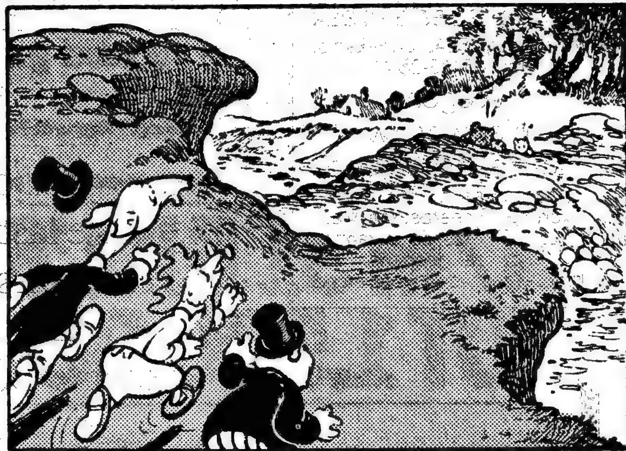

De markies staarde verbluft naar de taart en keek toen wat onzeker naar zijn secondanten. Die waren, samen met Tom Poes en de werkster Wijmpje, aan het proeven en het was duidelijk, dat ze dat niet met tegenzin deden. De heer Clevelaer van Guijtinge veegde tenslotte de mond af, trok zijn gelaat in een ernstige plooi en sprak: „Jammer, héél jammer! De eerlijkheid gebied toe te geven dat het baksel van de heer eh ... Bommel beter is dan van onze geëerde vriend van Cantecler. het heeft iets meer van dat tere ... eh ... dat niet te beschrijvene ..." „Genoeg!" zei de markies kort. „Het blijkt dus dat de heer Bommel een betere kok is dan ik. Goed! Het zij zo! Ik stel voor om over te gaan tot de tweede opgave!" „Juist!" zei heer Ollie trots. „De tweede opgave! Laten we voortmaken! Wat volgt er nu?" „Wel", hernam de heer van Guijtinge, „de tweede proef behelst het droogleggen van de beide rivierarmen die u hier ziet. U neemt de linkerarm; de markies de rechter. Wie van u beiden het eerste klaar is, heeft gewonnen!" Heer Bommel's monter gelaat versomberde. „Een rivierarm droogleggen!" mompelde hij, terwijl hij zorgelijk naar de linkeroever sjokte. „Dat is geen kleinigheid! Zolang het over koken en andere fijne kunsten gaat, sta ik mijn mannetje, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Maar dit is me te zwaar. Dit heeft mijn vader me niet geleerd." „Kom", zei de werkster Wijmpje bemoedigend. „Ik kan u wel een handje helpen, meneer! Ik ben niet flauw, hoor! Niet alleen de fijne was, zeg ik altijd, maar evengoed het ruwe werk!" „Ach kom", gromde heer Ollie, het kolkende water bestarend. „Dit is niets voor een vrouw. Dit is een opgave voor een heer. Hoewel zelfs ik er geen gat in zie!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

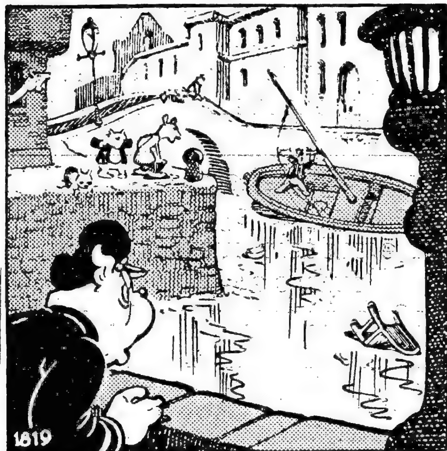

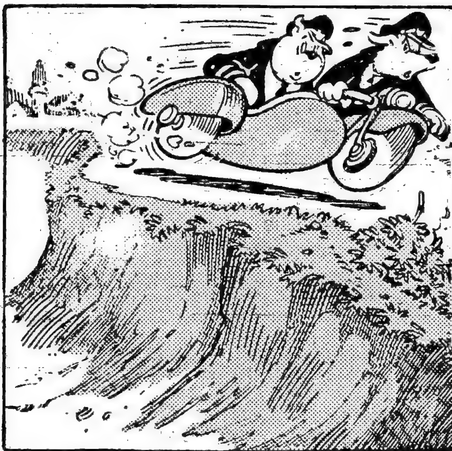

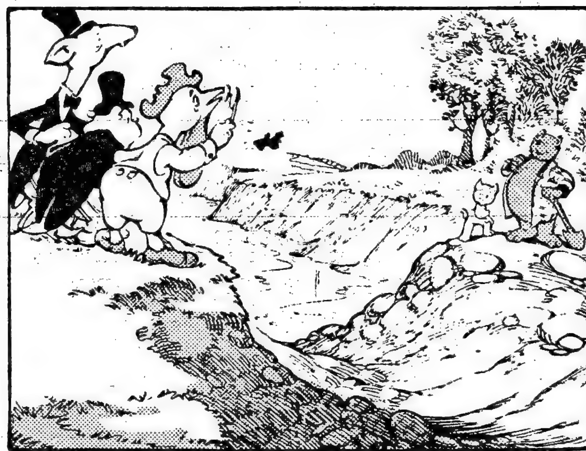

Heer Bommel keek bekommerd in het water van de rivier de Rommel. „Ik weet het niet, jonge vriend" zie hij. „De kwestie is, dat ik er geen begin in zie. Het is een opgave, die boven mijn kracht gaat, als je begrijpt wat ik bedoel!" „Hm!" zei Tom Poes. „Dit is anders niet de tijd om te staan klagen, heer Ollie! De markies is al lang aan het werk - en dat is de enige manier om het te doen!" Heer Bommel werd boos. „Je begrijpt me niet!" zei hij bitter. „Ik sta niet te klagen. En als ik dit werk doen kon met behulp van geld of mijn slot Bommelstein, was ik al klaar, dat weet je! Maar hier moet eerst worden aangepakt!" „Dat is mijn afdeling" zei de werkster Wijmpje. Ik begrijp niet, waar al dat gepraat voor nodig is. Zeg wat u wilt meneer, dan is het zogezegd al gedaan". „Wel, eh, ga je gang, goede vrouw!" zei heer Ollie. „En zeg maar wat het moet kosten. Ik betaal alles, want in tijden als deze speelt geld geen rol". Maar Wijmpje luisterde al lang niet meer. Na de eerste woorden was ze in een flits verdwenen en het geluid van vallende aarde verried, dat ze aan het werk was. Hoe ze het precies klaarspeelde weet ik overigens niet, maar een feit is het, dat de overhangende kant plotseling naar beneden gleed en precies van de ene oever naar de andere schoof. En toen de markies en zijn secondanten op dat gerucht naderden, zagen ze tot hun verbazing een flinke dam, die de rivier geheel afsloot. Heer Bommel en Tom Poes waren neergegleden en staarden verwonderd boven de aarde van de dijk uit...

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

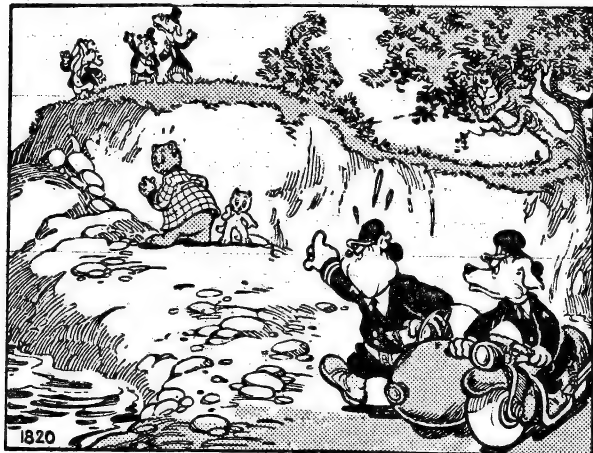

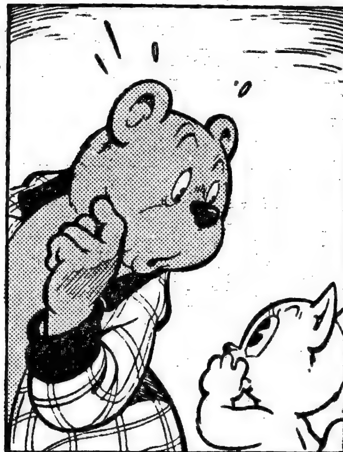

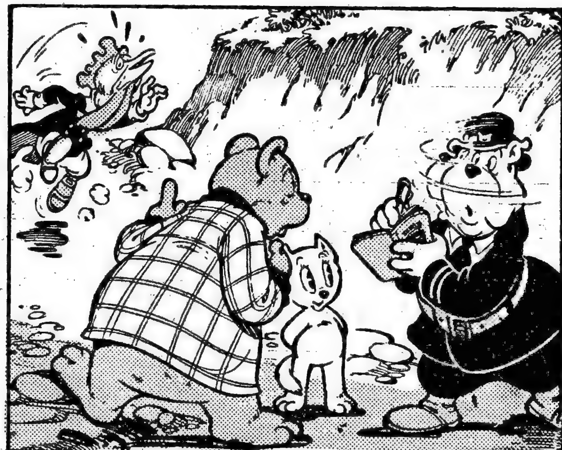

Commissaris Bulle Bas was op zijn dagelijkse ronde in de stad Rommeldam en passeerde de Kleine Rommelbrug toen hij getroffen werd door een ongewoon schouwspel. Met een korte uitroep liet hij zijn zijspanmotor stilhouden, sprong er uit en boog zich over de brugleuning. „De rivier ligt droog!" mompelde hij. „Dat is niet gewoon. Het is mijn plicht te onderzoeken wat hier aan de hand is – en dat zo gauw mogelijk! Maar hoe doe ik dat? Hm!" „Laten we stroomopwaarts gaan, commissaris!" stelde brigadier Snuf, die de zijspanmotor bestuurde, voor. „Als we de rivier volgen moeten we het vanzelf ontdekken." De politiechef knikte kort en sprong weer in zijn wagentje. En even later suisde het voertuigje met grote snelheid langs de oever van de droge rivier. Intussen waren tom Poes en heer Bommel uit de aarde gekropen en stonden nu tegenover de markies en zijn secondanten. „Parbleu!" sprak de edelman, verrast door zijn lorgnon starend. „U hebt het hem geleverd, Bommel! Ik ben zeer getroffen. Dit had ik niet achter u gezocht, dat moet ik toegeven!" „Het is mooi werk! gaf ook de baron van Hoogwaaije toe. „En in een verrassend korte tijd!" „Och!" zei heer Ollie trots, „een heer staat voor niets, dat moest u zo langzamerhand weten! Ahum, dit was dus het tweede gedeelte van de tweekamp. Wat volgt er nu?" „Wacht even!" zei Tom Poes. „Daar in de verte komt een politiemotor aan. Ik heb zo het idee, dat we last krijgen!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

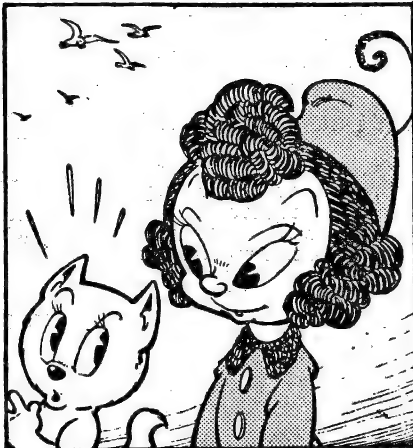

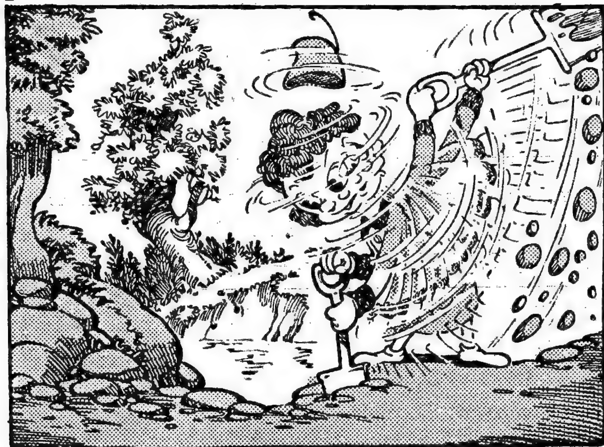

Commissaris Bulle Bas ontsteeg aan zijn zijspan en trad voorwaarts, onder het trekken van zijn notitieboekje. „Wat is hier aan de hand?" informeerde hij op boze toon. „Wie is de grapjas, die de rivier afgedamd heeft? Huh?"
Heer Bommel keek wat verward om zich heen en bewreef onzeker zijn schedel. „Wat nu te doen, Tom Poes?" fluisterde hij. Maar Tom Poes had zich tot de markies gewend, die op de oever aan de andere kant verveeld stond toe te kijken. „Wat is het derde gedeelte van de tweekamp ook weer?" vroeg Tom Poes. „Het verrichten van een ridderlijke daad!" zei de markies uit de hoogte. „Dan is het gemakkelijk, heer Ollie! fluisterde Tom Poes. „U kunt nu een ridderlijke daad doen als u alle schuld op u neemt!" Heer Bommel fronste de wenkbrauwen en dacht hier diep over na. Doch nu werd de politieambtenaar ongeduldig. „Komt er nog wat van?" bulderde hij. „Krijg ik antwoord of niet? Huh? Wie heeft al die aarde in de rivier gegooid?" Heer Ollie had intussen een besluit genomen. Met een bescheiden glimlach trad hij naar voren en klopte zich op de borst. „Ik!" sprak hij eenvoudig. „Ik ben de schuldige, commissaris. Een flauwe streek - ik geef het toe. Maar ik alleen heb het gedaan.
Nu kreeg van Cantecler in de gaten waar zijn tegenstander heen wilde. „Parbleu!" riep hij uit. „Dat is ridicule! Deze... eh... Bommel wil alle schuld op zich nemen om een ridderlijke daad te verrichten! Maar geloof hem niet, commissaris! Hij is volstrekt onschuldig aan het geval. Degene, die dit te verantwoorden heeft, ben ik!". „Nietes!" riep heer Bommel, met verheffing van stem.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

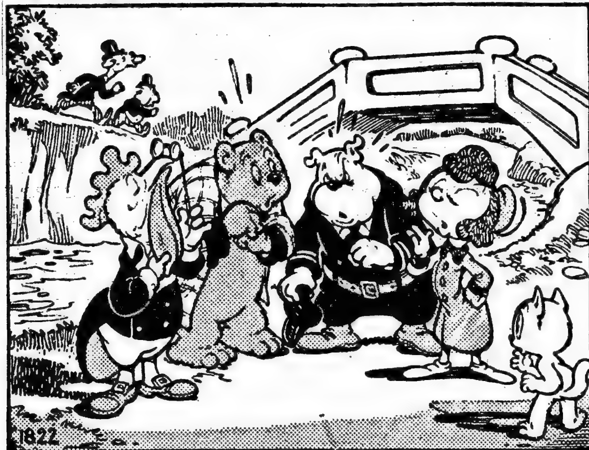

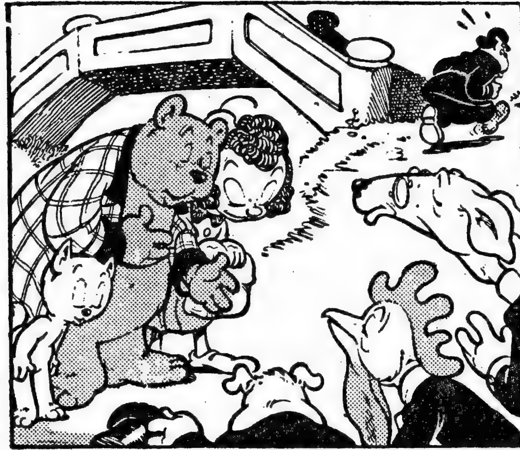

Commissaris Bulle Bas keek verward van de een naar de ander. „Dat heb ik nog nooit meegemaakt!" bromde hij. „Twee verdachten die er om kibbelen wie er door mij opgeschreven zal worden! De wereld wordt steeds wettelozer. Maar komaan! Wie heeft de aarde in de rivier gegooid?" „Ik!" zei heer Ollie fier. „Die opzet is van mij!" sprak de markies met verheffing van stem. „U hoeft maar naar de benepen trekken van deze ..eh.. Bommel te kijken om te weten dat een dergelijke gedachte nimmer in zijn schedel op zou komen! Wees dus zo goed en noteer mijn naam in uw verbaaltje!" Maar dat nam heer Bommel natuurlijk niet. Hij riep met grote kracht, dat hij er op stond de schuldige te zijn en hij maakte zo'n misbaar, dat de politiebeambte zijn geduld verloor. Tom Poes begreep dat deze zaak een vervelend einde zou nemen als er niets gebeurde. „Ik wou maar dat deze dam-geschiedenis afgelopen was!" fluisterde hij. Het geval wilde, dat Wijmpje het dichtste bij hem stond en deze woorden opving. Zij verveelde zich vreselijk omdat ze niets te doen had en omdat niemand haar iets opdroeg en daarom slaakte ze een kreet van vreugde. „Had dat eerder gezegd!" zei ze. „Dan was het karweitje al gepiept geweest! Mijn handen staan niet verkeerd, hoor! Ik pak alles aan!" En met deze woorden greep ze de spade en begon met zo'n vaart te graven, dat haar bewegingen niet langer te volgen waren. Na enige ogenblikken stroomde de rivier de Rommel dan ook weer voort, alsof er niets gebeurd was...

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

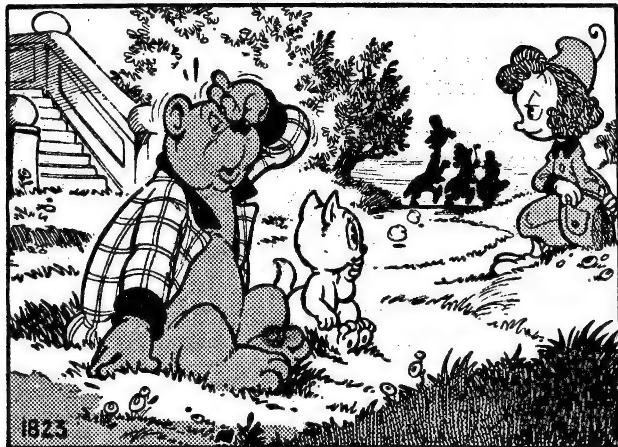

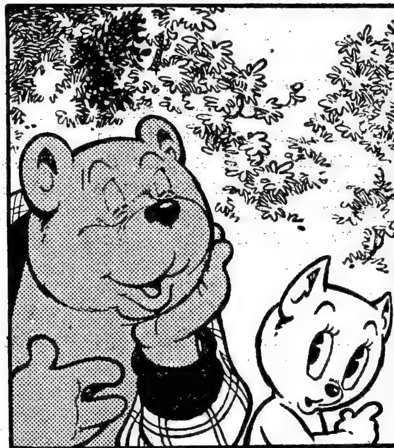

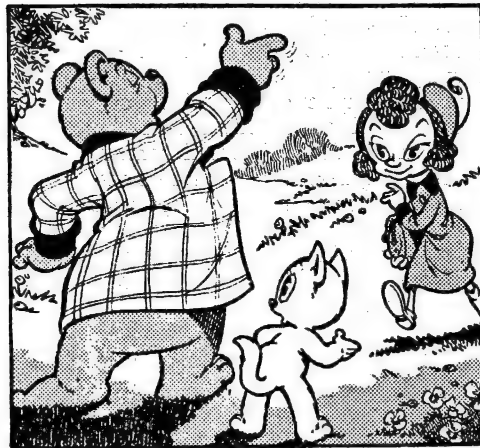

1822 Terwijl de werkster Wijmpje met grote snelheid de resten van de dam opruimde, stonden de markies van Cantecler en heer Bommel op luide toon zichzelf te beschuldigen. Commissaris Bulle Bas trachtte aantekeningen te maken, maar hij kon de gang van zaken nog steeds niet vatten en dat maakte hem kwaad. En die boosheid werd er niet minder op toen hij ploseling bemerkte dat de rivier rustig voortkabbelde alsof er niets was gebeurd. „Dat gaat me te ver!" bulderde hij, verhit in de stroom starend. „Er is hier iets vreemds aan de gang! Ik wordt beetgenomen! Reken er op, dat ik de schuldige zal weten te vinden en dat hij zijn gerechte straf niet zal ontgaan!" Daarop klapte hij met een knal zijn boekje dicht en marcheerde vandaar. „Parbleu!" sprak de markies plotseling kalmerend. „Deze politiepersoon verwijdert zich. De tweekamp is afgelopen, vrees ik!" „Inderdaad!" gaf baron van Hoogwaaije toe. „De heer Bommel heeft de strijd gewonnen, volgens mij. De afgraving van de opgeworpen dam kan als een ridderlijke daad worden beschouwd!" „Daar leg ik mij bij neer!" zei de heer van Guijtinge. „Dan rest mij slechts één ding!" hernam de markies. „Ik neem hier afscheid en trek mij terug. Adieu.. eh ..Bommel" Hij boog hoffelijk en zijn secondanten lichtten hun hoeden. „Dag eh.. markies!" zei heer Bommel. „Trek het u maar niet aan! Binnenkort geeft ik wel een etentje en dan moet u maar eens aankomen!".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

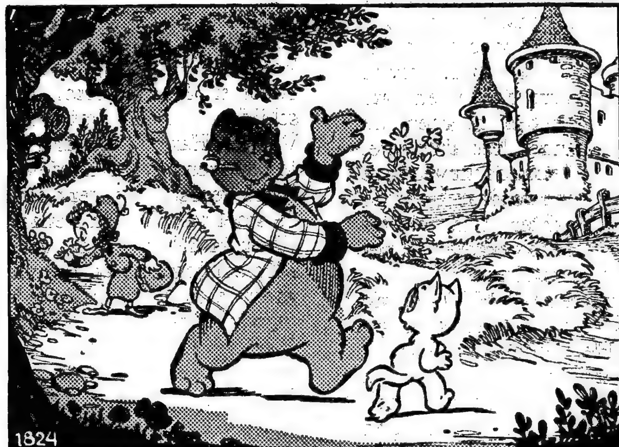

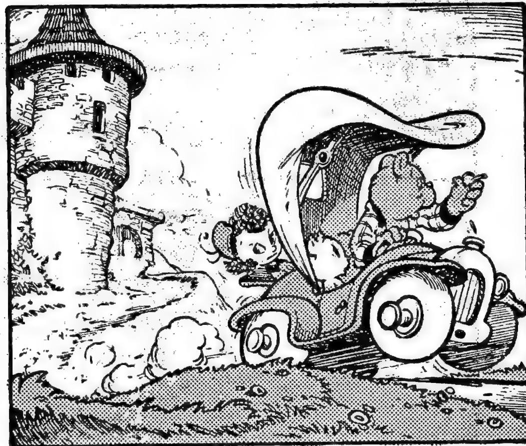

1823 De markies verdween met zijn vrienden en heer Bommel ging met een zucht in het gras zitten. „Oef!" sprak hij. „Ik ben moe geworden van al dat werken. Maar het was een welbesteed dagje, dat zal je moeten toegeven, Tom Poes! Een Bommel staat toch maar voor niets, wat jij?" „Hm!" zei Tom Poes. „U moet niet vergeten, dat u alles aan Wijmpje te danken hebt. Zonder haar had u nooit een taart kunnen maken of een dam kunnen aanleggen!" „Zo!" zei heer Ollie, met een bitter trekje om zijn mondhoeken. „Altijd scherp. Nooit eens vriendelijk of aardig! Gunt mij mijn kleine successen niet! Maar gelukkig ben ik een ruimdenkend heer, die niet graag ruzie maakt..." „Maar u hebt dit toch aan Wijmpje te danken?" hield Tom Poes aan. „Als zij er niet geweest was..." „Stil maar, stil maar! hernam heer Ollie. Zijn trekken verhelderden zich en er brak een stralende glimlach door. „Die Wijmpje is niet gewoon", voer hij voort. „Zij is ten slotte een werk-ster en men moet een Bommel zijn om met zo iemand in aanraking te kunnen komen. Weet je, Tom Poes, eigenlijk zou ik in staat zijn Grote Daden te doen – als ik Wijmpje duidelijke, fijn-doordachte opdrachten geef! Niets staat me in de weg, zeg nu zelf!" Hij stond op en wenkte Wijmpje. „Volg me, goede vrouw!" sprak hij. „Het werk wacht ons!".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

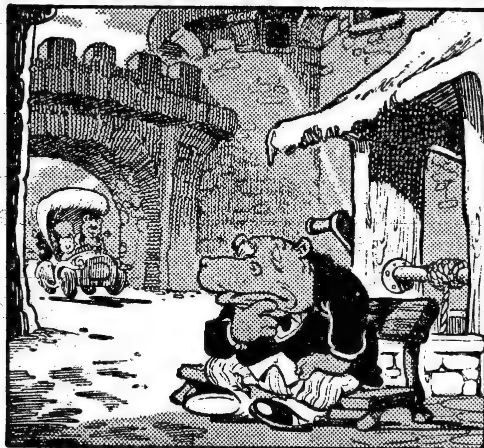

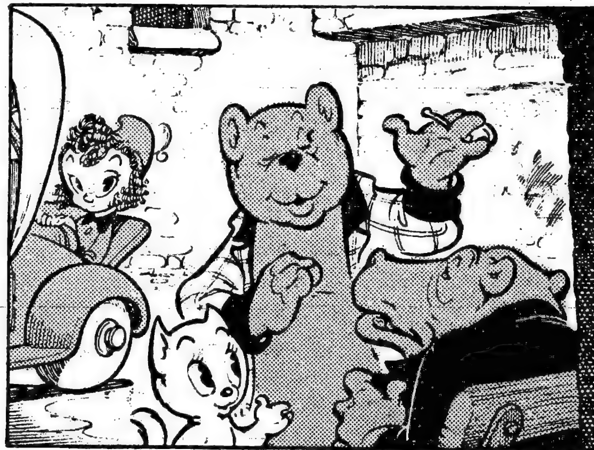

1824 Heer Ollie zette er de pas in en liep, gevolgd door Tom Poes en Wijmpje, de weg naar Bommelstein op. „Nu ik er goed over nadenk, is het mij helemaal duidelijk!" sprak hij. „Schoonmaken lijkt zo'n eenvoudige bezigheid, dat een heer van mijn stand er nooit bij stilstaat, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar eigenlijk is het helemaal niet zo simpel. Nee, eigenlijk is het iets groots en verhevens. „Ollie, mijn jongen", zei mijn vader altijd, „doe wat je wilt, maar houd je gedachten en je daden schoon". Dat is mooi gezegd, wat jij, jonge vriend? Nu, daar ga ik mij aan houden. Dat kan, nu ik een werk-ster heb!" „Hm", zei Tom Poes, die het nog niet allemaal duidelijk was. „Maar wàt gaat u dan doen, heer Ollie?" „We zullen zien", zie heer Bommel, afwenkend. Hij vertraagde zijn pas en verviel tot nadenken. „Eens kijken..." mompelde hij, „wat valt er nu het eerste te doen? Wat vind jij, Wijmpje?" „Ik weet het niet!" zei Wijmpje, die op de achtergrond dromerig aan een bloempje rook. „Ik weet nooit iets, want weten is moeilijk! Maar ik pak alles aan, meneer!" „Goed, goed!", zei heer Ollie. „We zullen zien! We gaan schoonmaken! Overal is tenslotte vuil en ongerechtigheid! We moeten voort, dàt is duidelijk!" Hij stapte verder, totdat hij bij de garage kwam. Daar opende hij de bagage-ruimte en hielp Wijmpje met haar karabies in de beknopte ruimte. Vervolgens zette hij zich met Tom Poes voorin en reed weg, op zoek naar vervuiling.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

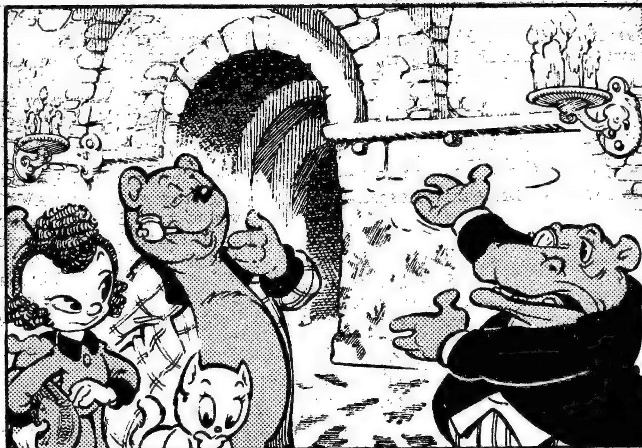

1825 De oude Schicht reed geruime tijd voort zonder dat zich iets bijzonders voordeed en dat stelde heer Bommel een beetje teleur. „Hier rijd ik nu", sprak hij tegen het vallen van de avond. „Een heer zonder vrees of blaam, in staat alles op te ruimen en schoon te maken. Maar in plaats van vuil ontmoeten we niets dan wat zingende vogeltjes. Ik had mij dit heel anders voorgesteld, Tom Poes! Onzindelijkheid bestrijden en de deugd belonen, zoals mijn goede vader dat zo graag zag. Maar nee, dat is voor mijn niet weggelegd. Bovendien wordt het al laat, mijn teer gestel vraagt om rust. We moeten ergens onderdak voor de nacht zien te vinden!" „Misschien kunnen we dat krijgen in dat kasteel daar!" zei Tom Poes. „Het ziet er wat vervallen uit, maar het is beter dan niets!" Heer Ollie stemde toe en even later reden ze de binnenplaats van het oude bouwwerk op. Tot hun verbazing zat daar niemand minder dan de burgemeester van Rommeldam in een droevige houding, naast een soort put, voor zich uit te staren. „Wel, wel! Heer Dickerdack!" riep heer Bommel verrast. „Wie had dat kunnen denken! Woont u hier? Bent u verhuisd?" „Goeden avond!" zei de burgemeester lusteloos. „Ik logeer hier voor rust en ontspanning, ja. Een soort vakantie. Maar het is me de vakantie wel! Bah! Wat een bende!" „Een bende?" vroeg heer Ollie blij. „Dat klinkt goed. Dat is juist iets voor een heer van mijn stand, als u begrijpt wat ik bedoel. Mogen we hier de nacht doorbrengen?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

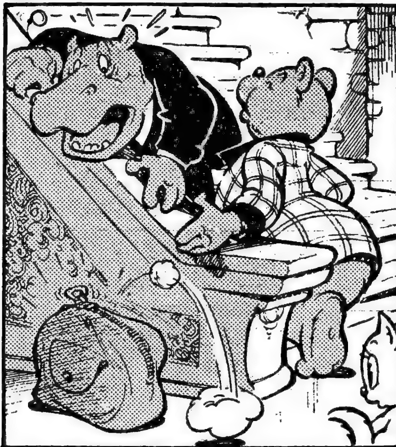

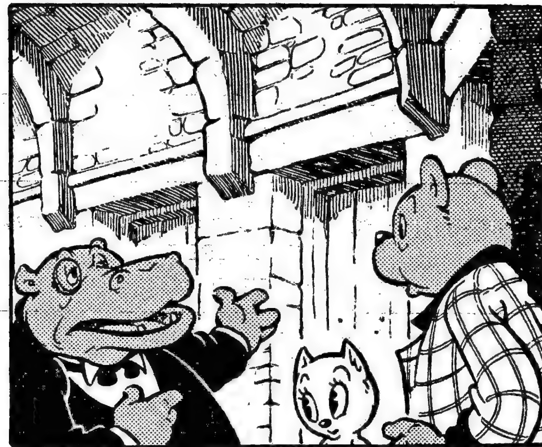

1826 Burgemeester Dickerdack stond moeizaam op en wenkte. „Jullie kunnen hier vannacht wel slapen", sprak hij. „Maar stel je er niet teveel van voor; het is hier een grote bende"! „Dat is toch niet zo erg?" vroeg heer Bommel. „Een bende kan worden opgeruimd, wat jij?". „Jazeker!", zei de werkster Wijmpje. „Niet alleen de fijne was, maar ook het vuile werk zogezegd!" „Hm", hernam de heer Dickerdack. „Jullie snappen het niet. De gemeente heeft dit oude buiten gekocht als rusthuis voor overspannen overheidsdienaren. Maar het is een miskoop. Ik rust hier nu twee dagen en het personeel is al weggelopen wegens de vervuiling. Ach, we kunnen het beter openstellen als vermaakcentrum voor het publiek en zelf een ander ontspanningsoord zoeken"! Hij zuchtte en wees droevig om zich heen. „Kijk toch eens aan"! vervolgde hij. „Wat een troep, niet?" Nu, dat was waar. De vloer was bedekt met modderige voetstappen en de wanden waren besmeurd door vuile handafdrukken. „Tjonge", zei heer Bommel hoofdschuddend. „Ik weet niet wie dat gedaan heeft, maar het moet een reuze viezerik zijn geweest. Maar wees niet bedrukt, heer Dickerdack, het betekent niets. Ikzelf heb het even erg gehad, maar daar wist Wijmpje wel raad op! Vooruit, goede vrouw, maak het even schoon"! „Jullie snappen het niet"! herhaalde de burgemeester. „Het is hier in kasteel Troebeloo niet pluis, dat is de hele kwestie"! Er was echter niemand die zijn laatste woorden verstond want de werkster Wijmpje was aan het werk gegaan en waarde nu als een wervelwind in de hal rond.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

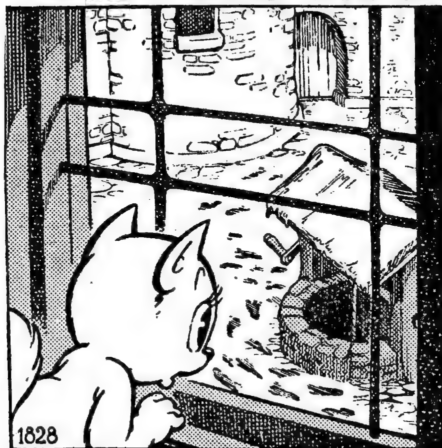

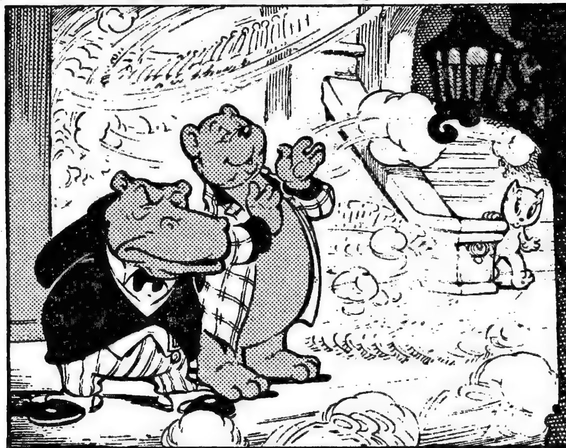

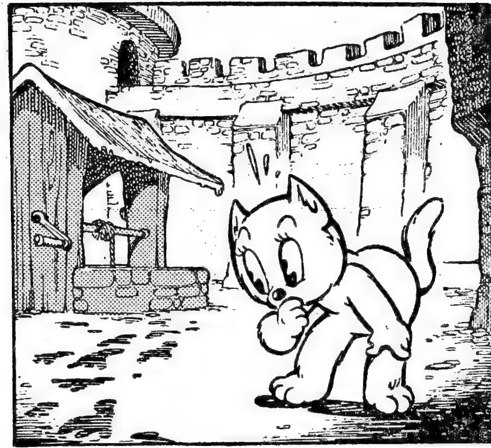

1827 Burgemeester Dickerdack trachtte de bliksemsnelle bewegingen van de werkster te volgen, maar hij merkte al gauw dat dit onbegonnen werk was. Enigszins verwezen staarde hij dan ook door zijn oogglas naar de doening in de hal en luisterde naar de uitleg die heer Bommel over de werkmethoden van Wijmpje gaf. Daar was echter niet veel van te horen, want de woorden gingen grotendeels onder het gerinkel van emmers verloren. De burgemeester schudde dan ook maar wat afwezig met het hoofd. Hij was blij toen de stilte plotseling inviel en de gedaante van de bezige vrouw weer zichtbaar werd. „Zo!" zei Wijmpje. „Nu ziet het er weer ogelijk uit, zogezegd. Wat nu?" „Dit was wel genoeg, mijn kind"! zei heer Bommel, trots glimlachend. „Het is goed gedaan, ik had het je niet kunnen verbeteren! Maar nu gaan we slapen wat u, heer Dickerdack?" Ja, ja!" zei deze. „Het is hier erg opgeknapt! Heel mooi, ja! Hééł knap! En zo vlug!" Hij zweeg even en blikte verbaasd naar de karabies waarin de werkster met een kwiek spongetje verdwenen was, de ritssluiting achter zich dichtrekkend. „Een merkwaardige persoon!" prevelde hij toen, de trap bestijgend. Een begaafd werkster, dat staat vast. Maar het helpt allemaal niets! Het is hier niet pluis!". „Niet pluis?" vroeg heer Bommel geschokt. „Wat bedoelt u?" De burgemeester haalde vermoeid de schouders op. „Hier zijn uw kamers, heren! Welterusten!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

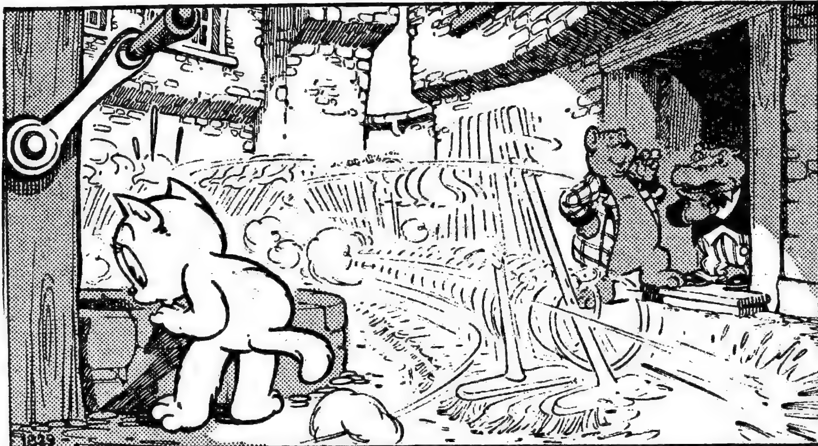

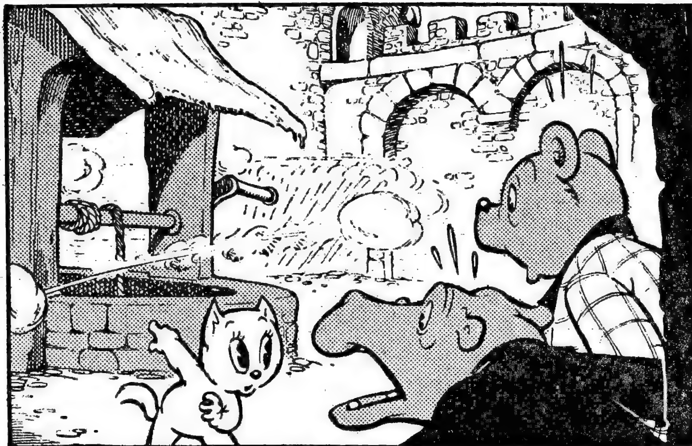

1828 Toen Tom Poes de volgende morgen wakker werd en uit het raam van zijn logeerkamer keek, zag hij tot zijn verbazing dat de hele binnenplaats bedekt was met dezelfde zwarte, modderige voetsporen, die hij de vorige dag in de hal had gezien. „Vreemd!" mompelde hij. „Gisteren was het daar nog schoon! Ik begin te beprijpen wat de burgemeester bedoelde toen hij zei, dat het hier niet pluis was. Maar ik zou wel eens willen weten wat daar achter zit!" Peinzend daalde hij de trappen af en bemerkte dat er daar al druk gewerkt werd. Wijmpje was met dezelfde voortvarenheid als de vorige dag bezig de hal te reinigen en heer Ollie stond met dezelfde trots toe te zien, hoewel het duidelijk was, dat iets hem bedrukte. „Daar hebt u het nu!" gromde de burgemeester die naast hem stond. „Gisteravond alles proper en zuiver en nu weer dezelfde bende!" „Ach, het is maar een handomdraai werk!" zei heer Bommel. „Zet er een werkster aan en het is al half gedaan. Maar er is toch iets vreemds..." „U begrijpt waar ik heen wil?" hernam heer Dickerdack. „Waar komt die rommel vandaan, wil ik weten! Gisteravond was alles schoon en vanmorgen weer dezelfde smeerpijperij. Wie is hier vannacht bezig geweest? Dáár gaat het om!" Heer Bommel knikte betrekkend. „Dáár gaat het om" herhaalde hij met dunne stem en verviel toen in een tobberig zwijgen. Tom Poes was intussen de binnenplaats opgelopen om de vreemde voetsporen te bekijken.

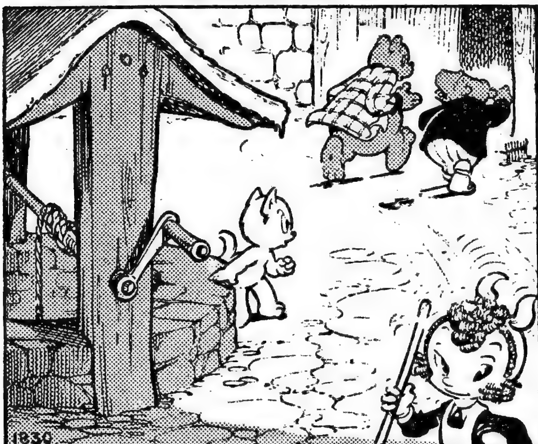
TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

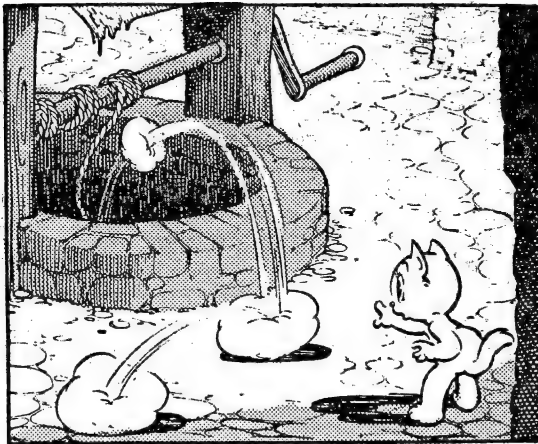

1829 Tom Poes bestudeerde met grote aandacht de modderige voetsporen die het binnenplein bedekten. Hij bemerkte al gauw, dat ze alemaal uit één richting kwamen en zo kwam hij als vanzelf bij de oude put terecht, die midden op de plaats stond. Intussen was de werkster Wijmpje in de hal met de schoonmaak klaargekomen en verplaatste nu het gebied van haar werkzaamheden naar buiten. Onder luid gerinkel van emmers en gebonk van bezems flitste zij de trappen af, terwijl heer Bommel en de burgemeester er wat aarzelig achteraan kwamen. „Een groot werkster!" sprak de heer Dickerdack waarderend. „Maar het heeft allemaal geen zin, geachte heer! Ik geef toe dat ik nog nooit zo heb zien werken, zelfs door mijn ambtenaren niet. Maar hoe mooi het er nu ook uit gaat zien, morgen is TROEBELOO weer onder de modder en de viezigheid! En het is me een raadsel, waar het allemaal vandaan komt. Ik vrees, dat het hier niet pluis is!" „Niet pluis!" herhaalde heer Ollie. „Net wat ik dacht. Hm! Eh... wel... we moeten nu weer eens verder! We moeten op zoek naar dingen om op te ruimen en zo, bedoel ik". „Wacht even, heer Ollie!" zei Tom Poes, die dichterbij was gekomen. „Hier is toch iets wat opgeruimd moet worden?" „Het is nu toch opgeruimd?" vroeg heer Bommel, onzeker om zich heen wijzend. „Kijk maar eens hoe schoon alles er weer uitziet!" „Maar morgen zal het weer vuil zijn!" zei Tom Poes. „Nee, we moeten de oorzaak opzoeken, want anders is het een opruimen van niets! En de oorzaak van dit vreemde gedoe zit in die oude put daar!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

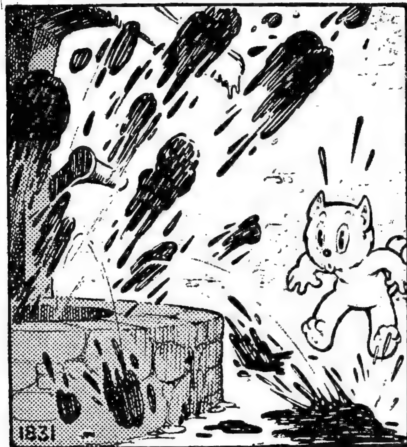

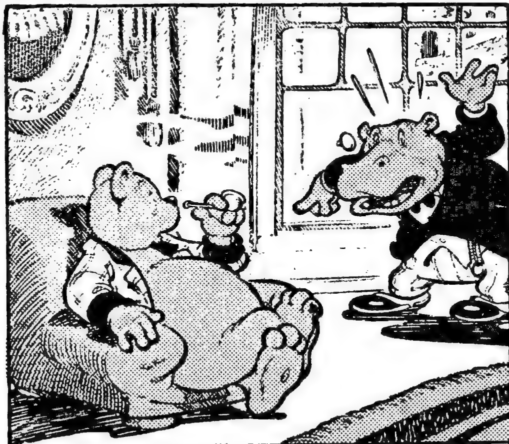

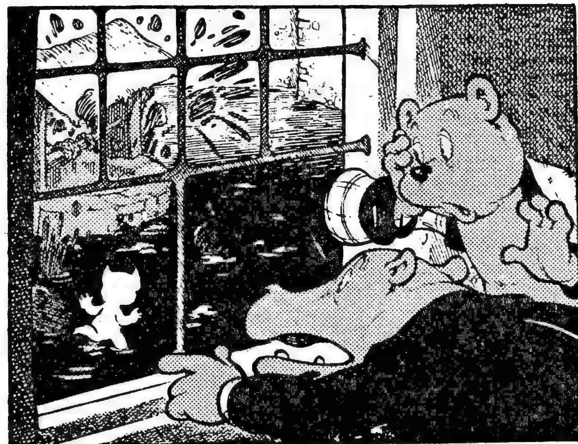
Burgemeester Dickerdack keek verbaasd naar de oude put, die op de binnenplaats stond. „Die put is al lang buiten gebruik!" zei hij. „Het ding werkt niet meer - er zit geen water in". „Laten we naar binnen gaan!" stelde heer Ollie voor, schichtig om zich heen kijkend. „Het tocht hier. En die jongelui van tegenwoordig verzinnen allerlei verhaaltjes waar een heer zenuwachtig van zou worden!" Tom Poes keek een beetje boos de beide verdwijnende gestalten na. „En tòch ligt de oorzaak van al dat vuil op de bodem van deze put!" zei hij. „Al die moddervoetstappen voeren naar de rand en verdwijnen dan!". „Ja" zei de werkster Wijmpje. Ze was klaargekomen met het schoonmaken van de binnenplaats en stond nu op haar bezem te leunen. „Je zou wel eens gelijk kunnen hebben. De oorzaak van àlle vuil ligt op de bodem van putten, zogezegd! Maar dat zijn mijn zaken niet. Ik wacht mijn bevelen af, want willen kan ik niet. Maar werken kàn ik!" „Dat weet ik" zei Tom Poes.

Hij kreeg opeens een idee. „Weet je wat?" riep hij uit. „Je moet de put schoon gaan maken, Wijmpje". „Weet u het zeker?" vroeg de werkster. „U moet het zelf weten: ik doe wat me wordt opgedragen, want mijn handen staan niet verkeerd, zogezegd. Maar het is evengoed dom om in de modder te roeren. Daar komt altijd narigheid van". Met deze woorden sprong ze in een flits over de rand van de put en was verdwenen.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

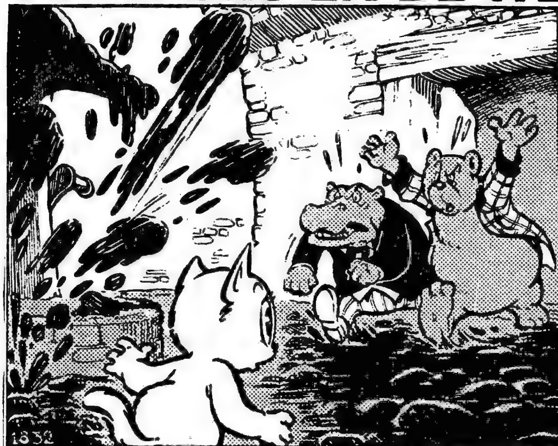

Toen Tom Poes aan Wijmpje opdracht had gegeven om de put schoon te maken, had hij niet direkt aan de gevolgen gedacht. Als men de oorzaak van een vervuiling vindt, dan ruimt men die op, nietwaar? Maar och heden, het opruimen van deze put was geen gering werk en daar kwam dan nog bij, dat het er niet pluis was. De werkster Wijmpje stoorde zich daar niet aan. Ze was een vrouw die weinig dacht en veel werkte en toen ze haar opdracht had ontvangen, daalde ze met haar gereedschappen en haar vaatwerk het ouderwetse gemetselde gat in en ging haar gang.

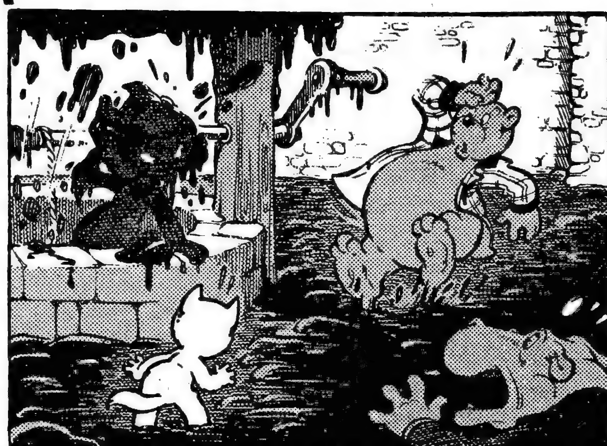
Het gerucht van haar bezigheden werd door de wanden vele malen weerkaatst en steeg, tezamen met zware kluiten modder, naar de binnenplaats. Dat gaf een smeerboel, het valt te begrijpen. Toen burgemeester Dickerdack dan ook uit het raam van de koffiekamer keek, waar de beide heren zich hadden teruggetrokken, uitte hij een ontstelde kreet. „De put!" riep hij uit. „Ze zijn de put aan het uitbaggeren. En het was er nu net weer zo prettig schoon!". „Natuurlijk Tom Poes weer!" sprak heer Ollie ongerust nadertredend. „Altijd in de modder wroeten! Dat zo'n jonge vriend nu nog niet begrijpt dat hij de blubberput van de gemeente met rust moet laten! En het ergste is, dat hij mijn brave werkster daar natuurlijk aan het werk heeft gezet!

De goede vrouw zal zich danig bevuilen, vrees ik! We moeten ingrijpen, burgemeester!".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

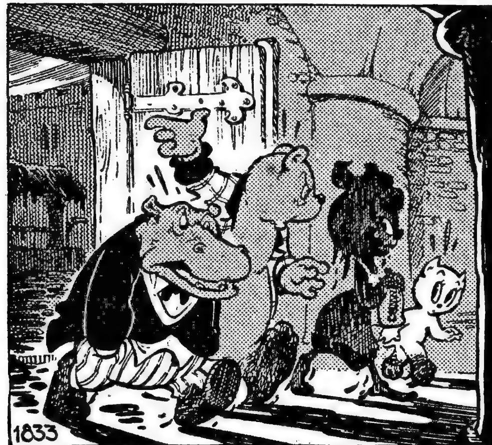

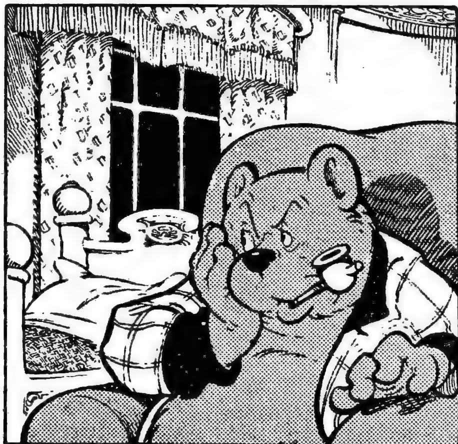

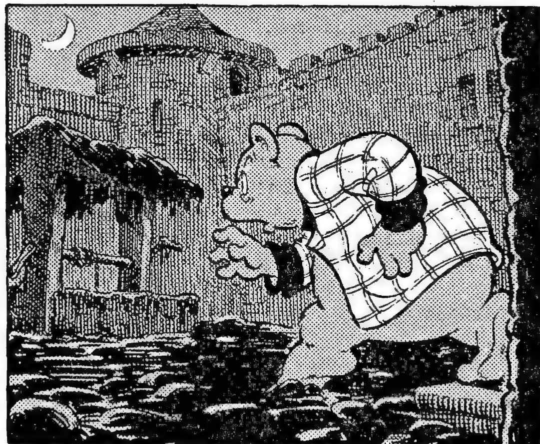
1832 Heer Bommel en burgemeester Dickerdack holden uit het studeervertrek en snelden baggerend de binnenplaats op. De grond was daar reeds geheel met modder bedekt en Tom Poes stond tot zijn knieën in de zwarte massa. Hij zag er een beetje verslagen uit, want hij had niet op deze overvloed van vuil gerekend en de toestand begon hem uit de hand te lopen. Maar heer Bommel greep onmiddellijk in. Hij trad soppend tot aan de putrand en boog zich daarover heen terwijl de kluiten hem om de oren vlogen en het lawaai van de werkzaamheden beneden zijn oren verdoofde. „Oehoe!" riep hij. „Wijmpje, ben je daar?" „Ja, natuurlijk!" riep de flinke vrouw, een grote hoeveelheid blubber naar boven werpend. „Kom dan boven!" riep heer Bommel zenuwachtig.

„Stop dat gedoe en kom boven, als je begrijpt wat ik bedoel!" Het gerucht verstomde en de lawine van vuile aarde bedaarde. Onmiddellijk daarop verscheen Wijmpje boven de rand van de put uit en stapte op de morsige grond. Maar ach, wat zag ze er uit! Van onder tot boven bedekte een vette modderlaag haar eens zo propere gestalte en haar ogen waren de enige lichtplek in de sombere grondkleur. „Ziezo! zei heer Ollie, „Nu is het moddergooien afgelopen, hoor! Ik houd er niet van, want..." Op dit moment gebeurde er iets vreemds. Want uit de put werd opnieuw een lading zwarte drab omhoog geworpen en een borrelende stem riep dreigend: „Slobberkwakkel! Sloorkleffer! Kom eens terug als je durft!" „Daar heb je het!" stamelde de burgemeester verblekend. „Het is daar niet pluis! Daar beneden is iemand... of iets, net als ik zei".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

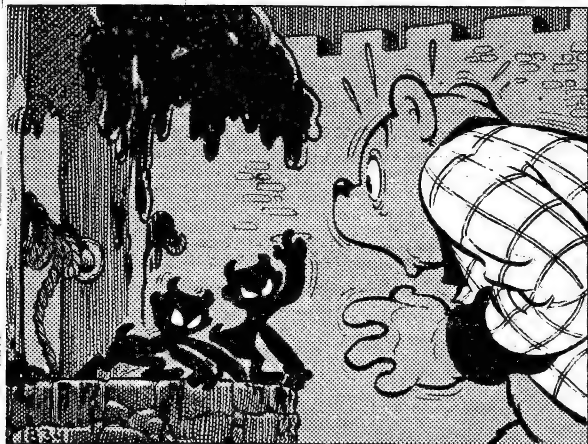

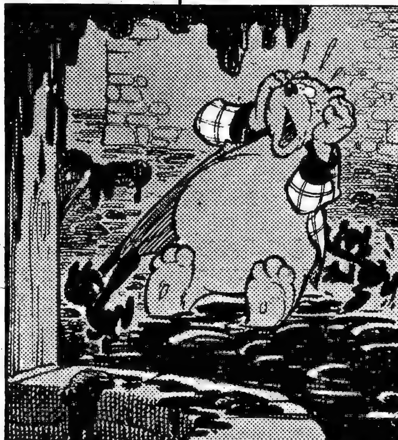

1833 Als door de donder getroffen stond men enige tijd roerloos aan de rand van de put, terwijl van de bodem echo's en modderkluiten opstegen. Toen werd echter alles weer stil en de burgemeester kwam met een piepende zucht tot zichzelf. „Niet pluis!" mompelde hij, zijn gasten naar binnen voorgaande. „Het is daar niet pluis! Ach, ach! Ik weet niet wat er allemaal nog over ons zal komen, maar het is een duistere zaak! We kunnen dit ontspanningsoord beter verlaten. „Duister is het!" gaf heer Ollie toe, bekommerd naar de moddertroep blikkend. „Maar morgen gaan we alles weer schoonmaken; dat is voor een flinke vrouw als Wijmpje maar een kleinigheid! En dan wordt alles vanzelf pluis - u zult het zien!" Dit waren echter maar woorden waarmee heer Bommel zijn getroffen gastheer gerust wilde stellen, want in zijn hart was hij helemaal zo zeker niet. In zijn logeerkamer zat hij geruime tijd in zorgelijk nadenken verzonken. „Pluis of niet pluis, dat is de kwestie!" mompelde hij. „Er is met die put iets akeligs, maar ik voel dat mij, als heer, een taak wacht. Ik kan mij niet terugtrekken, bedoel ik. Als het kan, moet ik daar wat reinheid brengen. Ik moet eigenlijk...hm, ik zou eigenlijk... ik ga naar die put om dit gebouw pluis te maken!" Zo sprekend, verliet heer Ollie zijn vertrek en sloop de binnenplaats op. Het was in het holst van de nacht - er scheen een vale maan en een uil kraste akelig...

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

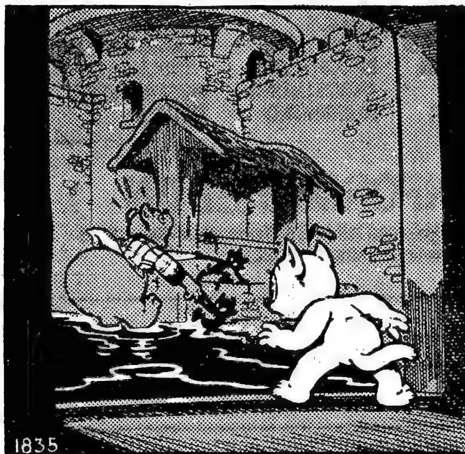

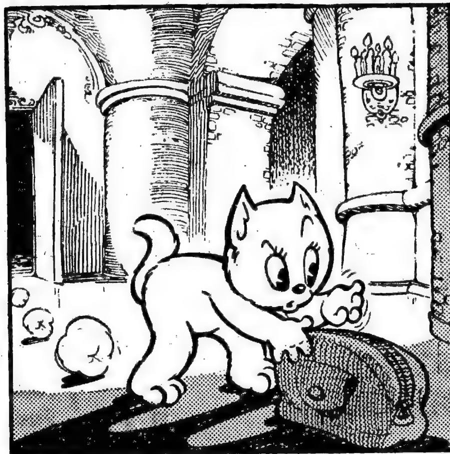

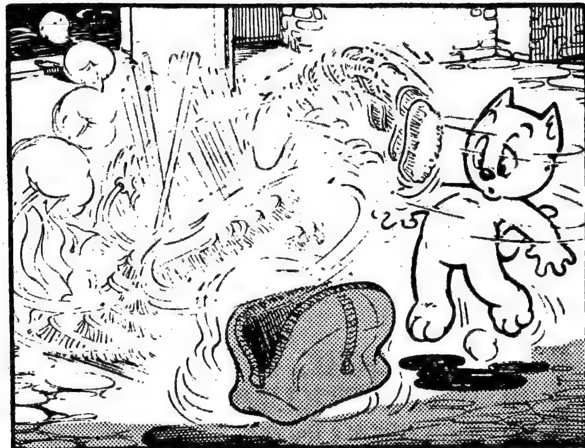

Heer Ollie sloop door de modder op de binnenplaats en naderde de put. Zijn stappen sopten zwaar in de nachtelijke stilte en zijn zuchten verscheurden de windloze lucht. „Het zou toch best gevaarlijk kunnen zijn", mompelde hij bekommerd. „Het is zeker dat er 's nachts iets duisters uit die put omhoog klimt dat ik onschadelijk ga maken. Maar eh... hoewel ik een heer ben - zonder angst, mag ik wel zeggen - vraag ik me toch af......" Heer Bommel zweeg en hield zijn passen in. Met uitpuilende ogen staarde hij naar de put. Er had daar iets bewogen, daar was hij zeker van en bovendien hoorde hij nu ook een zacht, borrelend gelach. En toen verschenen er, tot zijn ontzetting, boven de putrand uit, twee modderzwarte figuurtjes met lichtende oogjes, die op een drafje naar hem toe holden. Op een huppelende manier begonnen ze om hem heen te dansen terwijl ze met holle stemmen een vreemd liedje zongen: „In zwarte brol Kleft pluis tot grol En is de grol niet pluis dan maak ik je kwansuis." „Nee, nee!" riep heer Bommel, half wezenloos van schrik. „Laat me los! Laat me gaan! Ik wil niet!" Maar dat hielp niet. De vreemde, zwarte mannekes drongen hem al dansend steeds dichter naar de put en ik zou niet weten hoe het met hem had moeten aflopen, wanneer op dat moment Tom Poes niet wakker was geschrokken door het geroep van zijn vriend.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

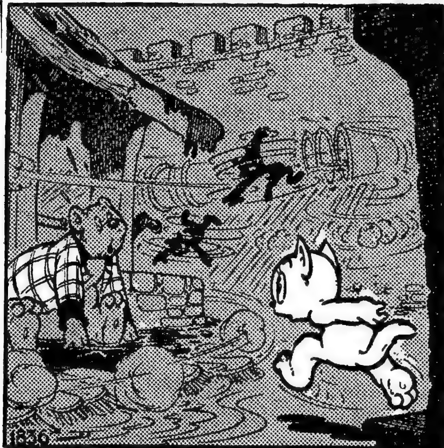

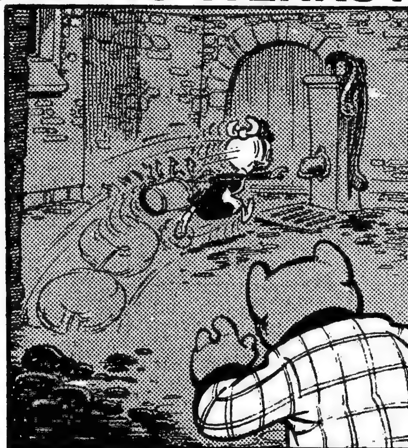

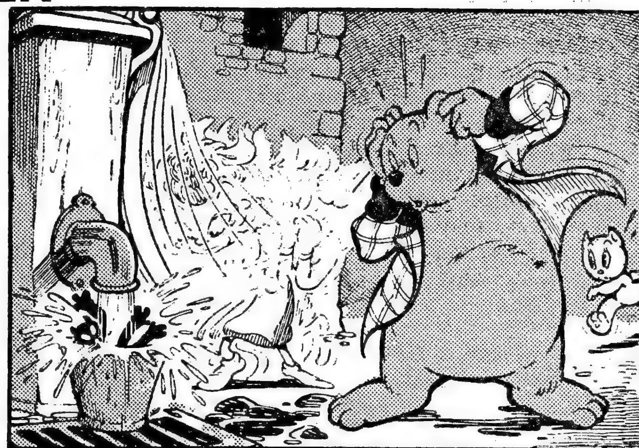
Toen Tom Poes het hulpgeroep van heer Bommel hoorde, sprong hij zijn bed uit en holde naar de buitendeur, die hij met kracht openrukte. Een vreemd toneel trof zijn oog. Heer Bommel was met fladderende jaspanden en een piepende stem doende om zich twee vreemde, zwarte mannekes van het lijf te houden. Hierin slaagde hij in het geheel niet; de modderkleurige vreemdelingetjes trokken hem steeds dichter naar de put, onder het zingen van een somber liedje. Tom Poes begreep, dat deze ongunstige figuurtjes de oorzaak waren van de vervuiling van het gebouw en ook, dat ze tamelijk gevaarlijk waren. „Waarschijnlijk zijn het vuilspuitertjes of moddergooiertjes of zo!" dacht hij. „En dat is een gevaarlijk soort aardmannetjes! Er is maar iemand die hier helpen kan en dat is Wijmpje!"

Zo denkend snelde hij naar de plaats in de hal waar de karabies van de goede werkster stond en klopte aan. „Wijmpje!" riep hij, „wakker worden, vlug! Je moet de binnenplaats schoonmaken! Er is haast bij!" Nog voor hij was uitgesproken, suisde de ritssluiting open en schoot de flinke vrouw in een flits flits de buitenlucht in om aan het werk te gaan.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

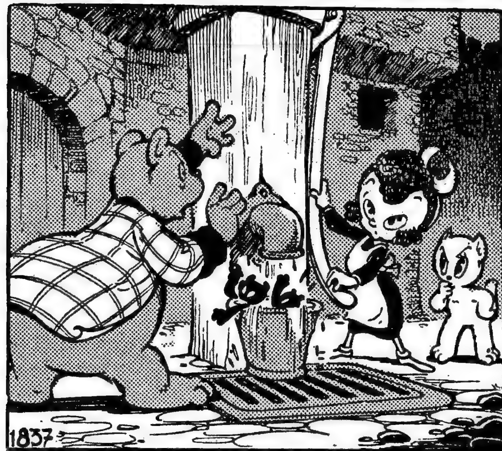

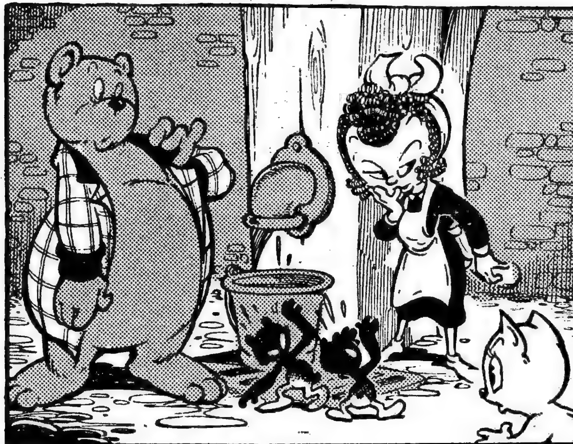

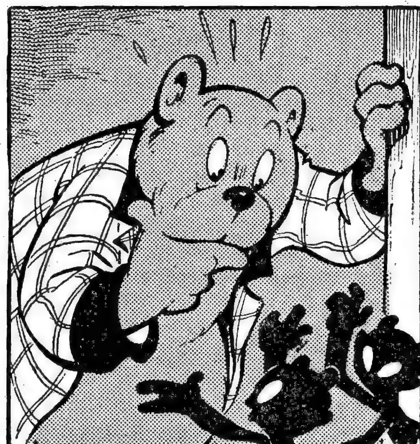

Heer Bommel was al akelig dichtbij de rand van de put geraakt en zijn jammerkreten waren overgegaan in een eentonig tandgeklapper. De modder zoog aan zijn voetzolen, de nare blubbermannetjes sjorden en duwden en van dichtbij grijnsde de zwarte put-opening hem dreigend aan. Maar plotseling verscheen er een werveling van bezems en boenders en klonk wat gerammel en gekletter en toen lieten de zwarte groezeltjes hem plotseling los. Ze werden opgenomen in één van Wijmpjes's emmers en verdwenen in snelle vaart. Dit gebeurde zo plotseling dat heer Bommel het evenwicht verloor. Maar hij bleef niet lang zitten. „Daar gaan jullie nu!" riep hij opspringend uit. „Dat komt ervan, wanneer jullie een heer in de modder willen trekken. Zo zie je maar: de woede van een Bommel is iets vreselijks!" De werkster Wijmpje trok zich van zijn geroep weinig aan. Ze ijlde met de emmer naar de pomp en liet met vlotte slagen, koel helder water op de moddermannetjes kletteren. De beide misselijke deugnieten barstten nu in zo'n doordringend hulpgeschrei uit, dat heer Bommel verschrikt de oren dichthield.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

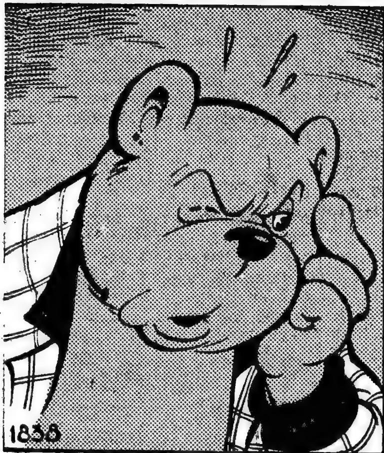

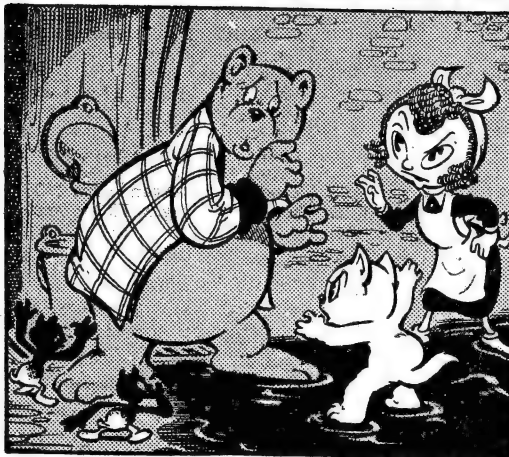
1837 De smerige ventjes in de emmer gingen steeds erger te keer. De koude waterstraal weekte het modderlaagje van hun akelige figuurtjes af, en daar konden ze niet tegen. Het gekerm en gejammer werd dan ook zo hevig, dat heer Ollie het niet langer kon verdragen. Bezwerend hief hij een trillende hand op „Houd op, goede vrouw"! sprak hij ontroerd. „Tenslotte hebben ook deze smeerlapjes er recht op gehoord te worden!" „U moet het zelf weten, meneer!" zei Wijmpje ontevreden. „Het is zogezegd uw zaak, maar ik houd er niet van om mijn werk half afgemaakt te laten liggen!"

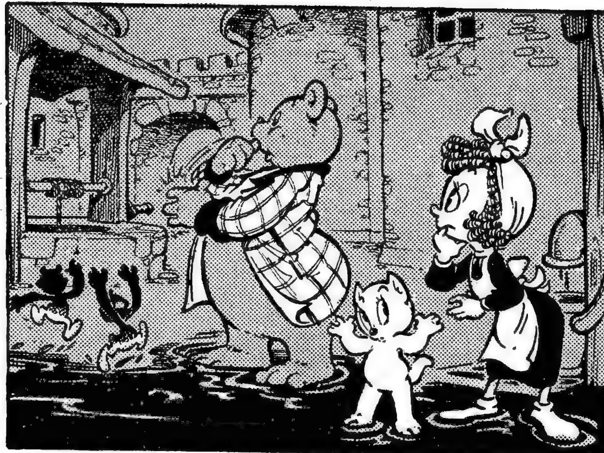
De beide modderbaasjes waren intussen uit de emmer geklommen, maar op het horen van de laatste woorden deinsden ze terug. „Komaan!" zie heer Bommel. „Laat eens horen wat jullie te vertellen hebben! Wie zijn jullie en waarom maken jullie het rusthuis van de stad zwart?" „Ach, grote kleefkleffer!" riepen de ventjes onderdanig. „Het is onze doening nu eenmaal te modderen op dat wat schoon schijnt! Maar laat ons gaan... we zullen het nooit meer doen! Heus niet!"

„Hm!" zei heer Ollie „Ik zal jullie naar de kinderbescherming brengen, dan kan die... Maar nu schrokken de kereltjes vreselijk. „Nee, nee!" riepen ze. „Laat ons teruggaan in de put. Dan zullen we u de rijkste heer van de STAD maken!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

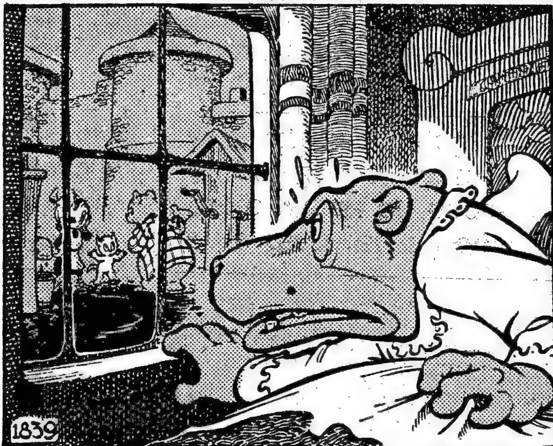

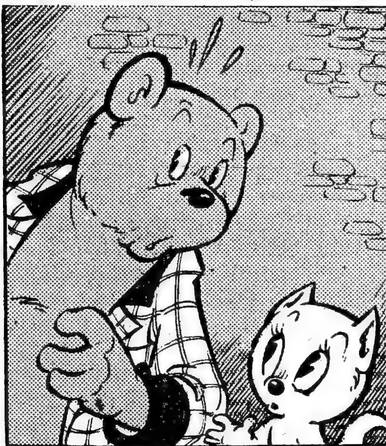

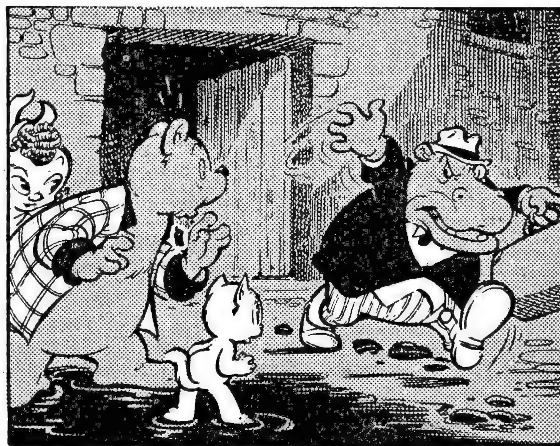

1838 Heer Bommel verzonk in diep nadenken. „Hm!" sprak hij tot zichzelf, „als ik deze moddermannetjes vrijlaat, willen ze me tot de rijkste heer van Rommeldam maken. Nu speelt geld weliswaar voor een Bommel geen rol... maar het is toch wel een aardig idee".
„Doe het niet, heer Ollie! „zei Tom Poes. „Laat Wijmpje deze vieze ventjes goed uitspoelen en laten we ze dan naar Artis brengen!" „Ja!" riep Wijmpje „Flink doorslaan in een ruim sopje en dan goed uitspoelen in schoon water!" Maar nu begonnen de moddermannejtes opnieuw te jammeren. „Niet doen! Niet doen!" riepen ze met vochtige stemmen. „Laat ons vrij, dan krijgt u goud! Goud!" „Goud!" sprak heer Ollie mijmerend. „Hm! Maar hoe kan ik weten dat ik werkelijk de rijkste ben. Hoe reken ik dat uit?" „O, dat is heel eenvoudig", zeiden de vieze ventjes. „We geven u precies één gouden florijn meer dan de rijkste heer van de stad nu heeft! Nu, dan bent u de rijkste!" „Aardig verzonnen!" zei heer Bommel. Het idee trekt mij wel aan, moet ik zeggen. Het zou net iets voor mijn goede vader geweest zijn. Maar schiet op met dat geld, want anders laat ik Wijmpje weer op jullie los!"
De akelige mannetjes sprongen naar de put en Tom Poes schudde het hoofd. „Dat wordt narigheid!" zei hij.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

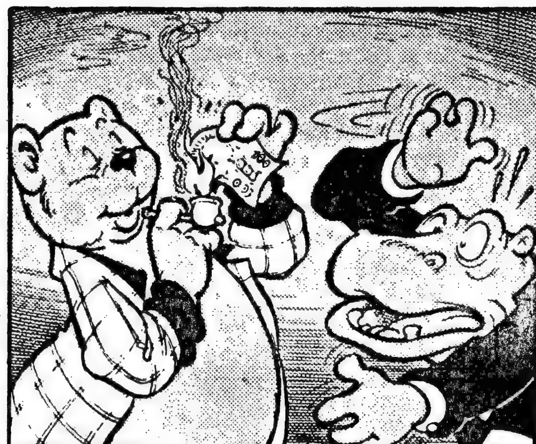

1839 Burgemeester Dickdack werd in zijn slaap gestoord door het geluid van stemmen en toen hij misnoegd uit het raam keek, zag hij daar zijn gasten bij de put in de modder staan. „Bah!" mompelde hij met groeiende ergernis. „Ik wil wedden dat ze het over mij hebben. „Een mooie burgemeester", zullen ze zeggen. „die besteedt onze belastingcenten aan een blubber-vakantiehuis voor de overheid!" Dat zullen ze zeggen. Ik sla een modderfiguur. Maar ik heb er genoeg van. Ik ga een einde aan dit rustoord maken!" Zo sputterend schoot hij in zijn kleren, pakte een koffertje en begaf zich naar de binnenplaats, waar heer Ollie bezorgd tegen Tom Poes stond te praten. „Alles goed en wel," sprak die, „ik ben bang dat ik beetgenomen ben. Die vuilspuitertjes zijn in de put verdwenen en er gebeurt niets! Maar kijk, daar komt de burgemeester aan. Nu moet u eens horen..." „Laat me door!" riep de geplaagde magistraat. „Ik ga naar huis. Dit Troebelookrot geven we aan de burgerij, die het als vermaakcentrum kan gebruiken. Ik wil er niets meer mee te maken hebben!" Maar daar nam heer Bommel geen genoegen mee. „En die modder dan?" vroeg hij. „Ik wilde me juist beklagen. De moddergooiertjes in uw rusthuisput hebben beloofd dat..." „Genoeg!" loeide de hooggeplaatste burger. „Geen woord meer! Die hele modderput krijg je van mij cadeau, met alles wat er in zit. Ik wens het woord "modder" nooit meer te horen! Goeie avond!" Heer Ollie wilde nog iets zeggen, maar de heer Dickerdack drukte zich de hoed op het hoofd en verdween met slobberende passen in de duisternis.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

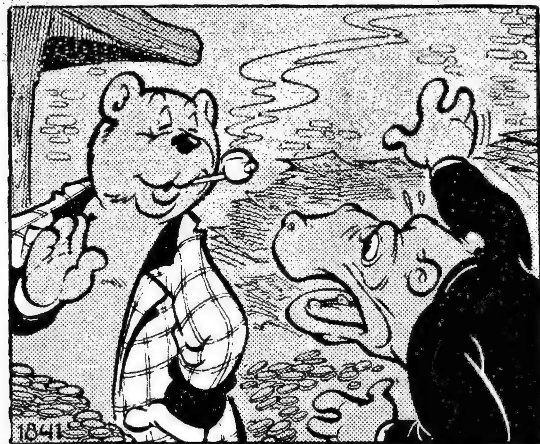

„Daar ben ik vanaf," prevelde de burgemeester, toen hij het oude Troebeloo achter zich liet. „Nu kunnen ze Rommeldam niet langer doodverven als de stad waar het bestuur geld besteed aan dure modderbaden. Nee, morgen hamer ik de overdracht aan de burgerij door de raad..." Op dat moment klonk er plotseling een rinkelend geluid op de binnenplaats, die hij net verlaten had, en een paar borrelende stemmen begonnen een vreemd lied te zingen: „Klef en prut, modder in de put Schit en brol, een heel huis vol Rikketikketik, goud van slik Af ben ik." De burgemeester keerde zich verontwaardigd om. „Bah!" mompelde hij. Een misselijk aftelversje. Die Bommel vermaakt zich te mijnen koste!" Maar toen kreeg hij de binnenplaats in het oog en de woorden bestierven hem op de lippen. Het gehele terrein was bedekt met goudstukken en bankbiljetten in plaats van het slijk waar hij zonet doorheen gesopt had. Met een kreet snelde hij terug, wadend door het geld, totdat hij heer Bommel weer bereikte. Deze stond in een gemakkelijke houding bij de put en glimlachte tevreden. „Het is toch geweldig, wat een heer van mijn stand allemaal kan!" sprak hij zelfgenoegzaam. „Net als mijn goede vader altijd zei..." „Wat...wat betekent dit?" vroeg de burgemeester hijgend. „Oh! zei heer Ollie luchtig, „Dit is geld, u weet wel, het slijk der aarde!" En lachend om zijn eigen aardigheid stak hij zijn pijp aan met een banknoot van hoge waarde.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

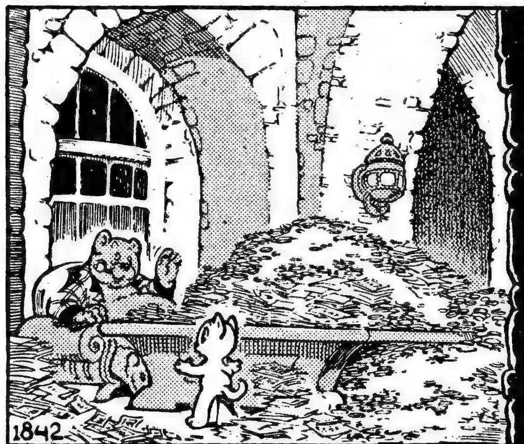

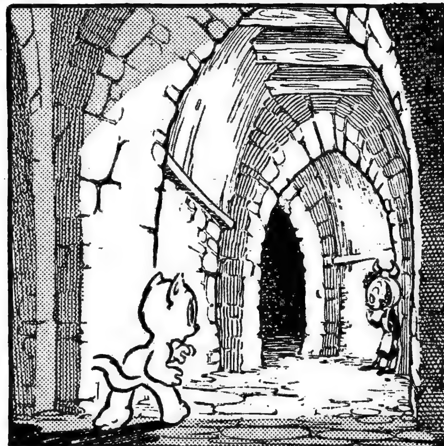

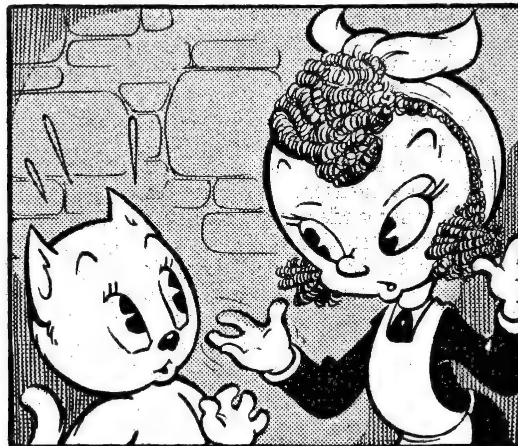

1841 „Hoe komt al dat geld hier bij mijn put?" vroeg de heer Dickerdack gejaagd. Hij staarde met uitpuilende ogen naar de goudstukken die voor zijn voeten wegrolden en om zijn mondhoeken verscheen een zenuwtrek. „Kom, kom!" sprak heer Ollie. „In de eerste plaats is dit niet uw, maar mijn binnenplaats, zoals u zich zult herinneren! En in de tweede plaats is dit mijn geld. Ik ben de rijkste heer van de stad". „Dat is vals!" riep de burgemeester. „Toen ik die put aan jou gaf, wist ik niet dat er al dat goud in zat!" „Toen zat er ook geen goud in," zei heer Bommel, goedig lachend, „er zat alleen maar modder in. Maar toen Wijmpje de zaak ging schoonmaken werd het goud, als u begrijpt wat ik bedoel"! „Aha"!, riep heer Dickerdack overspannen, „je wilt handig zijn, hè? Goed! Mooi! Maar ik stel vast, dat je deze schat door valse voorwendsels van mij hebt gekregen! Bah! Je zult nog van me horen". En met deze bedreigingen stampte hij heen, de geldstukken links en rechts wegtrappend. „Hm!" zei Tom Poes, „hier komen moeilijkheden van". „Ja, dat is zo", zei Wijmpje, „wie zogezegd met slik omgaat wordt er mee besmet. Zal ik al deze rommel maar opruimen, meneer?" Heer Bommel maakte het zich gemakkelijk tussen het geld en schudde glimlachend het hoofd. „In geen geval!" sprak hij monter. „Geld speelt weliswaar geen rol – maar het is toch aardig spul! En het is voor iemand van mijn stand heel prettig om de rijkste te zijn".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

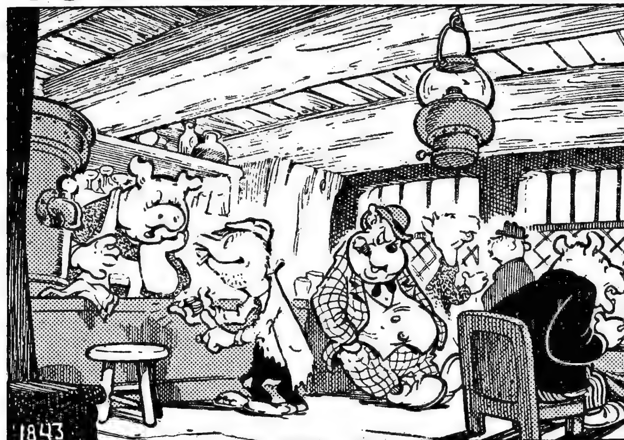

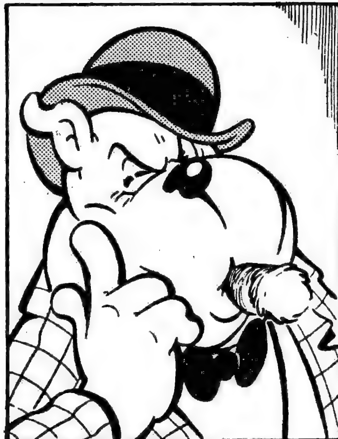

1842 De werkster Wijmpje had de binnenplaats geheel schoongemaakt en het daar aanwezige papier en metaal naar de grootste zaal van het oude kasteel gebracht. Daar zat de heer Ollie nu achter een grote tafel, te midden van het goud en de bankbiljetten en amuseerde zich kostelijk. Maar Tom Poes, die hem daar zo aantrof, trok een bedenkelijk gezicht. „Wat bent u nu verder van plan?" vroeg hij. „Van plan?" vroeg de heer Ollie verrast. „Moet ik nu nog meer plannen hebben? Jij bent ook nooit tevreden, jonge vriend! Nu heb ik het gebracht tot rijkste heer van de stad en jij vraagt wat ik van plan ben! Wel, niets natuurlijk! Men kan het niet verder brengen dan ik gedaan heb, zeg nu zelf!" „Hm!" zei Tom Poes. „Gaan we dan niet verder om de wereld op te ruimen en netjes te maken?" „Och nee!" zei heer Ollie afwenkend. „Dat is eigenlijk niets voor iemand van mijn stand! Dat is allemaal zo grof en onrustig!" „En slot Bommelstein?" drong Tom Poes aan. „Blijft u hier wonen?" „Och nee, alleen voorlopig even!" zei heer Bommel, met enige muntjes rollend. „Dit huis is van de gemeente, maar misschien kan ik het kopen. Dat is wel makkelijk, omdat het zo dicht bij mijn put is.. Als ik meer geld nodig heb, bedoel ik. Je kunt nooit weten". Tom Poes liep schouderophalend de gang in en daar stond de werkster Wijmpje in een verveelde houding te mopperen. „Het is treurig!" zei ze. „Ik heb nog nooit zo'n bende gezien en ik kan niet eens opruimen! Dat is zogezegd niets voor mij!"

„Maar de modder is toch opgeruimd?" vroeg Tom Poes, „er is hier nu toch geen rommel meer?" „Modder of goud!" zei Wijmpje. „Het is allemaal rommel, jongeheer!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

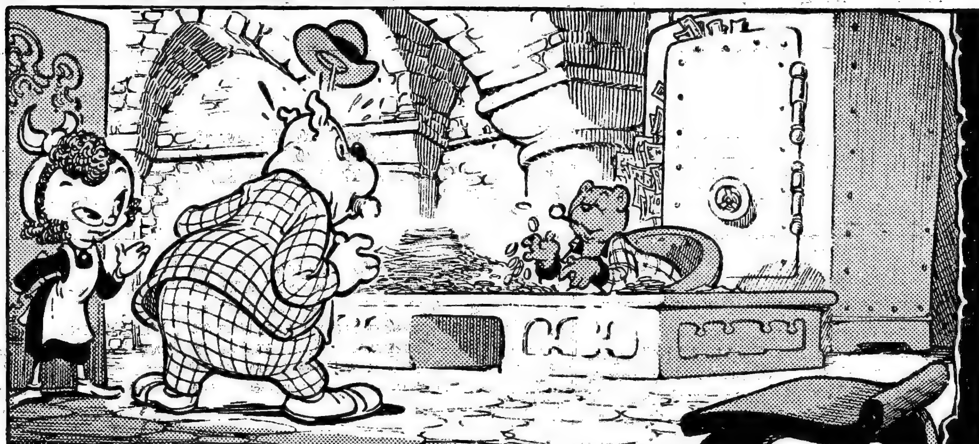

1843. Enige dagen na de hiervoor vermelde gebeurtenissen begonnen zich in het naburige dorp geruchten te verspreiden. Het middelpunt hiervan was de herberg „In het wapen van Troebeloo", waar de gaande en komende man een versterking placht te gebruiken. Op de morgen van de dag waarop ik hier doel, verscheen een rondtrekkend bedelaar voor de tapkast en rinkelde met enige goudstukken. „Allemaal eerlijk gekregen!" sprak hij trots. „Op het kasteel! Van meneer zelf. Toen ik aanbelde opende hij een raampje en gooide deze duiten in m'n pet!" „Tjonge!" mompelde de waard. „Dan moet het wel waar zijn wat ze zeggen!" „Wat zeggen ze dan?" vroeg een andere vroege gast, die getuige was van het gesprek. „Ze zeggen dat op het oude Troebeloo een steenrijke heer woont!" zei de herbergier. „De rijkste van de stad, zeggen ze". „Het is toch wat te zeggen!" riep de gast hoofdschuddend uit. „Het geld is toch maar raar verdeeld, dat zeg ik er van!" En daarop betaalde hij z'n vertering en verliet de herberg. Doch buiten gekomen vertrok zijn gelaat in een ongunstige plooi. „Zaken zijn zaken!" prevelde hij tot zichzelf. „Wanneer er ergens teveel geld, is het mijn plicht als zakenman om het beter te verdelen; dat is duidelijk. Komaan, we gaan een bezoek aan dat kasteel brengen!" En zo zien we dan even later de voortvarende zakenman (waarin het trouwe lezertje zonder twijfel reeds Bul Super heeft herkend) aan de poort van de burcht schellen.

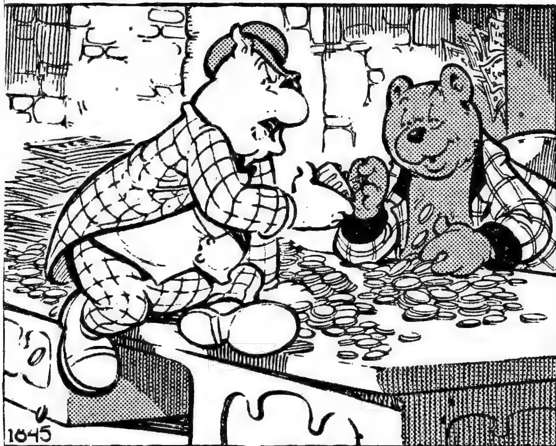
TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

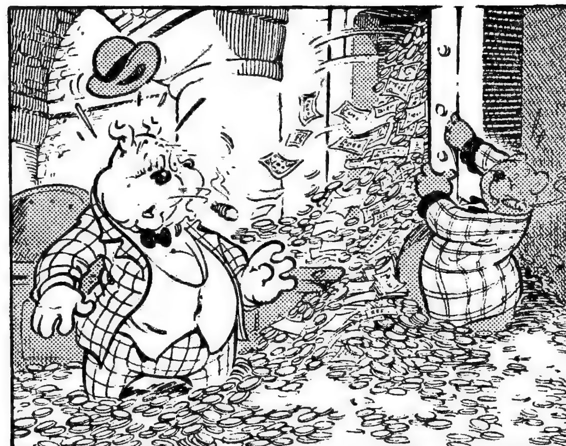

1844. Op het bellen van Bul Super deed de werkster Wijmpje de deur open en keek hem dom aan. „Goede dag, lief kind!" sprak de schurk met zoete stem. „Ik moet meneer spreken over een belangrijke zaak die geen uitstel toelaat. Je kunt zeggen dat er veel geld mee gemoeid is - het is, om het zo eens uit te drukken, een superzaak. Haha!" „Geld?" vroeg Wijmpje. „Ik geloof niet, dat daar belangstelling voor is! Dat kopen we niet aan de deur en bovendien hebben we hier zelf genoeg van die rommel. Ik wou evengoed, dat ik er de bezem eens door mocht halen, want het zint me niet..." Super luisterde echter niet naar haar leerzame opmerkingen. Hij schoof de goede vrouw zonder meer ter zijde en trad de burcht binnen. Zonder enige moeite vond hij het vertrek van de bewoner, want een welluidend getinkel wees hem de weg. Hij opende de deur en stapte binnen. „Ik stoor toch niet, hoop ik?" begon hij. Maar de woorden bestierven hem op de lippen en met uitpuilende ogen staarde hij naar heer Bommel die, voor een brandkast van zeer groot formaat gezeten, met wat munten speelde. Het geld spoelde hem om de voeten en de matte schittering van goud omhulde zijn gestalte met een teer licht. „Let u maar niet op de bende!" zei de stem van Wijmpje achter hem. „Het is niet dat mijn handen verkeerd staan. Niet alleen de fijne was, maar ook het ruwe werk, zeg ik altijd maar. Nee, het is dat meneer me niet wil laten opruimen. Hij zit daar nu al dagen zo!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

1845 „Hallo, Super!” zie heer Bommel. „wat komt u doen? U bent toch niet op de een of andere streek uit?” „Streek?” vroeg de schurk moeilijk. „Wat bedoel je?” maar toen begreep hij, dat hij op zo'n manier niet verder kwam. Hij schoof de bolhoed achter op het hoofd en ging ongedwongen vóór heer Ollie op het bureau zitten, tussen de munten en de bankbiljetten in.

„Kom, kom, ouwe jongen!” riep hij joviaal. „We zijn toch ouwe vrienden, nietwaar? Hier, neem een sigaartje! Een echte Glor Fina! Het doet me genoegen dat het je zo goed gaat, ouwe reus!” „Ik ben geen oude reus!” merkte heer Ollie uit de hoogte op. „Ik ben ook geen oude jongen en ook geen oude vriend! Ik ben nog jong en in de kracht van mijn leven. En verder ben ik de rijkste heer van de stad, zodat geld geen rol speelt.”

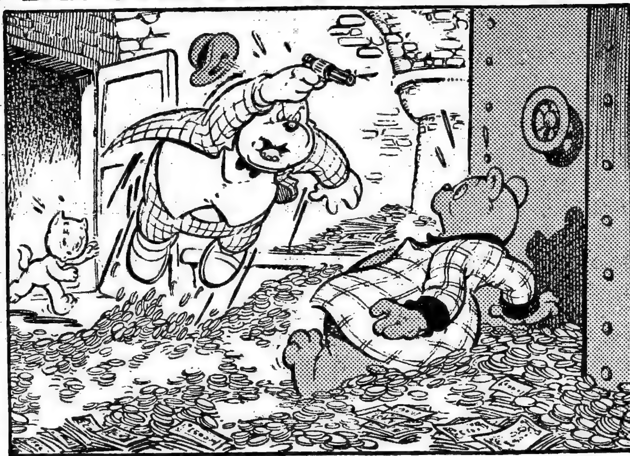
„Dat zie ik, dat zie ik!” riep Super haastig. „En dat treft geweldig, ouwe... eh... jonge jongen! Ik heb een mooie zaak op het oog - een prachtzaak, waar veel mee te verdienen is - een super-zaak zogezegd, haha!”

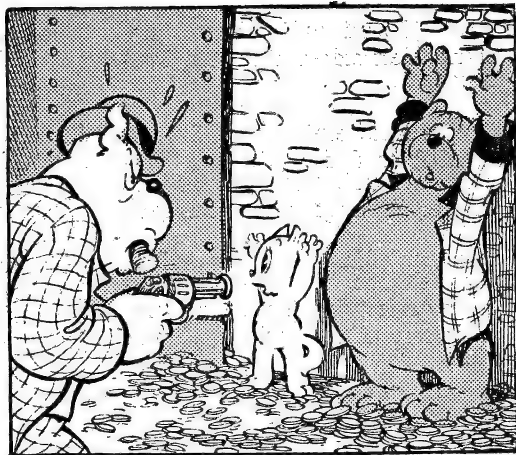
„Een zaak?” riep heer Ollie uit. „Verdienen? Dat interesseert me helemaal niet! Ik heb meer geld dan ik kan uitgeven! Ik heb de hele morgen bezig geweest met het verzenden van stapeltjes florijnen aan allerlei mooie instellingen en goeddoende verenigingen. Maar denkt u dat het iets uitmaakt? Het blijft evenveel!”

Zo sprekende opende hij de deur van de brandkast met een forse zwaai, zodat een vloed van goud naar buiten stroomde en hem om de knieën spoelde.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

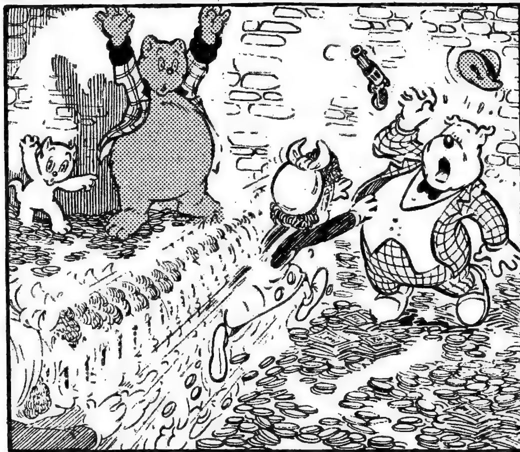

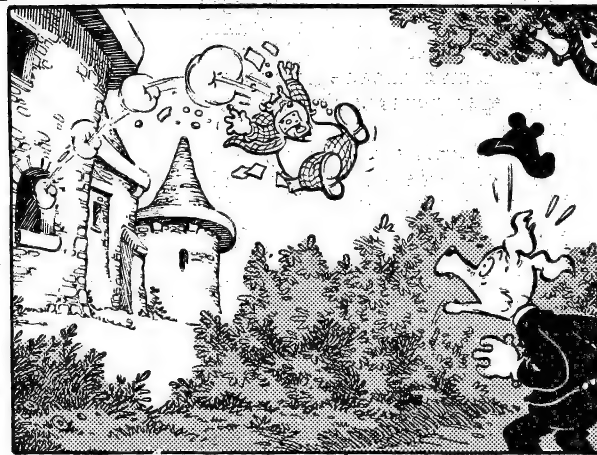

De goudstroom uit de brandkast spoelde de kamer binnen en schoof Bul Super van de voeten, zodat de schurk onder luid gerinkel ter aarde stortte. Daar zat hij nu tot aan de oksels in de muntstukken en slikte moeilijk. „Haha! riep heer Ollie uit, „een grappig gezicht niet? Het is een aardig spelletje voor iemand van mijn stand - ik doe het regelmatig twee maal per dag, dat houdt het leven er een beetje in. En het opruimen is zeer eenvoudig: Wijmpje doet daar niet langer dan vijf minuten over. Och ja, men moet tenslotte ook een beetje pret van zijn geld hebben." „Ucheglukumpff!" sprak Super. Het zitten tussen al dat goud had een slechte uitwerking op hem; de slechtste eigenschappen borrelden uit zijn verdorven innerlijk naar boven en plotseling schoot hij overeind, onder het trekken van een revolver. „Handen omhoog!" snauwde hij. „Ga daar tegen de muur staan, bolle! En geen grappen..." Op dat ogenblik kwam Tom Poes de kamer binnen. Een ogenblikje staarde hij verbluft naar het toneeltje en toen maakte hij zich gereed om snel weer weg te gaan. Maar de schurk had hem in de gaten en wenkte kort. „Ga er bij staan!" beval hij. „Vlug, of ik schiet! Dit is de grootste zaak, die ik in jaren heb opgeknapt en ik heb geen zin om veel tijd aan jullie te verknoeien. Handen omhoog en tegen de muur!" Tom Poes gehoorzaamde, maar terwijl hij dat deed riep hij luidkeels om Wijmpje. „Wat betekent dat?" grauwde Super, de vinger om de trekker klemmend. „Wie is Wijmpje?" „Oh, dat is de werkster maar!" zei Tom Poes. „Het lijkt me makkelijker voor je als die er ook bij is!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

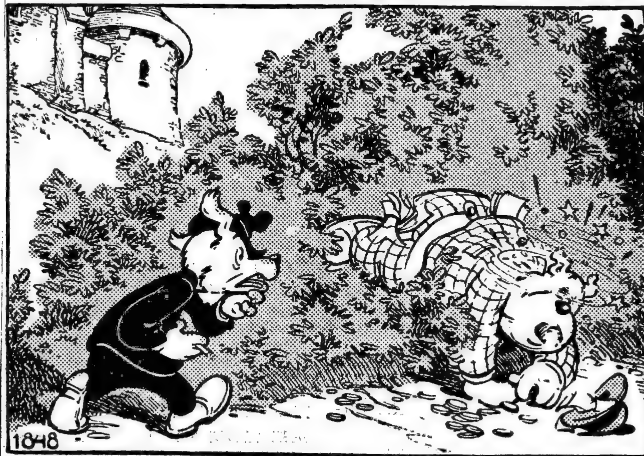

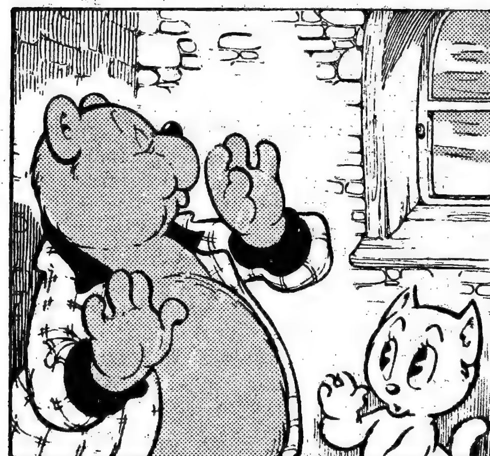

Op het roepen van Tom Poes verscheen de werkster Wijmpje in de deuropening en keek wat slaperig naar het vreemde tafereel in de kamer. „Wat is er, jongeheer?" vroeg ze. „Moet er worden opgeruimd?" „Niks op te ruimen!" snauwde Super. „Ga daar tegen de muur staan met je handen omhoog. En maak geen lolletjes, want ik moet de toestand onder controle hebben. Zijn er soms nog meer lieden in dit stuk kasteel?" „Nee! zei Wijmpje trots. „Ik doe hier alle werk. Niet alleen de fijne was zogezegd. Mijn handen staan goed voor alles. Ik ben het enige personeel hier!" „Des te beter!" gromde de schurk. Hij gebaarde driftig met zijn schiettuig naar de muur waar heer Ollie en Tom Poes stonden en drukte de bolhoed in de ogen. „Vooruit!" voer hij voort, „komt er nog wat van? Opschieten!" „Niet doen, Wijmpje!" riep Tom Poes onverwacht. „Ruim die schurk op!" Dat was een klaar en duidelijk bevel, waaraan de goede vrouw onmiddellijk gehoor gaf. Voordat Super een schot had kunnen lossen flitste ze op hem af en vatte hem in de kraag. En de verwarde bandiet kwam pas weer bij zinnen, toen hij vanuit een venster in de frisse buitenlucht geworpen werd, omringd door enkele munten die in de plooien van zijn kleding waren blijven hangen. Op de weg vóór het kasteel stond zijn handlanger Hiep Hieper die, krachtens een afspraak, daar op hem wachtte. Toen hij nu zijn vriend en werkgever daar op zo'n vreemde manier zag naderen, zakte zijn mond open van verbazing en een uitroep ontsnapte hem. „Wel, wel, die Suup!" riep hij uit. „Altijd een stuntje! Altijd iets nieuws!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

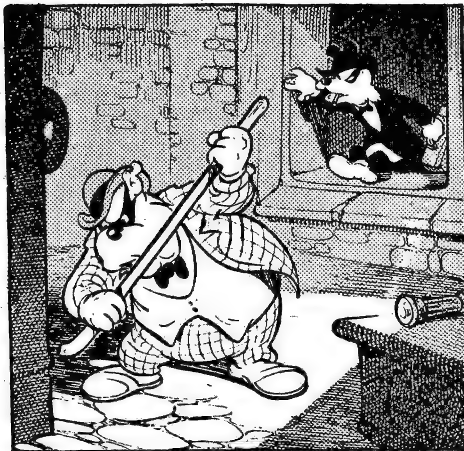

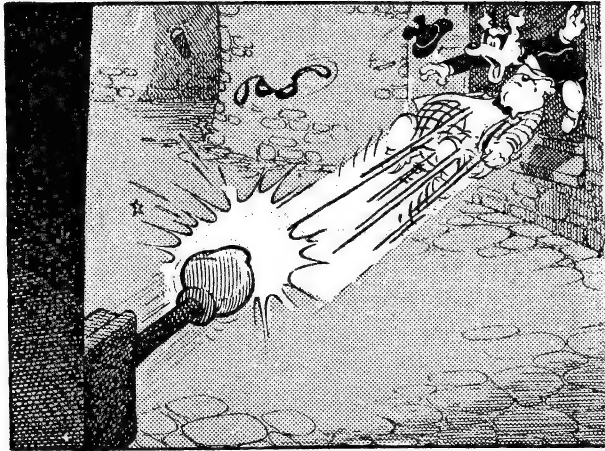

1848 Bul Super wentelde enige keren door de lucht en kwam toen vrij onzacht met een klap op het wegdek neer, waar hij versuft bleef liggen. Enige muntstukken rinkelden hem na en schitterden in het zonlicht terwijl uit de plooien en zakken van zijn opzichtig kostuum banknoten puilden. Hiep Hieper boog zich bekommerd over hem heen, maar alle zorgen voor de toestand van zijn baas konden toch niet verhelen, dat het gezicht van het geld hem het meeste aantrok. „Tjonge, dat is mooi, Suup!" riep hij uit. „Heb je hem wat af kunnen zetten?" „Ezel!!", gromde Super, die langzaamaan weer tot zichzelf kwam. „Dit is niets! Helemaal niets! Die vent die daar woont is niemand anders dan Bommel en hij heeft een heel huis vol geld. Boordevol! Dit is een superzaak, Hiep! Als we het goed aanpakken kunnen we voor ons leven geborgen zijn, Kom mee, ik zal je zeggen wat we gaan doen." Terwijl de beide bandieten fluisterend in de avondlucht verdwenen, had Tom Poes in het kasteel een gesprek met heer Bommel. „Ik begin het knap vervelend te vinden, dat u hier nog steeds met dat geld zit", zei hij. „Wij hebben wel betere dingen te doen, zolang Wijmpje er nog is. En het is gevaarlijk ook, dat ziet u nou maar. Dat goud is niet pluis. Bovendien trekt het veel te veel de aandacht in deze moeilijke tijden." Maar heer Bommel wuifde geringschattend. „Kom, kom", sprak hij luchtig. „Ik heb een prachtig alarmsysteem aan laten leggen, jonge vriend! laten ze maar opkomen!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

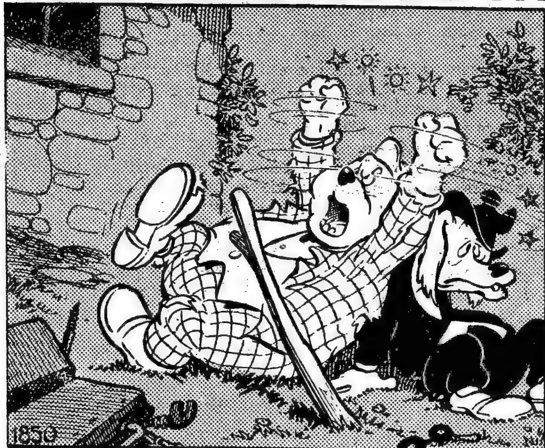

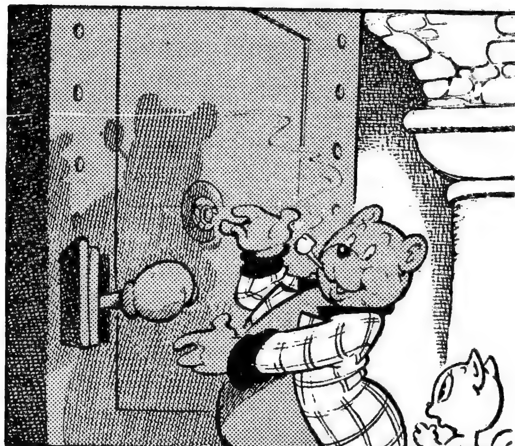

1849 Toen de nacht was gevallen en het oude Troebeloo als een zwarte massa tegen het maandoorschenen zwerk stond, naderden twee duistere figuren het stille bouwwerk. Een kille wind huilde klagelijk om de tinnen en transen en een uil kraste somber toen de gedaantes halt hielden onder een venster en een zaklampje aanknipten. In het vage schijnsel morrelde de grootste van de twee wat aan de sponningen en schoof toen het raam omhoog. „In orde, Hiep!" sprak hij op gesmoorde toon. „We kunnen naar binnen. Waar is het breekijzer?" „Hier baas!" zei de ander, naar voren tredend. Het zal voor de geoefende lezer duidelijk zijn, dat we hier de aartsschavuiten Super en Hieper voor ons hebben, weliswaar met een maskertje vermomd, maar daar zal niemand inlopen. En het is duidelijk, dat het met deze beide zakenlieden van kwaad tot erger gaat. Nu ontzien zij zich zelfs niet om bij nacht en ontij een inbraak te plegen! Maar laat ik verder vertellen. Hieper trad dus naar voren en gaf zijn baas een zetje, waardoor de zwaargebouwde schurk in de kamer belandde. Zonder aarzelen begaf hij zich met sluipende pas naar de brandkast en stak steels het breekijzer in een kier om de deur open te wrikken. Doch nu kwam heer Ollie's alarmsysteem in werking. Suizend schoot een bokshandschoen uit een onzichtbaar aangebracht luikje, zodat de bandiet met grote kracht tegen zijn helper Hieper belandde. Deze, die net bezig was naar binnen te klimmen, kon de vracht niet houden en met een zachte kreet verdwenen de beide schurken in de nachtlucht.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

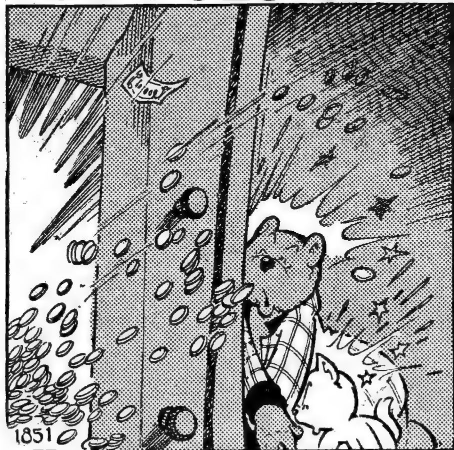

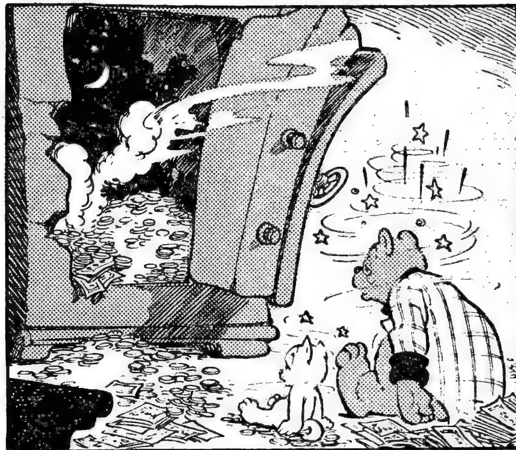

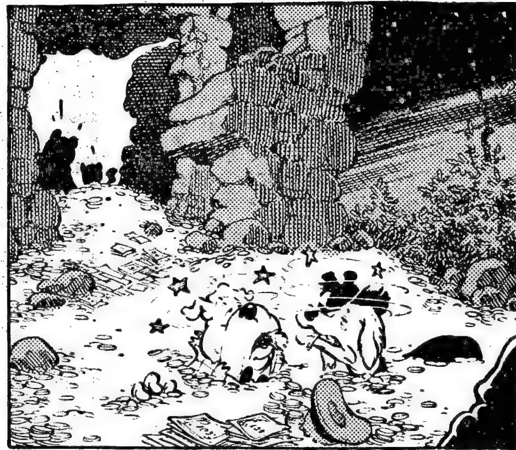

De beide inbrekers belandden met een smak op de grond onder het raam en bleven enkele ogenblikken versuft zitten. Tenslotte richtte Hieper het hoofd op en betastte zijn builen. „Wat-wat-wat-watstat, baas"? vroeg hij klagelijk. „Waarom sprong je ineens tegen mij aan? Je hebt me pijn gedaan"! „Bah"! snauwde Super. „Je bent een ezel, Hiep! Ik sprong niet! Er zat een veer in die kast! Die bolle heeft zijn geld beveiligd. Maar als hij denkt, dat hij grappen met mij kan uithalen, vergist hij zich. Ik zal maken, dat hij spijt van dat alarmsysteem krijgt! Waar zijn de dynamiet-patronen, Hiep?" „De dy-dynamietpatronen"? herhaalde Hieper verrast. „Gaan we de zaak opblazen baas? Dat is een stunt"! Giechelend bracht hij enkele staven uit zijn koffertje tevoorschijn en beijverde zich Super te helpen bij het aanbrengen van het gevaarlijke goedje in de buitenmuur. Aan de andere kant van die muur stonden op dat moment heer Bommel en Tom Poes naar de uitgeschoten bokshandschoenen te kijken. Ze waren wakker geworden door de aan dat apparaat gekoppelde alarmschel en geschrokken naar beneden gesneld. „Een inbraak"! stelde heer Ollie vast. „Zie je nu, hoe goed alles beveiligd is, jonge vriend? De inbreker heeft die stalen vuist in het middenrif gekregen en is door het open raam naar buiten gegooid, als je begrijpt wat ik bedoel! Eenvoudig, niet waar? Knap verzonnen, dat zal je moeten toegeven"! „Hm, ja" zei Tom Poes, „maar we zijn nog niet klaar, zolang u met dit moddergoud bezig bent".

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

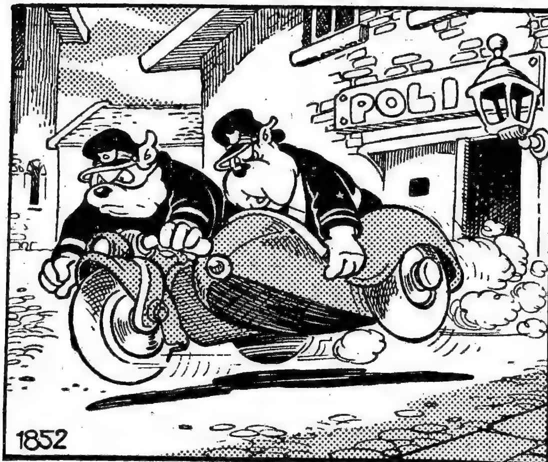

1851 Heer Bommel stond trots voor zijn brandkast en legde uit hoe goed dit meubel tegen inbraak beveiligd was. „Er kan eigenlijk niets gebeuren!" sprak hij monter. „Zelfs wanneer ik door die bel heen zou slapen, zijn er nog allerlei instrumenten die iedere inbraak onmogelijk maken. Wanneer je hier naar beneden kijkt, dan zie je onder aan de deur een knopje..." Zo sprekende bukte hij zich om het genoemde uitsteeksel aan te wijzen en precies op dat moment bracht Super buiten de dynamietlading tot ontploffing. Dat gaf een knal! Door de hevige luchtdruk werd de buitenmuur, waar de zware kast tegenaan stond in de lucht geblazen, maar ook de stalen deur werd uit zijn hengsels gelicht. Met een vreselijke kracht sloeg het pantser tegen heer Ollie aan, zodat deze samen met Tom Poes op de grond belandde en daar lange tijd versuft bleef zitten. Toen tenslotte de sterren en de kruitdampen waren opgetrokken, staarden ze ontdaan door de brandkast heen in de buitenlucht. Maar van buiten gezien was de toestand ook niet precies zoals Super gehoopt had. De explosie had weliswaar de muur verwijderd, doch een grote hoeveelheid goud was daardoor vrijgekomen. Als een vreemd soort waterval was deze buitengestroomd en had de beide schurken geheel bedolven. Alleen hun verlopen gezichten staken nog boven het edele metaal uit.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

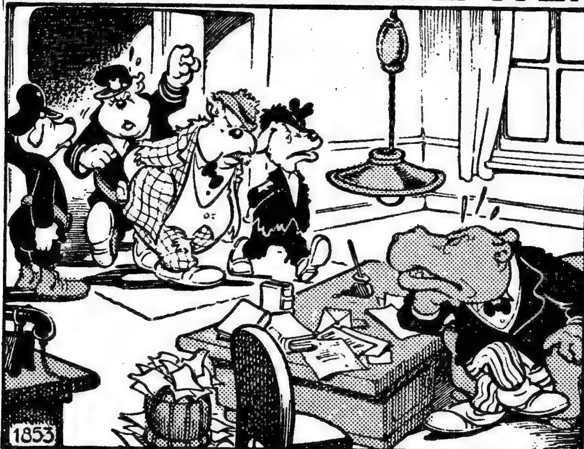

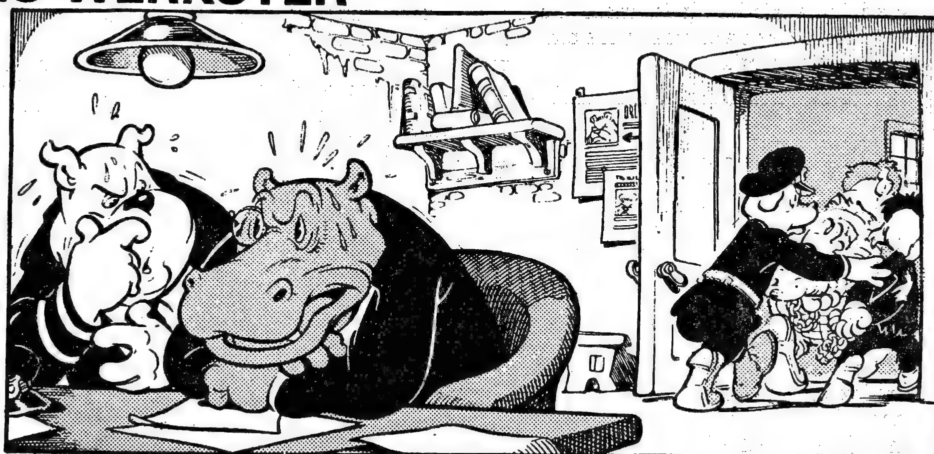

1852 Tegen het krieken van de ochtend werd het politiebureau te Rommeldam opgebeld door Tom Poes. Commissaris Bas, die toevallig nachtdienst had, nam het bericht van de inbraak op slot Troebeloo aan en stapte onmiddellijk in zijn motor om persoonlijk een onderzoek in te gaan stellen. Maar wanneer de voortvarende beambte gedacht had een gewoon soort misdrijfje te zullen ontmoeten, vergiste hij zich. Tot zijn verbazing kwam zijn motorrijwiel tot staan naast een veld dat geheel met goudstukken en banknoten van hoge waarde was bedekt. En uit het midden van deze geldweide staken de hoofden van Super en Hieper als een paar lelijke bloemen omhoog. „Wat hebben we hier?" prevelde de scherpe politiechef ontdaan. Hij trok een notitieboekje en zoog besluiteloos op zijn potlood. „Help!" riep Hieper klagelijk. „Ik zit klem, commissaris!" „Hoe komt dat zo?" wilde de heer Bas weten. „O, heel gewoon!" riep Super haastig. „Die Bommel, die hier woont, heeft zoveel goud in dat huis, dat de muren bezwijken. En wij kwamen hier langs gewandeld met z'n tweetjes, heel gewoon. Nou, en toen viel die muur in en wij werden onder al die munten bedolven. Het is een schande, commissaris. De politie moest hier ingrijpen!" „Allemaal leugens!" riep heer Bommel, die aan kwam snellen. „Deze schurken hebben mijn muur opgeblazen om mijn geld te kunnen stelen! Arresteer ze, commissaris!" „Hm!" mompelde de politiechef peinzend. „Dit is geen gewoon geval, dat staat vast. Ik heb nog nooit een dief gezien, die door zijn eigen buit bedolven werd. En bovendien is al dit goud voor een te laag bezoldigd ambtenaar een aanstootgevend gezicht. Hier is een diepgaand onderzoek op z'n plaats".

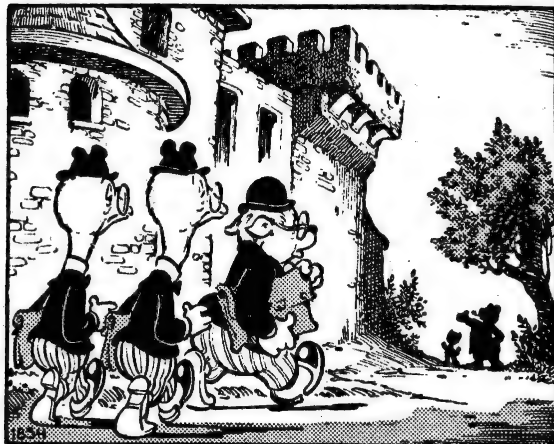
TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

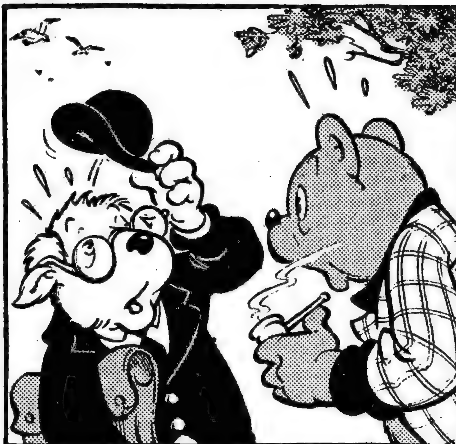

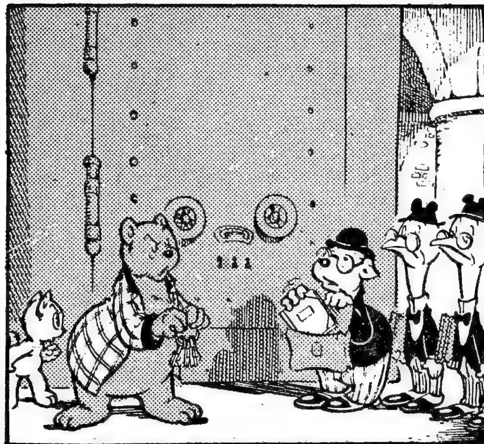

1853 Commissaris Bulle Bas maakte proces-verbaal op en voerde de beide schurken gevankelijk mee naar het politiebureau. Toevallig was daar die morgen burgemeester Dickerdack aanwezig en toen de bekwame politiechef met zijn arrestanten binnenkwam zat hij achter het commissarissenbureau. „Wel, wel!" riep hij uit. „Je bent er vroeg bij, Bas! Wat hebben die twee uitgehaald?" „Een inbraak!" sprak de politiebeambte kort. Hij wenkte een agent om de beide schurken naar een cel te laten brengen en boog zich vertrouwelijk naar het hoofd der gemeente. „Een vreemd zaakje, burgemeester!" vervolgde hij. „Kent u het slot Troebeloo?" „Natuurlijk!" riep de magistraat uit. „Dat is het ontspanningsoord voor overspannen overheidsdienaren dat ik open wil stellen voor de burgerei als ik het op de agenda kan krijgen. Bommel logeert er in, omdat het naast zijn modderput ligt." „Net als ik dacht!" bromde de commissaris. „Er is daar iets niet pluis! Wist u, dat dat kasteel vol goud zit? Niet gewoon zomaar een paar spaarpenningen, maar helemaal vol? In deze tijden kan zoiets niet worden toegestaan. Als iemand een spaarpotje heeft is het erg genoeg, maar al dat goud geeft maar aanstoot. Het is gevaarlijk voor de gemeente - het trekt inbrekers aan!" „Juist!" zei de burgemeester na enig peinzen. „Goed, dat je me er op wijst, Bas! Hier moet flink opgetreden worden! Laat het maar aan mij over, ik weet er wel wat op!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

1854 Heer Bommel ontbood enige werklieden en na een paar dagen was de buitenmuur weer hersteld. Met behulp van Wijmpje richtte hij zijn brandkast weer keurig netjes in en toen was het, alsof er niets was gebeurd. „Ziezo!" sprak heer Ollie voldaan toen hij op een dag voor de herstelde muur heen en weer wandelde. „Het is netjes gedaan, Tom Poes, wat jij? Niet alleen maar gewoon gemetseld, maar versterkt met gewapend beton! Een knappe schurk die nu nog aan mijn geld komt!" „Hm!" zei Tom Poes. „Dat goud deugt niet, heer Ollie. Het heeft een rare invloed op u. Ik begin er genoeg van te krijgen. En weet u dat Wijmpjes tijd haast om is?"

Heer Bommel had een scherp woord op de lippen, doch toen ontdekte hij drie gedaantes, die afgemeten op hem toetraden. De ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die voorop liep, wees op zijn metgezellen en lichtte de bolhoed.

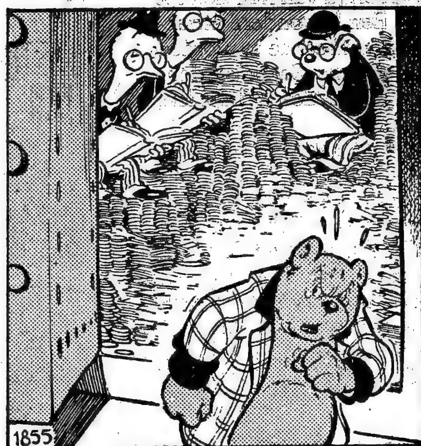
„Dit zijn de heren Droogsteen en Stoppelkoren!" sprak hij. „Mij kent u bereids, nietwaar? We komen ten behoeve van de belastingen uw vermogen controleren. Als u zo goed wilt zijn ons voor te gaan..."

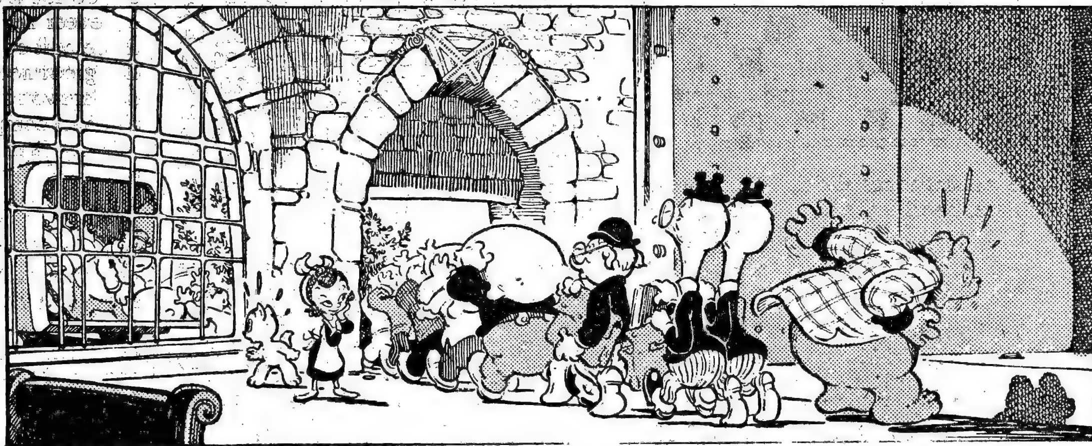
„Wat is dat?" riep heer Bommel uit. „Mijn vermogen controleren? dat doe ik zelf wel! Daar heeft verder niemand iets mee te maken!"

„Dat vreedse ik al!" hernam de heer Dorknoper verdrietig. „Deze taal past u niet, meneer Bommel! De tijden dat iemand zo kon spreken zijn voorbij. Uw bezit gaat de gemeenschap aan. En nu genoeg gepraat. Gaat u ons voor, alstublieft!"

Er bleef heer Ollie niets over dan zich te schikken. En zo stond hij even laten met zijn sleutels voor zijn brandkast.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

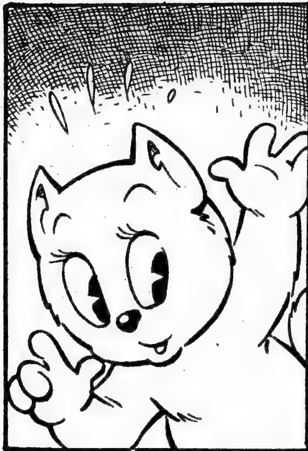

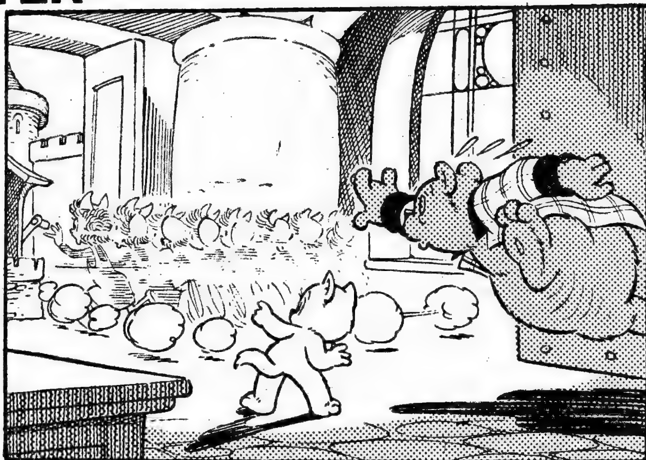

1855 In een teneergeslagen stemming opende heer Bommel zijn brandkast en gaf zodoende toegang tot de kolossale hoeveelheden munten, die daar waren opgetast. De heer Dorknoper vertrok geen spier van zijn gelaat bij het zien van deze rijkdommen en ook de klerken Droogsteen en Stoppelkoren bleven geheel onbewogen. De beproefde ambtenaren hadden reeds voor heter vuren gestaan. Ze trokken hun kasboeken en vulpotloden en op een teken van hun chef betraden ze de kluis. Met enkele geoefende bewegingen schikten ze de goudstukken tot een geriefelijke zitplaats, zetten zich neer en gingen aan de arbeid. Terwijl de bekwame ambtenaren ze doende waren, stopte voor de ingang een enorme vrachtwagen van het departement van bezitsspreiding. Enkele potige kruiers begaven zich naar binnen en schoven het getelde geld in stevige zakken, die ze daarop op hun vervoermiddel laadden. Heer Ollie was intussen ten prooi aan hevige gemoedsaandoeningen. Zich verbijtend sloeg hij het toneeltje gade en rukte zich de haren uit het hoofd. Dit werd er niet beter op, toen tenslotte de heer Dorknoper zijn boek dichtsloeg. „U komt er mooi af!" sprak deze vriendelijk. „Wanneer we de inkomstenbelasting optellen bij de vermogensaanwasbelasting en de normaal vervallende heffingen en we tellen daar de boete bij voor verzwegen inkomen en andere zaken die u nagelaten hebt te verrichten... wel, dan houdt u nog precies één gouden dukaat over. Ik raad u dringend aan, die naar de spaarbank te brengen! Goede dag!" En de hoed lichtend, schreed hij heen, met zijn klerken en kasboeken, achter de kruiers met geld aan.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

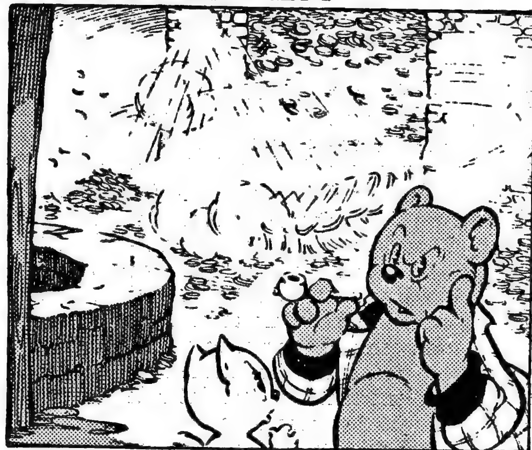

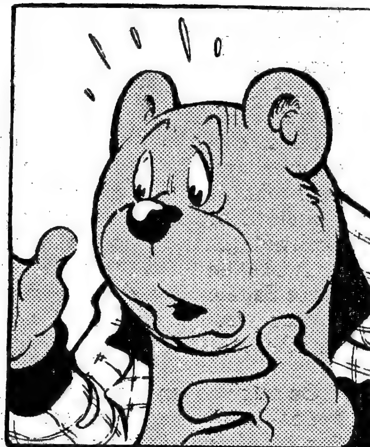
1856 Heer Bommel staarde enige tijd naar de ene gouden dukaat die er nog in zijn brandkast lag en stortte zich toen naar binnen, een hees geluid uitstotend. Zo zat hij daar in de holle ruimte die hij vulde met de echo's van zijn geklaag. De werkster Wijmpje echter lachte vrolijk. „Ik begrijp niet, waarom u zich zo opwindt, meneer!" zei ze. „Die kruiers hebben zogezegd de boel aardig opgeruimd. Niet dat ik het niet had willen doen, want mijn handen staan heus niet verkeerd. Maar dit is wel zo makkelijk. En nu is de boel eindelijk schoon!" Tom Poes was het met haar eens. Maar hij werd ongerust over de toestand van de klagende heer, die een gebroken indruk maakte. Het was duidelijk dat het moddergeld hem helemaal in zijn macht had en dat het niet deugde. Maar toen schoot hem iets te binnen en hij hief kalmerend de hand op. „U bent natuurlijk nog altijd even rijk!" zei hij. „Windt u maar niet op." „Huh!?" zei heer Bommel. „Moet je me nog bespotten ook? Ik zit met één dukaat en jij zegt, dat ik nog rijk ben? Ik....." „U bent nog even rijk!" hield Tom Poes vol. „Uw hoeveelheid geld moet altijd één dukaat meer zijn dan de rijkste heer van de stad bezit. Dat was toch de afspraak? Wijmpje hoeft alleen maar naar de put te gaan om die moddergooiertjes aan hun belofte te herinneren." Heer Ollie dacht een poosje na en toen verhelderde zijn bedroefd gelaat.

„Ja!" riep hij uit! Wijmpje, ga eens gauw mijn geld uit de put halen!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

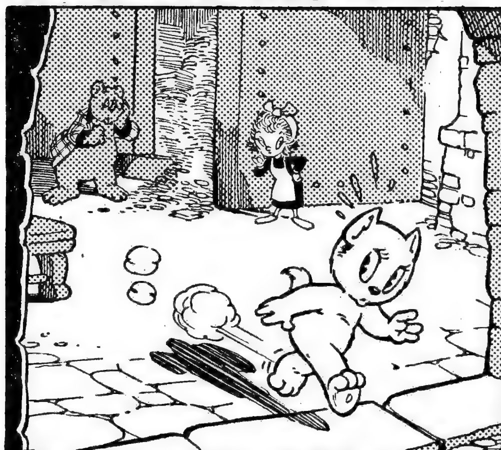

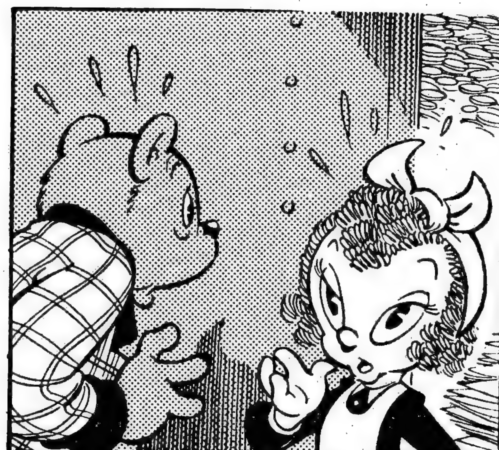

1857 Wijmpje mompelde iets over het verkeerde van goud uit een modderput halen, maar ze deed wat haar werd opgedragen. Toen heer Bommel en Tom Poes op de binnenplaats kwamen, spoot het geld al omhoog en bedekte de grond met een glinsterend laagje. „Het valt me mee, dat die vuilspuitertjes zo gemakkelijk toegeven!" zei Tom Poes. „Ik had toch heus bedacht, dat Wijpje moeilijkheden zou hebben met het krijgen van deze nieuwe portie goud." De goede werkster, die op dat moment uit het gat omhoog suisde, hoorde wat hij zei. „Het was niet moeiiijk", riep ze in het voorbijgaan. „Er is modder genoeg daar beneden." „Wat bedoel je daarmee?" vroeg heer Bommel betrekkend. Maar Wijpje was al bezig om het geld naar de brandkast te brengen en dus niet te zien. „Ze zal bedoelen dat dat geld niet deugt", zei Tom Poes. „Het heeft u te pakken. Geld speelt geen rol, zei uw goede vader altijd, maar u wilt meer hebben dan de rijkste figuur van Rommeldam." „Juist ja!" zei heer Ollie, die niet geluisterd had. „Het gaat er dus om hoé rijk de vorige rijkste was. Dat zou ik moeten weten." Hij zweeg en Tom Poes zag tot zijn verbazing dat zijn vriend betrok en dat zijn gelaat een zorgelijke trek vertoonde. „Wat is er nu weer?" vroeg Tom Poes ongeduldig. „Is het nu nòg niet goed?" „Ach", zei heer Bommel bedroefd, „ik kan immers niet controleren of ik de allerrijkste heer ben, zolang ik niet weet hoeveel de op één na rijkste heeft? En ik weet niet eens wie dat is! Het leven is zorgelijk voor een heer van mijn stand."

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

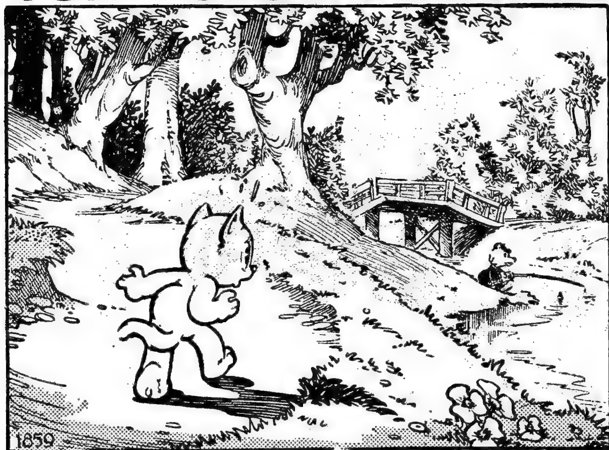

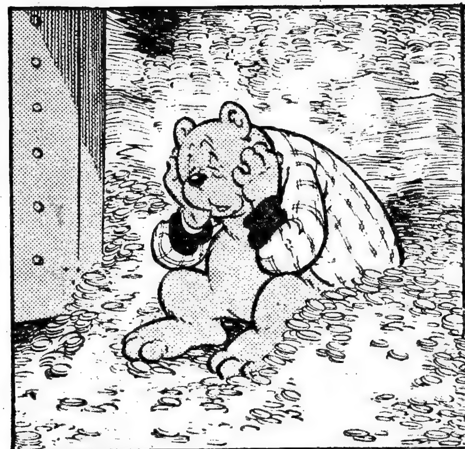

1858 Wijmpje had met grote ijver de brandkast van heer Bommel weer ingeruimd, hoewel het merkbaar was, dat ze het met grote tegenzin deed. Maar daar stoorde heer Bommel zich niet aan. „Wat een zorgen!" sprak hij, terwijl hij tobberig naar zijn rijkdommen keek. „Ik kan niet eens nagaan of ik genoeg heb omdat ik niet weet hoeveel de op één na rijkste bezit. Als ik nu maar wist wie dat is!" „Bah!" zei Tom Poes. „Het wordt steeds erger. Dat moddergeld heeft een rare invloed op u en ik wou, dat ik u er af kon helpen. Maar om van dat gezeur af te zijn zal ik de op één na rijkste gaan zoeken. En dat is dan het laatste wat ik voor u in deze geldgeschiedenis doe. Het is niet pluis." Hij liep boos de kamer uit en heer Bommel keek hem tevreden na. „Een goed idee van de jonge vriend!" zo sprak hij. „Zo krijg ik mijn zaken onder controle. „Met geld kan een heer niet scherp genoeg zijn" zei mijn goede vader altijd en daar houd ik mij aan. „Modder is modder" zie Wijmpje, die plotseling naast hem stond. „Wat bedoel je, goede vrouw?" vroeg heer Ollie opschrikkend. „Schort er iets aan?" „Ja", gaf je werkster toe. „Ik mag niets doen maar mijn handen jeuken. Het ruwe werk ligt in de kast. Daarom moet ik opzeggen met halve maan." „Opzeggen?" riep heer Bommel ontsteld uit. „Bedoel je, dat je weggaat?" „Ja", zei Wijmpje, „over een week moet ik hier weg. Mijn handen staan niet verkeerd, maar ze krijgen geen goed werk te doen. Dat is tegen de regels van de werksteren-uni en daarom moet ik hier over een week weg."

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

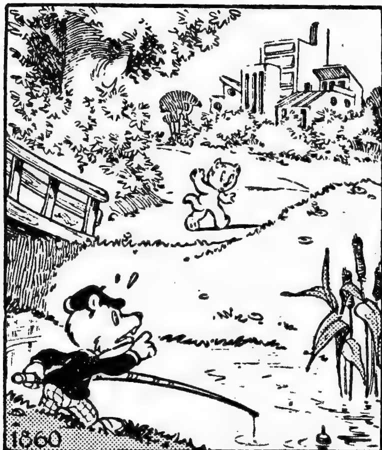

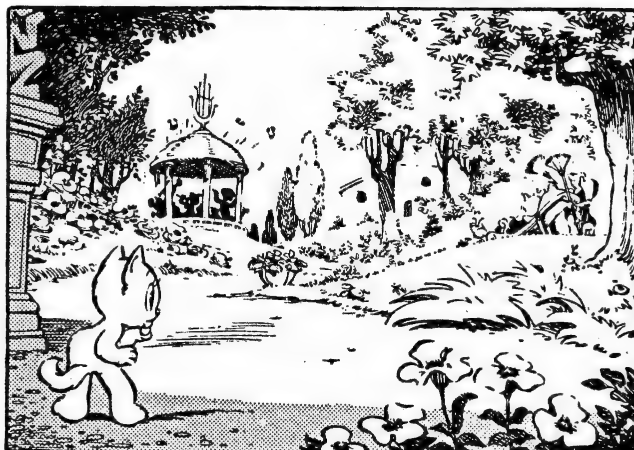

1859 Tom Poes zwierf de hele dag en de volgende door het land, op zoek naar de op één na rijkste inwoner van de stad. Dat valt niet mee. Iedereen, die het wel eens bij de hand heeft gehad, weet hoe moeilijk het is om zoiets te weten te komen. Nadat hij dan ook enkele malen de neus gestoten had, besloot hij een deskundige te raadplegen. „Ik zal naar de belastingen gaan", dacht hij. „Misschien kan de ambtenaar Dorknoper... of nee. Die weet alleen maar wat er in de aangiftebiljetten staat. Hm. Wie moet ik dan hebben?" Nu wilde het toeval dat hij aan de kant van de weg de journalist Argus zag zitten, die zijn jaarlijkse vakantiedag doorbracht met hengelen in de rivier de Rommel. „Aha!", riep Tom Poes, „jij bent precies wie ik hebben moet". Hij zette zich naar de aandachtig vissende verslaggever in het gras en legde uit wie hij zocht. „Zo zo!" mompelde Argus, „de rijkste vent van Rommeldam, ik ken dat. Hm, een ogenblikje, ik heb beet". „Ja", zei Tom Poes, „of eigenlijk op één na de rijkste, want heer Bommel is de allerrijkste geworden!" „Sst!" siste de journalist, „daar gaat mijn dobber! Ik weet trouwens niet of er tegenwoordig wel copy in de rijke lui zit. Maar wacht even!" Intussen zat heer Bommel met zware zorgen op kasteel Troebeloo. De werkster Wijmpje had haar dienst met een week opgezegd en nu kniesde hij eenzaam tussen zijn goud. „Hoe moet het nu met het eten?" prevelde hij. „Ruw werk is er niet meer, maar wie moet nu de fijne was doen?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

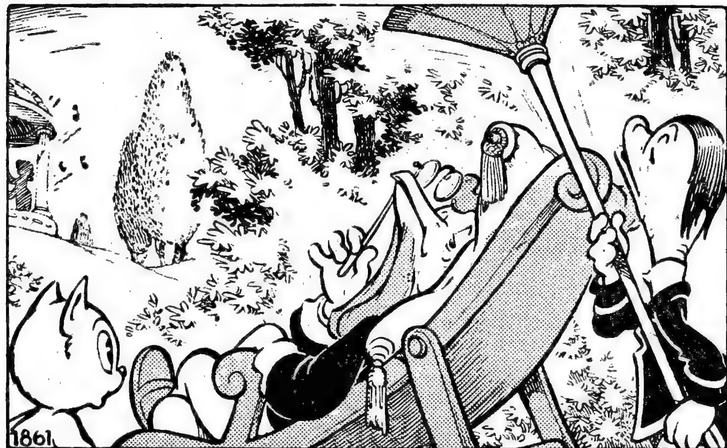

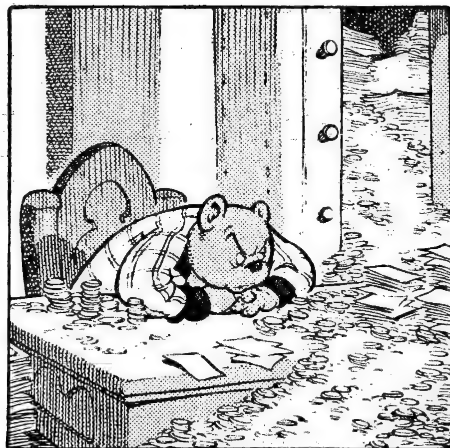

1860 De journalist Argus deed nieuw aas aan zijn haakje en legde in. „De rijkste Rommeldammer, hè?" vroeg hij. „Hiertegenover is een vreselijk rijke gast komen wonen. Ik ben nog op dat openingsfeest van dat buiten geweest en het was een dure partij, dat is vast. Het zou me niets verbazen als die stakker de rijkste is - of op één na de rijkste dan. Ga daar maar eens vragen!" Tom Poes bedankte en liep de weg af. Zo kwam hij al gauw bij een groot park, waar fraaie bloemen het oog streelden. Een beetje aarzelend liep hij naar binnen en zocht zijn weg over het zachte mos. De klanken van een menuet wezen hem de richting aan, zodat hij bij een open plek terecht kwam, waarop een sierlijk muziektempeltje gebouwd was. „Tjonge!" dacht Tom Poes, „het is hier lang niet slecht; degene die daar in de ligstoel zit, weet wat prettig is. En hij moet vast erg rijk zijn". Kortbesloten stapte hij naar de ligstoel toe en kuchte. „Neem me niet kwalijk dat ik stoor..." begon hij. De inzittende wendde het hoofd om en wierp hem een onvriendelijke blik toe. „Parbleu!" sprak hij, „ge stoort inderdaad. Het gebrek aan goede vormen bij jonge lieden neemt hand over hand toe!" Tom Poes liet van verbazing zijn mond openstaan. De figuur in de ligstoel was de markies van Cantecler de Barneveldt!

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

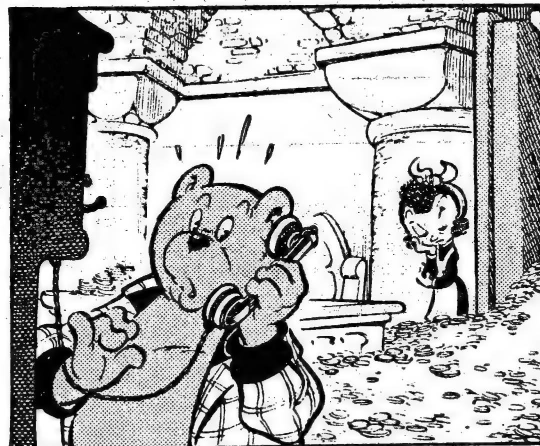

1861 De markies sloeg met verfijnd handgebaar de maat bij de muziek uit het tempeltje. Pas toen de laatste maten verklonken waren, tilde hij de oogleden een weinig op en bezag Tom Poes door een lorgnon. „Eh bien?" sprak hij, „wat voert u tot mij, knaap? Wat is de reden, dat ge het waagt mij te storen?" „Eh, wel..." zei Tom Poes, die zijn boodschap ineens erg moeilijk vond, „eh... ik kom u vragen of ...eh... nu ja, of u soms op één na de rijkste bewoner van Rommeldam bent!" Er verscheen een uitdrukking van groot misprijzen op het gelaat van de markies. „Uw vraag is zeer onkies!" zei hij uit de hoogte. „Ik zou zelfs willen zeggen: onsmakelijk! Men informeert niet naar elkanders welstand. Maar goed, ik zal u zeggen, dat ik niet op één na de rijkste ben. Ik ben namelijk de rijkste! Ik heb namelijk zojuist mijn wapenfabrieken van de hand gedaan en contant uitbetaald gekregen. En wat zou dat?" „Wel", zei Tom Poes, „heer Bommel is de rijkste geworden, ziet u? En hij wilde graag weten wie op één na de rijkste is!" „Haha!" zei de markies, achter de hand glimlachend. „Die Bommel! wat moet deze ongevormde met geld beginnen? Laat ik u zeggen dat geld uitgeven moeilijker is dan geld verkrijgen! Ik beoefen cultuur, zoals ge ziet. Maar wat doet deze Bommel?" Nu, dat was een vraag waar ook heer Ollie erg mee inzat. Er is zelden een heer geweest die zo somber temidden van zijn goud heeft gezeten.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

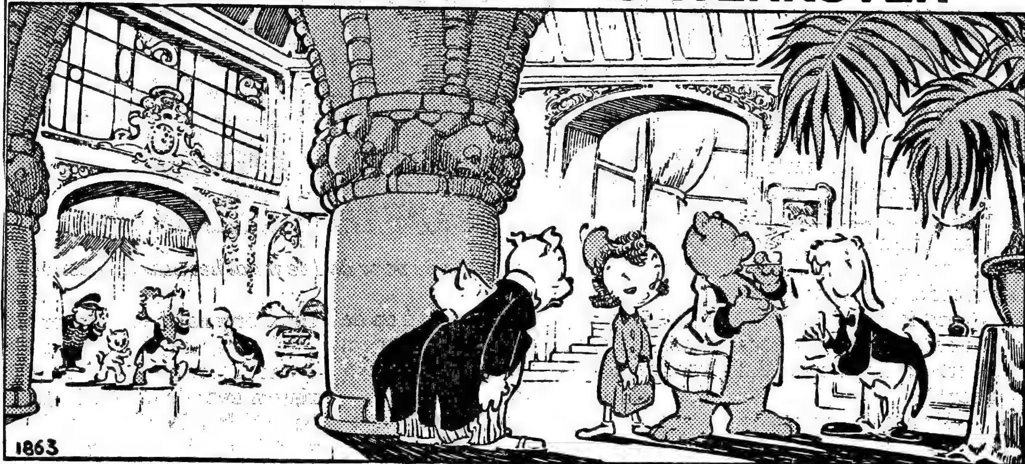

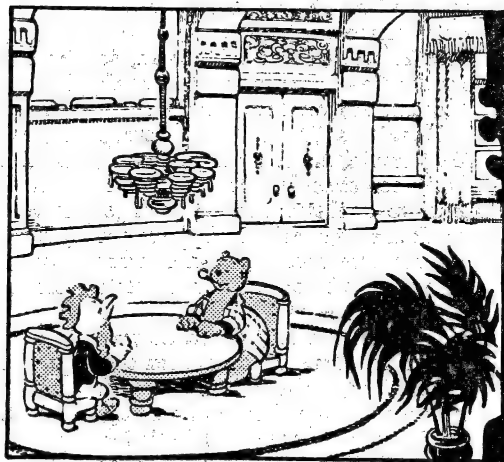

1862 De markies stond op en keek Tom Poes gramstorig aan. „Ga naar uw gezette vriend Bommel, „sprak hij," en zeg hem, dat hij een platte opsnijder is." „Een opsnijder?" vroeg Tom Poes. „Juist!" hernam de ander, „Een ophakker! Natuurlijk is hij minder vermogend dan een Van Cantecler de Barneveldt. Zeg hem dat!" „Maar het is niet waar!" hield Tom Poes vol. „Heer Ollie heeft van de vuilspuitertjes een dukaat méér gekregen, dan de rijkste heeft. En daarom is hij nu de allerrijkste! Dat kan niet anders!" Nu werd de markies ongeduldig. „Parbleu! riep hij toornig. „Dat gaat te ver! Ik daag hem uit dat waar te maken. Ik weet niet wat vuilspuitertjes zijn, maat het is net iets voor deze Bommel om een fooi van deze janhagel aan te nemen. Hij is een stuitende opschepper, zeg hem dat." „Goed", zei Tom Poes, „ik zal hem zeggen dat u hem uitdaagt." Hij rende een telefoon en het duurde niet lang voor hij heer Ollie aan de lijn kreeg. „Eindelijk, jonge vriend!" riep deze opgelucht. „Ik dacht al dat je me vergeten was! Heb je hem gevonden, de op één na rijkste inwoner?" „Ja!" zei Tom Poes. „Het is de markies van Cantecler weer! En hij daagt u uit om waar te maken dat u de allerrijkste bent, want hij gelooft u niet!"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

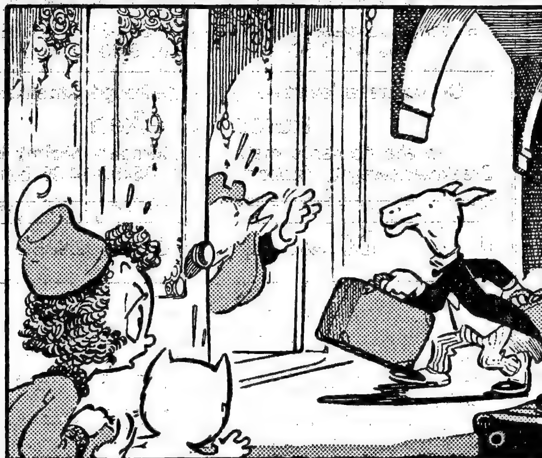

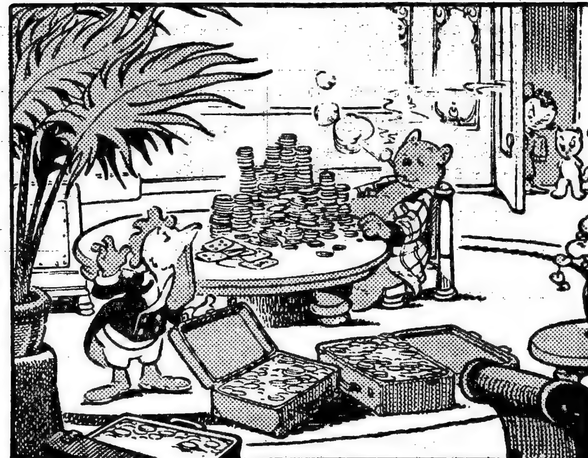

1863 Toen heer Bommel hoorde, dat de markies bekend stond als de rijkste inwoner van de stad en dat deze hèm had uitgedaagd om zijn rijkdom te bewijzen, schokte dat hem natuurlijk wel, maar na enig nadenken verbaasde het hem toch niet. „Het is vreemd" sprak hij tot zichzelf, „als heer valt het mij steeds weer op, dat het altijd dezelfde figuren zijn, die me dwars zitten. En het is wel goed dat de markies op één na de rijkste is, want hij is tenminste iemand van stand." Met deze gedachte maakte hij een afspraak met de edelman en huurde een zaal in een groot hotel om deze waardig te kunnen ontvangen op neutraal terrein. Hij nam Tom Poes mee als secretaris en Wijmpje om het geld binnen te brengen en op het afgesproken uur was alles klaar om de heer van Cantecler te verwelkomen. „Parbleu" spak deze binnentredend, „gij beweert dus de rijkste inwoner van deze stad te zijn? Welk een canard! Ik zal u in het openbaar als een platte ophakker te kijk stellen. Dat heb ik me vanaf ons duel al voorgenomen!" Heer Ollie werd natuurlijk boos, maar hij beheerste zich. „Zo" riep hij uit, „en hoe wilt u dat dan doen? Gaat u zitten en zeg maar hoe u wilt bewijzen dat u rijker bent dan ik." „Heel eenvoudig" zei de markies, „ik stel een kaartspelletje voor met een ferme inzet. Goudstukken zou ik zeggen, want ik heb gehoord dat u die thuis in uw kluisje bewaart. Wie dat het langste volhoudt moet de rijkste zijn, hoe stuitend het ook is." „Aangenomen!" zei heer Bommel. „Dat win ik altijd, want ik heb één dukaat meer dan u."

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

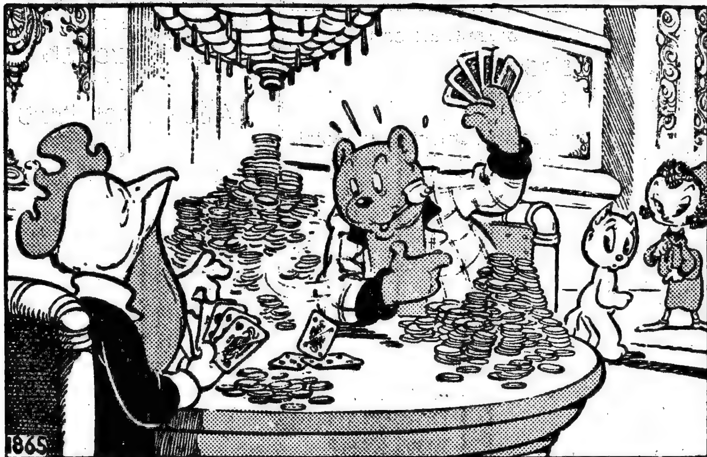

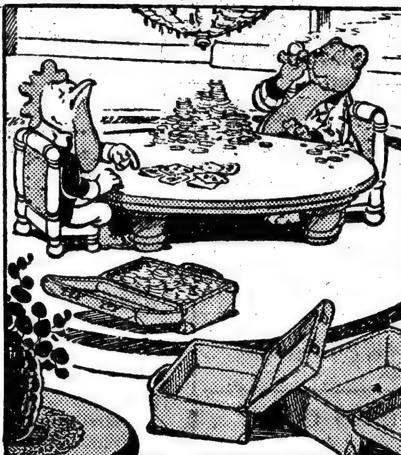

1864 Terwijl heer Bommel en de markies in de grote zaal bezig waren, zaten Tom Poes en Wijmpje op een bank in de gang. „Het wordt steeds erger met heer Ollie" zei Tom Poes zorgelijk. „Nu zit hij met die van Cantecler te kaarten! Om geld. En niet zo maar een beetje, maar om hele vermogens." De werkster knikte. „Ik heb de hele brandkast hier naar toe gehaald" verklaarde ze. „Niet dat mijn handen verkeerd staan, hoor. Maar ik doe zogezegd liever de fijne was. Het is zonde om met prut uit een modderput te spelen, dat zeg ik er van. En daarom heb ik mijn dienst opgezegd. Zodoende." „Heb je de dienst opgezegd?" vroeg Tom Poes verrast. „Ga je weg? Wat moet heer Ollie straks dan beginnen? Ik begin ook lelijk genoeg van Troebeloo te krijgen en als ik wegga, zit hij alleen in dat ongelukskasteel." Op dat moment werd de deur van de zaal geopend en de markies van Cantecler stak het hoofd naar buiten. „Garçon," sprak hij tot een toesnellende bediende, „wees zo goed mijn valiezen binnen te brengen. Maar vertil u niet; de inhoud bestaat uit edel metaal." Toen Tom Poes en Wijmpje naar binnen keken, zagen ze heer Bommel daar achter hoge stapels geld zitten. Het was duidelijk, dat hij aan de winnende hand was.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

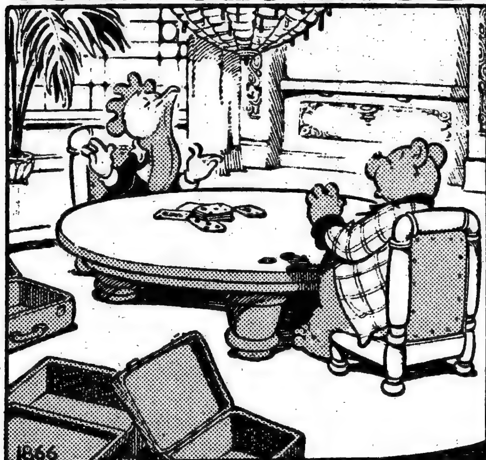

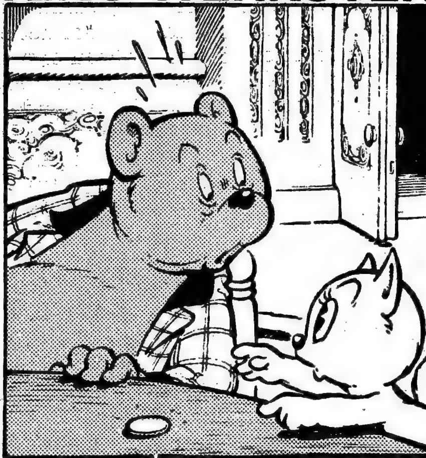

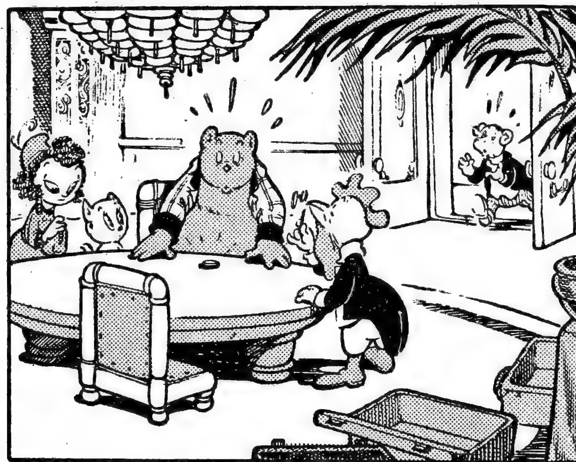

Zo ging het met heer Bommel van kwaad tot erger. De eens zo vrijgevige en goedmoedige heer, die van zijn vader geleerd had dat geld geen rol speelt, zat met glinsterende ogen achter stapels goud. Met bevende vingers en een zenuwtrekking bij het linkeroog schoof hij ongehoorde bedragen naar zich toe alsof het aardappelen waren. De markies betaalde zijn verliezen op koele en vlugge wijze, doch het was duidelijk, dat hij al zijn contanten verspeelde. Zo naderde het laatste spelletje. Tom Poes merkte op, dat van Cantecler de enige koffer goudstukken inzette die hij nog over had, doch nu ontdekte hij ook iets vreemds. „Heer Ollie heeft toch steeds gewonnen?" fluisterde hij tegen Wijmpje. „Ja!" zei ze onverschillig. „Ik zou denken van wel. Wat zou dat?" „Wel", zei Tom Poes. „waar is al dat geld dan? Al het geld, dat hij gewonnen heeft? Hoe méér hij inzet, hoe minder geld er vóór hem ligt!". „O, dat!" zei Wijmpje. „Dat is heel gewoon!. Heer Bommel heeft één florijn meer dan de rijkste heer. En dat is de markies. Zodoende!" „Tjonge!" zuchtte Tom Poes. „Hoe meer heer Ollie dus wint, hoe armer hij wordt! Hoe moet dat aflopen?" „Er is niets aan te doen", mompelde Wijmpje. „Het is een soort schoonmaak. Ik had het liever zelf gedaan, want mijn handen staan niet verkeerd. Maar nu is het te laat. Moddergeld ruimt zichzelf op". Heer Bommel had intussen niets in de gaten. Verhit deelde hij de kaarten uit en zette in.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

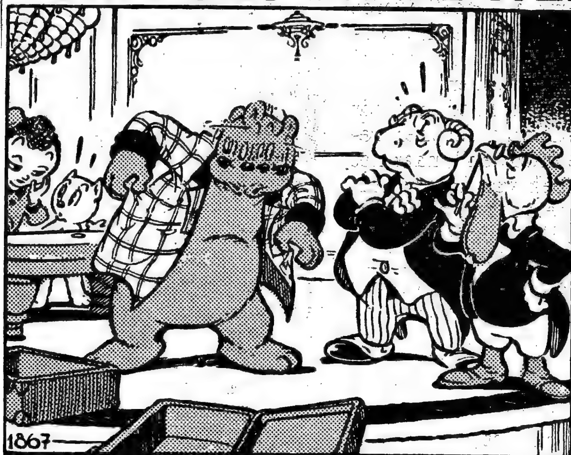

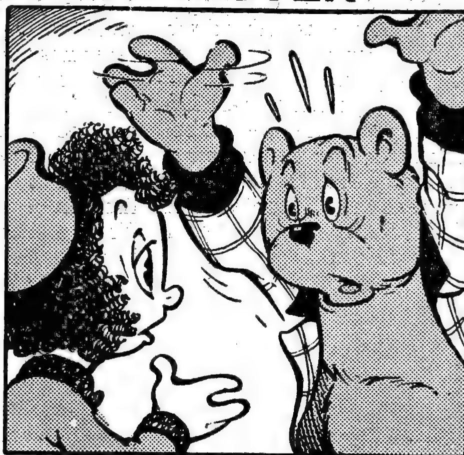

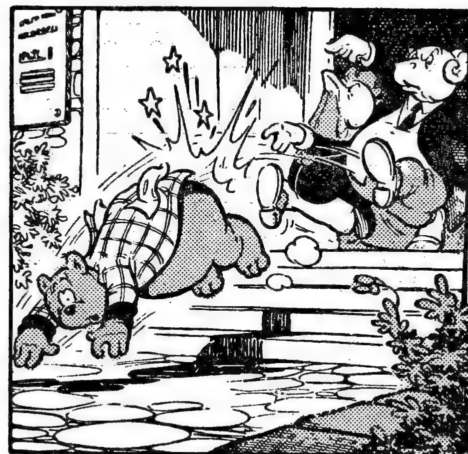

Heer Bommel's geluk hield aan. Ook het laatste spelletje won hij met glans en de markies schoof met een overschillig gebaar zijn laatste goud over de tafel. „Eh bien!" sprak hij, „ge hebt gewonnen, Bommel! Er blijft me zelfs geen kopergeld over om de portier een fooi te geven. Het spel gaat me trouwens vervelen". „Natuurlijk" zei heer Ollie. „Ik ben steeds de rijkste geweest. En u ziet maar hoe gevaarlijk het is het woord van een heer in twijfel te trekken! Kom aan, ik laat mijn geld inpakken en dan zal ik er wel een tweede brandkast bij moeten laten bouwen! ....Eh...... ik bedoel .... waar is mijn geld, bedoel ik? Waar is het geld dat ik gewonnen heb, als iemand begrijpt wat ik bedoel?" Heer Ollie staarde verwilderd naar de lege tafel en tilde asbakjes en kleedjes op. „Daar ligt uw geld!" zei Tom Poes, naar de eenzame florijn wijzend. „Wat betekent dat?" kreet heer Bommel. „Parbleu!. Dat zou ik ook willen weten!" sprak de markies koeltjes. „Ik houd niet van dit soort goocheltrucs! Waar hebt ge het geld gelaten, dat ik aan u verloren heb" Tom Poes begon uit te leggen, dat heer Ollie een florijn meer had dan de rijkste en dat de rijkste nu geen florijnen meer had en dat heer Ollie daarom nog maar één florijn had. Maar er was niemand die hem begreep en bovendien snelde de hoteleigenaar nader, onder het uitschrijven van een nota. De wakkere ondernemer wist door jarenlange ervaring wanneer er moeilijkheden dreigden.

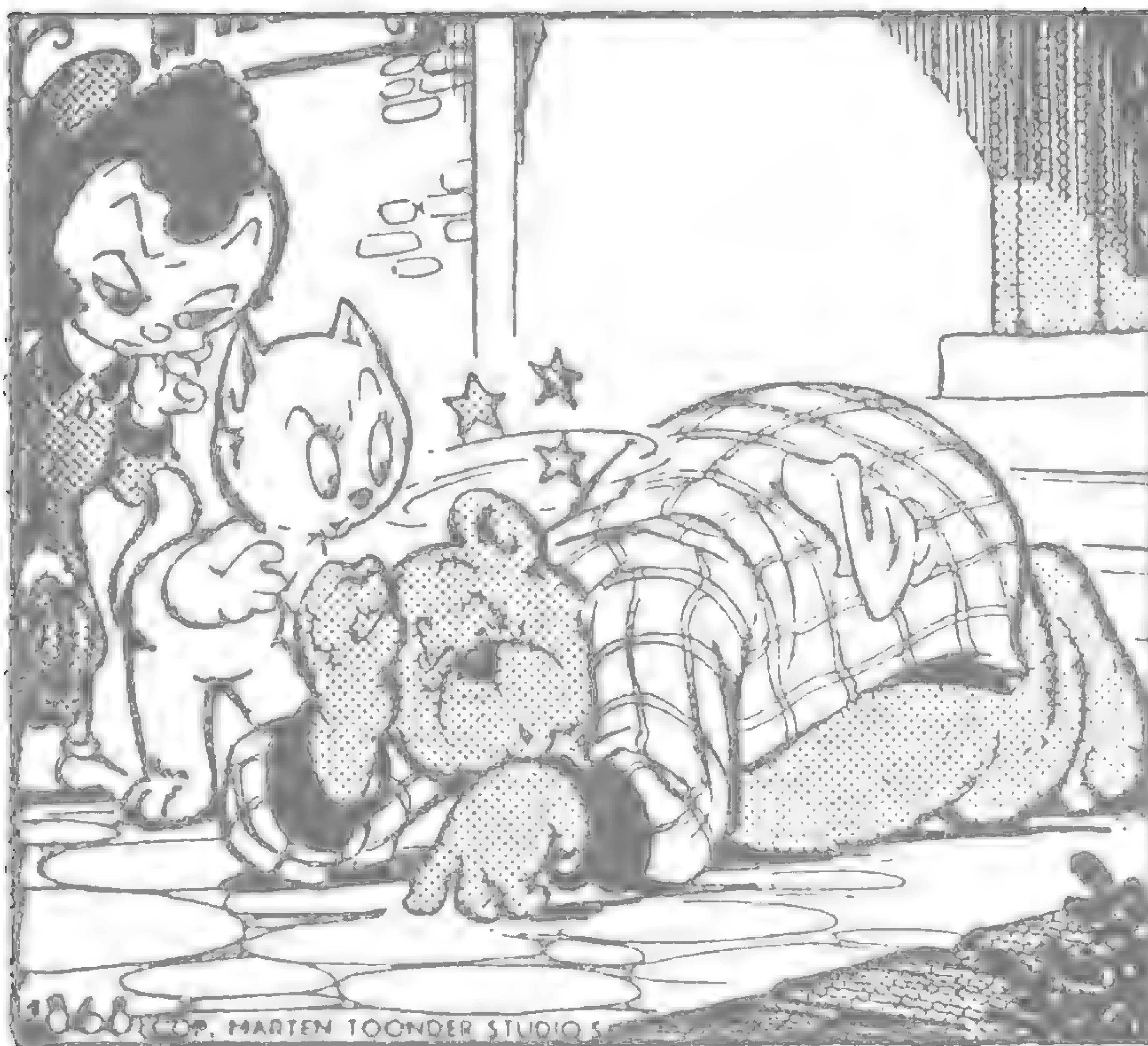
TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

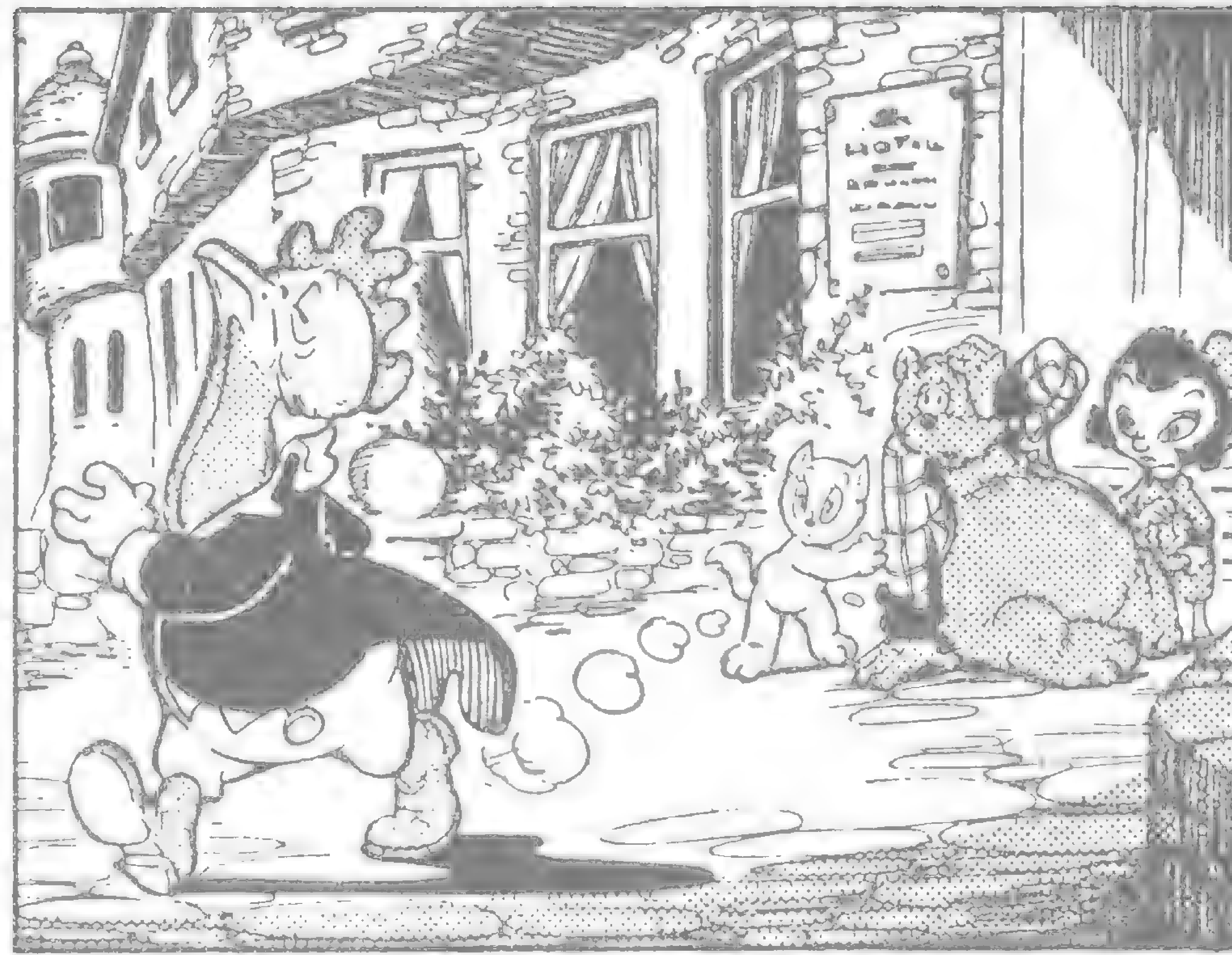
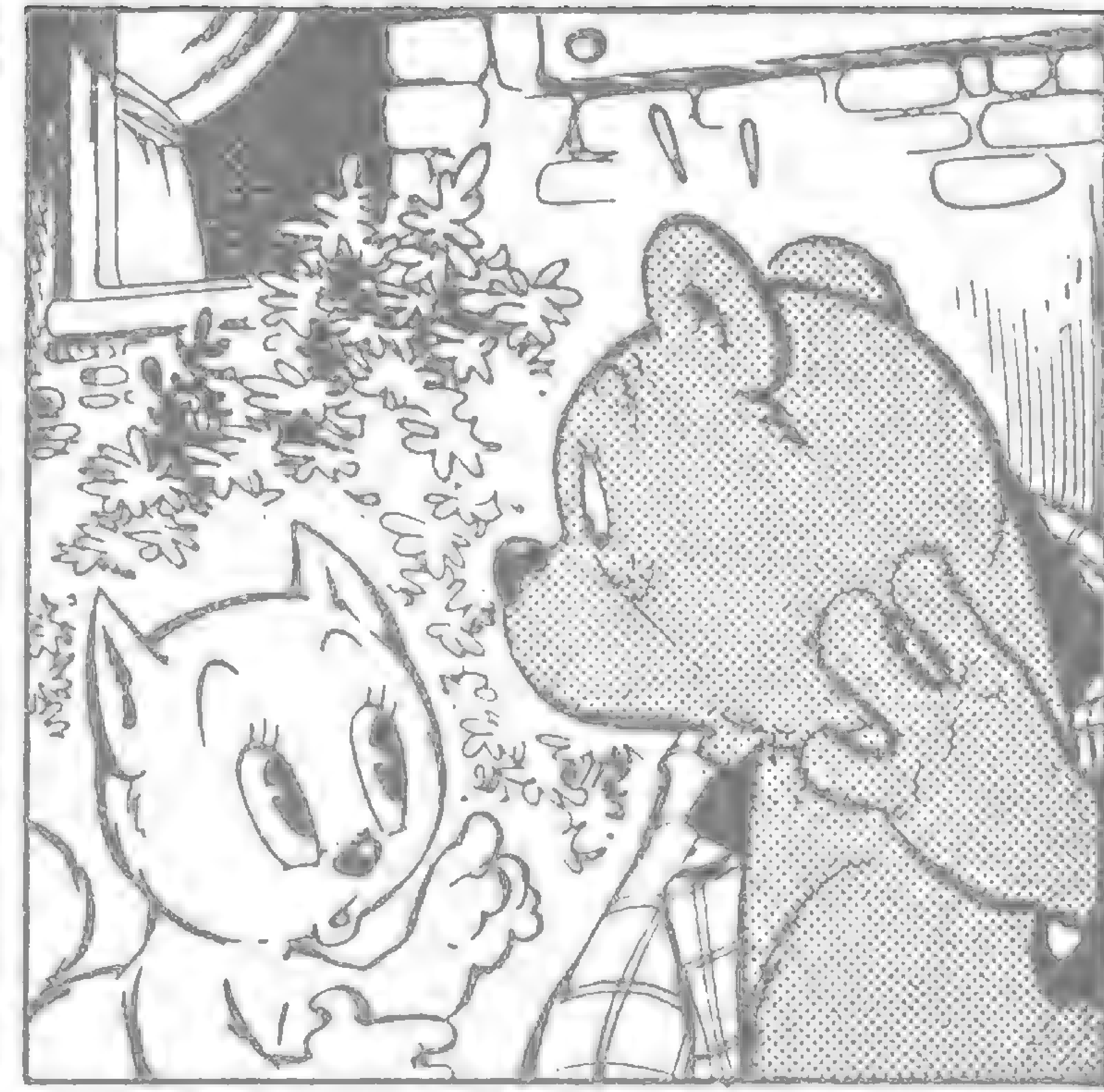

De hoteleigenaar wierp een snelle blik op de ene florijn die op tafel lag, sloeg een kort ogenblik de verwarring van heer Ollie gade en trok zijn conclusies. „De heren wensen te vertrekken, zie ik?" vroeg hij. „U wilt zeker afrekenen?" En bij deze laatste woorden hield hij heer Ollie een rekening voor. „Afrekenen..... ja, ja! mompelde deze, gejaagd zijn zakken leegmakend, „een ogenblikje..... wacht...... waar heb ik nu toch mijn geld gelaten? Daarnet had ik het nog. Het lag hier op tafel, dat weet ik zeker. En nu is alles weg!" „Kom, kom!" zei de markies uit de hoogte. „Deze krenterigheid gaat te ver" Geef deze hotelier zijn geld, dan kunnen we gaan". „Maar ik heb het niet!" schreeuwde heer Bommel, geheel in het nauw gebracht. „Het is weg! Hier is vast en zeker toverij in het spel, als u begrijpt wat ik bedoel! Wijmpje, ga eens gauw naar mijn put op de binnenplaats van Troebeloo en haal mijn goud. De moddergooiertjes hebben me bedrogen!" „Nee, meneer!" zei Wijmpje. „Dit was de afspraak. Want de markies heeft verloren en u hebt maar één florijn meer dan hij. Zodoende, ziet u?" „Nu is het genoeg", riep de hoteleigenaar boos, „ik word hier voor de gek gehouden, waar ik bij sta. Er uit! Je bent een oplichter!" „Heel juist gezegd!" merkte de markies op. En hij hielp met grote voldoening de arme heer Ollie de deur te wijzen.

Zo zat heer Bommel enige ogenblikken later gekrenkt in het stof van de weg. Zijn zakken waren binnenstebuiten getrokken en hij was totaal berooid, want zelfs de ene florijn had de hotel-eigenaar hem afgenomen, evenals zijn gouden horloge, zijn pijp en zijn tabakszakje.

Het was duidelijk, dat de eens zo welvarende heer van Bommelstein er slecht aan toe was.

„Wat een schande!" mompelde hij met zwakke stem. „Het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken. Ik, een heer en een Bommel, als een oplichter uit een uitspanning gegooid! Het is meer dan ik verdragen kan!"

Tom Poes en Wijmpje bogen zich bezorgd over hem heen en trachtten hem te troosten, maar het mocht niet baten. Trouwens, het zien van de markies de Cantecler, die met de neus in de wind langs hen schreed, sloopte heer Bommel's laatste krachten.

„Kom, kom!" zei Tom Poes, „u moet zich dit niet zo aantrekken! Geld speelt toch immers geen rol?"

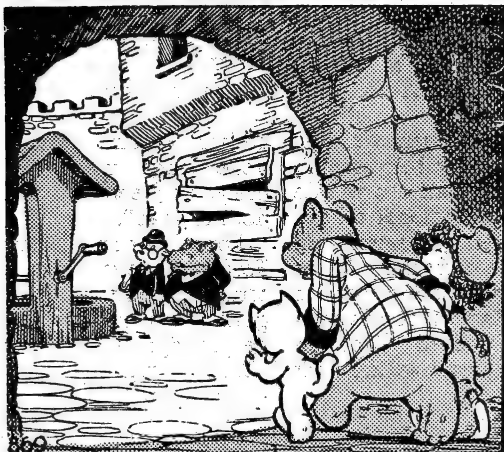
„Vooral dit soort geld niet!" zei Wijmpje, „het is immers maar modder? Zo gewonnen, zo geronnen, zogezegd. U kunt beter opstaan, meneer, dan zal ik Uw jas afkloppen. Trouwens, ik wil wel weer eens aan het werk en dat zou evengoed voor U ook niet gek zijn. Aan het werk gaan, bedoel ik!"

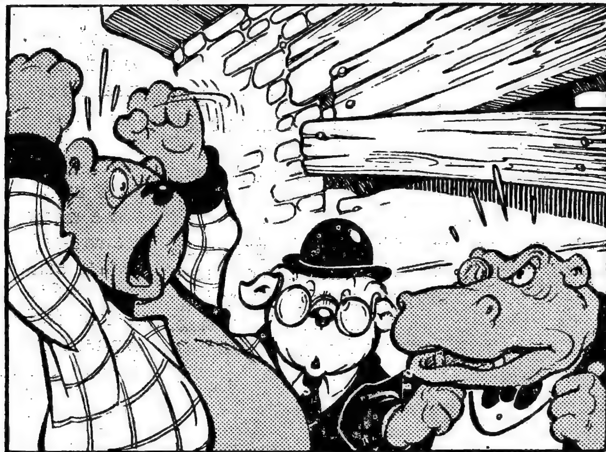
„Aan het werk gaan..." mompelde heer Ollie. „Ach, ach, ik kan me immers nergens meer vertonen? Wat moet er van me worden? Wat moet ik doen? Zeg dan eens wat, Tom Poes?"

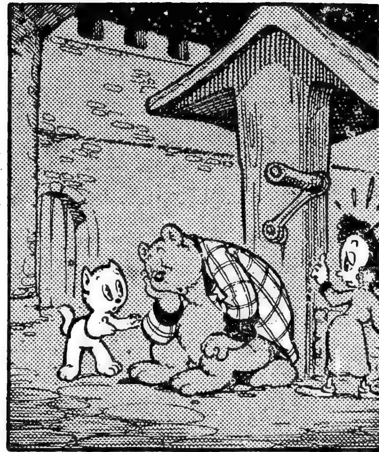
„Hm!" zei Tom Poes. „Ik moet eens denken! Laten we nu maar eerst teruggaan naar slot Troebeloo en kijken, wat er nog van Uw bezittingen over is!"

„Dat zal niet veel zijn!" zei Wijmpje somber. „Dat kan immers niet?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

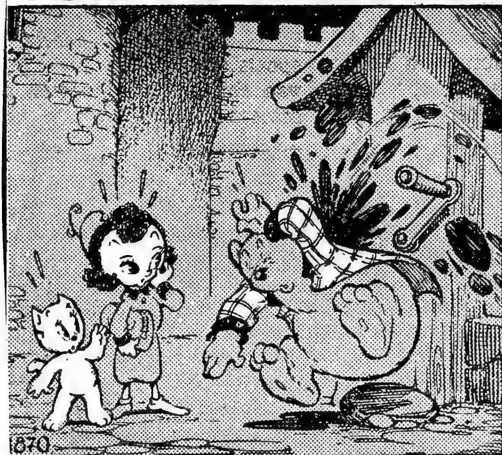

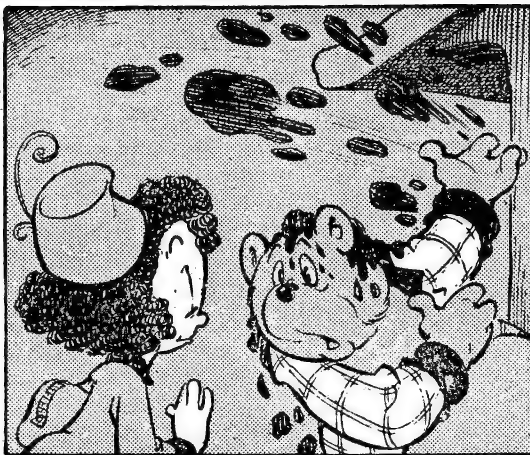

1869 Heer Bommel slofte, geleund op Tom Poes en Wijmpje, naar slot Troebeloo terug. „Ik heb in ieder geval nog een onderdak waar ik kan slapen" mompelde hij, „en een put....." „Schei nu uit over die punt!" zei Tom Poes een beetje kribbig. „En dat onderdak is niet van u. U mag er alleen een poosje logeren". ." zelfs zelf dat viel tegen. Toen ze op de binnenplaats kwamen, zagen ze dat de deuren en ramen waren dichtgespijkerd en bij de put stonden de burgemeester en de ambtenaar Dorknoper met ernstige gezichten. „W-wat betekent dit?" riep heer Ollie in wanhoop uit. „Ik wil naar binnen!" „Het spijt me", zei de heer Dickerdack, „de logeervergunning is afgelopen". „De gemeenteraad heeft dit gebouw afgewezen als vermaakcentrum" vulde de beambte Dorknoper aan. „De bouwcommissie heeft het onbewoonbaar verklaard door de aanwezigheid van een vervuilde put. Het pand zal worden afgebroken en er zullen gemeentewoningen worden neergezet". „Nadat de grond gereinigd is!" besloot de burgemeester. „En het pand ontruimd. Ik raad u aan elders onderdak te zoeken. Goedenavond, Bommel". De heren verwijderden zich en heer Bommel liet zich verslagen op een steen zinken. „Laten we liever naar Bommelstein gaan, dan hier te kniezen", zei Tom Poes. „Ik snap nu wat er is gebeurd. Die modderventjes hebben beloofd, dat u een florijn meer zou hebben dan de rijkste. Het was dus een kwestie van florijnen. Maar u hebt Bommelstein nog en alles wat u op de bank hebt! En dat zijn geen florijnen". Heer Bommel trachtte deze woorden te verwerken, maar voordat hij iets had kunnen zeggen wees Wijmpje waarschuwend op de put.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

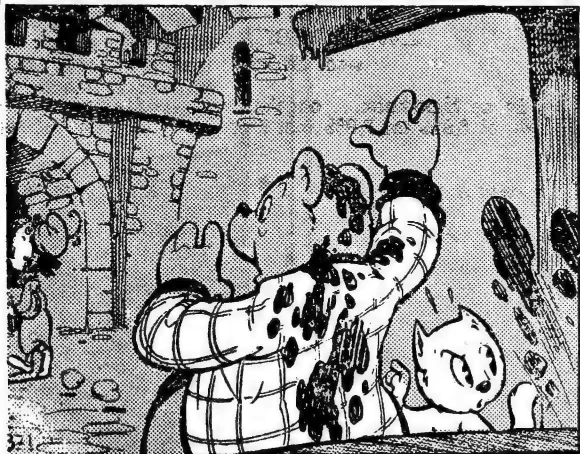

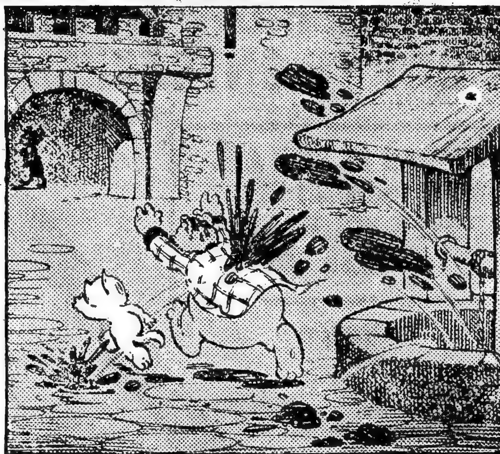
1870 Wijmpje had gelijk. Vanuit de diepten van de put klonken kletsende geluiden en een lied, dat hol in de nacht omhoogsteeg: „Niet alles is goud, niet alles is geld wat er blinkt. Soms is het modder. Leve de modder die stinkt". Bij die laatste woorden werd er onder gorgelend gelach een lading slik naar boven geworpen, die voor een deel op heer Bommel's fraaie jas terecht kwam. „Daar begint het weer!" riep hij getroffen. „Dat zijn de moddermannetjes en ze lachen me uit". Hij zweeg en er verscheen een smekende uitdrukking op zijn gelaát toen hij zich tot zijn werkster wendde.

„Bravo Wijmpje", sprak hij dringend, „wees zo goed en ga de put even schoonmaken! Wie weet, misschien gelukt het nog eens om vuilspuitertjes te vangen! Wat één keer kan, kan ook twee keer, als je begrijpt wat ik bedoel!"

Maar Wijmpje schudde het hoofd en keek naar de maan, die boven de torens verscheen. „Het spijt me, meneer," zei ze, „maar dat gaat niet. Mijn diensttijd is om. Mijn handen staan niet verkeerd, dat weet u, ook voor de fijne was niet, die ik nu niet kan doen. Maar dit soort dingen gelukt maat één keer. Evengoed wens ik u veel geluk verder". Na deze woorden keerde ze zich om en liep weg.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

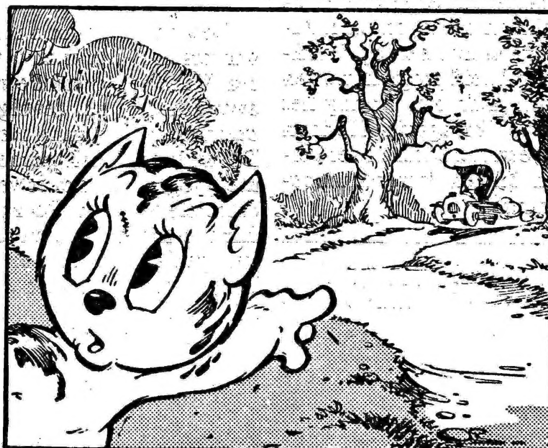

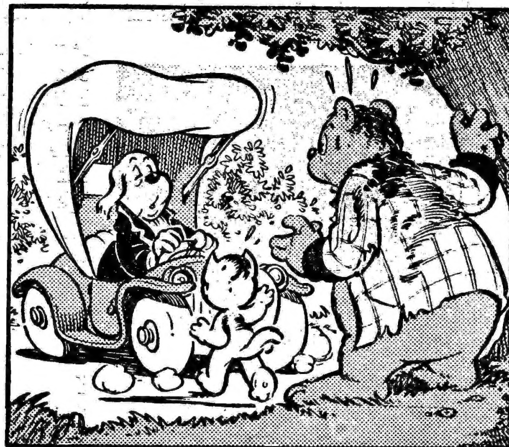

1871 Wijmpje liep met haar karabies onder de poort door en verdween in de schaduwen, terwijl Heer Bommel haar onthutst nakeek. Het drong langzaam tot hem door, dat zijn werkster haar ontslag ernstig gemeend had en nu werd hij erg droevig. „Wijmpje", riep hij klagelijk, „Wijmpje, kom terug Ik zal een ander leven gaan leiden! Je hoeft de put niet schoon te maken!" „Pas op, heer Ollie!" riep Tom Poes, naar een grote lading modder wijzend, die uit de put omhoog geworpen werd. Het was echter al te laat, want de smurrie stortte kletsend op en over heer Bommel heen. Dit was te veel. Hij slaakte een kreet en begon naar de uitgang te rennen, achter Wijmpje aan en Tom Poes volgde hem totdat ze weer op de weg raakten. Hier was alles stil en verlaten en van de goede werkster Wijmpje was geen spoor te bekennen. „Ze is weg!" riep heer Ollie uit. „Wat moet er van mij worden? Ach, had ik maar niet zo aan geld gedacht. Was ik maar de wijde wereld ingetrokken om alles te reinigen en op te ruimen, zoals ik eerst van plan was! Maar in plaats daarvan heb ik me met moddermannetjes afgegeven...ach, ach... wat een ellende! En waar kan Wijmpje gebleven zijn?" Op dat moment verschoot er boven de toren een ster. Tom Poes keek er naar en zei peinzend: „Daar! U kunt het misschien goedmaken, als u nu een verstandige wens doet, heer Ollie!" „Een w-wens?!" herhaalde heer Bommel zenuwachtig. „Ik eh...ik zou willen dat alles weer gewoon en prettig was als vroeger. Gewoon op Bommelstein en zo..."

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

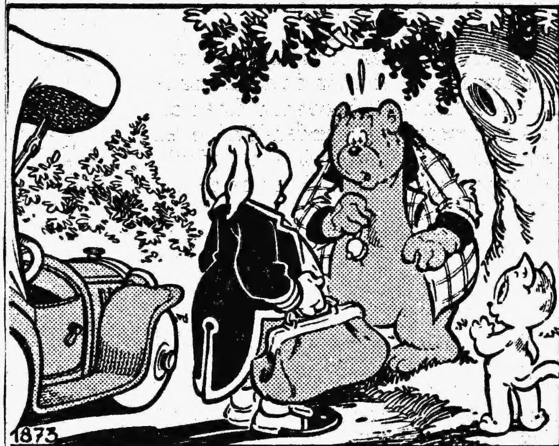

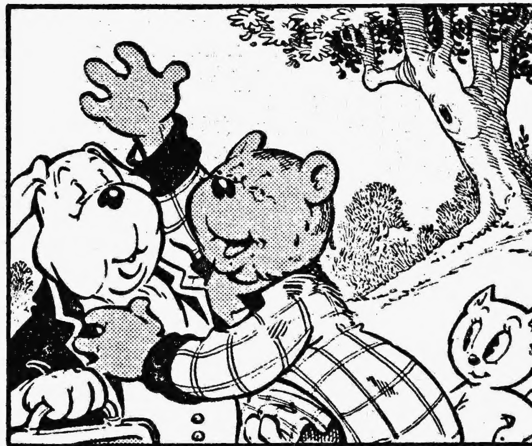

1872 Na heer Bommel's wens gebeurde er voorlopig niets, zodat hij zich moedeloos op een steen aan de kant van de weg zette, naast Tom Poes. Zo zaten ze daar naast elkaar, heer Ollie met een gescheurde jas en allebei bemodderd door het slijk uit de put. Toen de ochtendschemering echter aanbrak en het wat licht werd, richtte Tom Poes zich op. „Ik hoor wat", zei hij, „er komt een auto aan!" „Het kan niets goeds zijn", zei heer Bommel mistroostig. „De een of andere ambtenaar, met een aanslag of gewoon iemand om me uit te lachten!" „Nee," zei Tom Poes, „ik herken die wagen en u ook wel, denk ik!" „Het is de oude Schicht!" riep heer Ollie verrast uit. „Hoe kan dat? Waar komt die vandaan?" Het trouwe voertuig stopte met piepende remmen en het bekende gelaad van de bediende Joost keek hen aan. „Goede morgen, heer Olivier!" sprak deze vormelijk. „Ik ben zo vrij geweest uw auto uit de garage te halen. Weliswaar ben ik niet meer in uw dienst, maar uit de krant heb ik vernomen dat u het niet zo goed maakt, als u mij toestaat het op te merken. Misschien kan ik u van dienst zijn?"

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

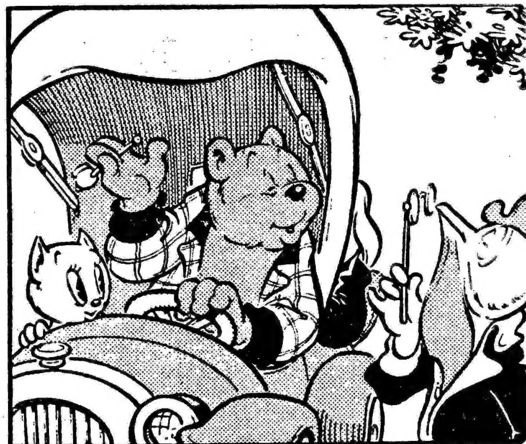

1873 Heer Ollie keek getroffen naar de brave Joost die uit de oude Schicht stapte en een valies uitlaadde. Hij slikte enige keren en het was te zien, dat hij ontroerd was. „Ach, ach!" sprak hij tenslotte. „Er bestaat dus toch nog zoiets als trouw op deze wereld, zelfs als het me slecht gaat. En ik heb het niet verdiend, nu ik eens goed nadenk. Ik heb niet genoeg naar mijn goede vader geluisterd. „Ollie, jongen" zei die altijd, „geld alleen maakt niet gelukkig! Denk daaraan als je een beroemd heer geworden bent!" Nu daar heb ik me niet aan gehouden en daardoor ben ik vaak onaardig geweest tegen jou en Tom Poes..." „Ahum, met uw welnemen, heer Olivier", zei Joost, die wat bevangen raakte, „ik ben niet meer in uw dienst, omdat u zo goed was mij te ontslaan, zoals u zich zult herinneren. Maar ik kan u in uw kommer toch niet alleen laten en daarom..." „Wil je weer in mijn dienst komen, Joost?" vroeg heer Ollie haastig. „Met genoegen!" zei de trouwe bediende. „Ik heb dit trouwens voelen aankomen en daarom ben ik zo vrij geweest een jas voor u mee te nemen. Ik heb hem bereids voor u ontvlekt en geperst, als u mij toestaat!" Zo sprekende, opende de knecht het valies en hield een schone ruitjesjas omhoog. Nu sprongen heer Bommel de tranen in de ogen en met een gesmoorde uitroep drukte hij Joost en de jas aan zijn bemodderd hart.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

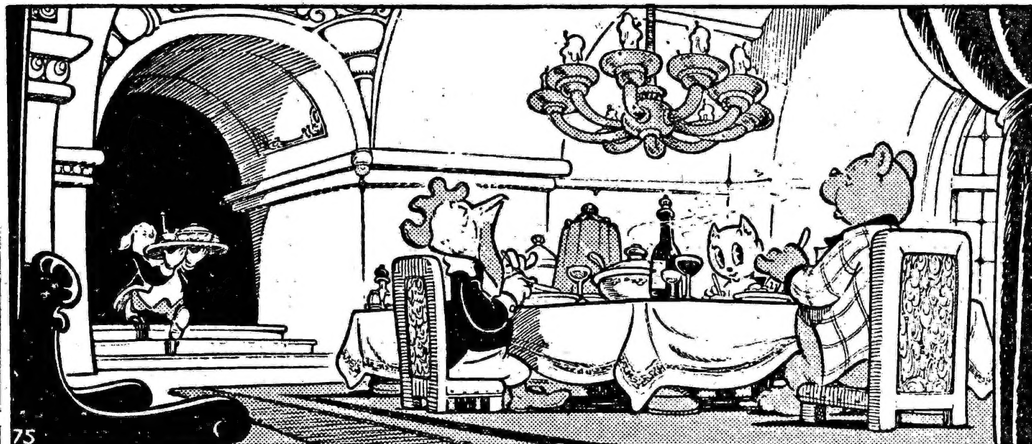

1874 In opperbeste stemming reed het groepje nu in de oude Schicht huiswaarts. Heer Bommel hield persoonlijk het stuur en beluisterde aandachtig het geknetter en geplof van de trouwe motor. „Hij loopt wat scherp, als je begrijpt wat ik bedoel", sprak hij tot Tom Poes, die naast hem zat. „Een scheutje wonderolie in de smering en een druppel levertraan in de benzine zal hem opknappen. Och ja, het oog van de meester hé? Het werd tijd dat ik mijn aandacht wat ruimer richtte, jonge vriend. En ik moet je zeggen, dat ik dankbaar ben dat mijn goede vader mij zijn bezittingen naliet. Nu heb ik tenminste mijn mooie slot Bommelstein nog en een ferm stapeltje aandelen op de bank!" Zo pratende reed hij een eenzame gestalte achterop, die fier over de weg stapte. „De markies!" riep heer Ollie verrast. „De arme sukkel! Dat komt er van, Tom Poes. Hoed je voor een leven van lichtzinnigheid en spel, dat zie je nu maar!" „Hm", zei Tom Poes. Heer Bommel werd rood en met een vriendelijke glimlach remde hij naast de voortwandelende edelman. „Hallo markies!" riep hij minzaam. „Ik ben u nog altijd een goede maaltijd schuldig. En omdat u wel honger zult hebben van al dat geloop en omdat Joost weer terug is, kunt u net zo goed instappen en meerijden naar Bommelstein. Ik weet zeker, dat het eten daar klaar staat!" „Er staat een mooie kapoen in de oven, met uw welnemen!" sprak Joost uit de bagageruimte.

TOM POES EN DE WENS-WERKSTER

1875. De markies reed dus mee naar Bommelstein en schaarde zich met Tom Poes en heer Bommel aan de gereedstaande tafel, terwijl de trouwe bediende Joost het eten opdiende. „Parbleu!" sprak de edelman, na aandachtig geproefd te hebben. „Voortreffelijk bereid! Inderdaad, dat moet ik toegeven!" „Ach ja," merkte heer Ollie bescheiden op, „op mijn voorvaderlijk slot weten we wat lekker eten is. En ik ben blij dat ik wat voor u kan doen in uw armoede. Als u soms wat lenen wilt...?" „Er had alleen een snuifje kervel in gekund", hernam de markies, „en wat de armoede betreft; ik was alleen even kort bij kas. Door ons kaartspelletje had ik mijn los geld verspeeld, zodat ik geen taxi kon nemen. Maar bij gelegenheid moet u me toch eens vertellen hoe u al dat geld hebt laten verdwijnen, amice". Heer Bommel was even uit het veld geslagen. „Dat verdwijnen", herhaalde hij, „dat eh..., dat hoorde bij de afspraak met eh... die modder... die put, bedoel ik, waar ik nu niets meer mee te maken wil hebben, als u begrijpt wat ik bedoel!" „Niet geheel", zei de edelman. Het gesprek begon Tom Poes te vervelen en daarom zei hij: „Het is erg prettig, dat u alleen maar uw los geld hebt verloren, markies. Maar nu weet heer Ollie nog steeds niet of hij werkelijk de rijkste was. En daar ging het toch om". „Het kan mij niet meer schelen!" riep heer Bommel uit. „Mijn vader heeft mij geleerd, dat geld geen rol speelt en daar houd ik mij aan. Tenslotte had Wijmpje helemaal geen cent en zij was de belangrijkste van deze hele geschiedenis. Van haar heb ik geleerd, dat het beter is iets nuttigs te doen dan met modder te spelen. Daarom stel ik voor op haar te drinken". De markies hief een beetje lusteloos zijn glas, want tenslotte kende hij de dame niet zo goed. Maar Tom Poes was blij. „Dat is mooi gezegd", zei hij. „Het is jammer, dat ze u niet kan horen, want dan zou ze vast gebleven zijn". „Dat zou me gespeten hebben, met uw goedvinden", zei Joost. „Ik houd niet van vrouwspersonen in mijn keuken". En dat was het laatste woord in deze geschiedenis.